

ბუღალტრული უღრიცხვა

ISSN 1512-0805

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი

№7(282)
ივლისი
2020

**Don't let the fear of losing be greater
than the excitement of winning**

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა
და აუდიტორთა ფედერაცია

ბუღალტრული აღრიცხვა

ყოველთვიური სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
რეფერირდება „ქართულ რეფერირებულ ჟურნალში“

სტუ, ტექნიფორმი ISSN 1512-0775

№ 7 (282)

ივლისი

2020

მთავარი რედაქტორი ლავრენტი ჭუმბურიძე

გამოცემის რედაქტორი მანანა გველესიანი

სარედაქციო კოლეგია: ბაბი ალავერდაშვილი; კონსტანტინე დათიაშვილი;
ცისკარა ზარანდია; ნადეჟდა კვატაშიძე; ზურაბ ლიპარტია; გიორგი ნანუაშვილი;
დალი სოლოლაშვილი; რუსუდან ქუთათელაძე; რევაზ ძაძამია; იზოლდა ჭილაძე;
დავით ჯალაღონია; ელენე ხარაბაძე.

რედაქცია შეიძლება არ იზიარებდეს ავტორის აზრს. შემოსული მასალები ავტორებს არ
უბრუნდებათ. ავტორები თავად აგებენ პასუხს ფაქტების, ციფრებისა და ციტატების სიზუსტეზე.

შინაარსი

ინფორმაცია ფედერაციიდან	3
პროფესიული სერტიფიცირების პრეტენდენტთა დასახმარებლად	
რეზიუმეს უძღვება გაბი ალავერდაშვილი	
მინცბერგის თეორია ორგანიზაციების შესახებ	
მოდული „ბუღალტერი ბიზნესში“. (პირველი ნაწილი)	22
მარტივი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება.	
მოდული „ფინანსური აღრიცხვა“	26
უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანებების	
(მოთხოვნების) მართვამოდული „ფინანსური მართვა“	36
საბა კაძამია	
IFAC მოუწოდებს დიდი ოცეულის ქვეყნებს, შეუსაბამონ COVID-19-ის	
საპასუხო ქმედებები გლობალურ პრიორიტეტებს	40
სახელმწიფოებმა ბალანსი უნდა დაიცვან კრიზისის დროს ფინანსების	
სამართავად	41
კითხვა-პასუხი	43
ინფორმაცია პირუბიდან	92
შემეცნებითი გასართობი გვერდი	96

რედაქციის მისამართი: 380054, ქ. თბილისი
წერეთლის გამზირი №61. ტელ./ფაქსი: 235-01-57; 235-67-56; 235-43-97
რეკვიზიტები: „თი-ბი-სი ბანკი“. კოდი 220101830 ა/ა 7 467 286

ჟურნალი ააწყო და დააკაბადონა ნ. ყაველაშვილმა
გადაეცა წარმოებას 5.08.2020. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 6.08.2020.
ფორმატი 70x108 1/16. პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 6,25. ტირაჟი 1500

ფასი 6 ლარი

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია (ბაფი)

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის
თბილისი, 2020

აუდიტორული კომპანია

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) გამგეობას

დასკვნა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

მოსაზრება

ჩავატარეთ ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (მსს – ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციისგან“ („ბაფი“) ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის

კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად (მსს – ფასს), ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებლები არიან ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან

თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარ განზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, ახსნა-განმარტებებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის“ („ბაფი“) ხელმძღვანელობას ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთან, ხელმძღვანელობას გადავცემთ დოკუმენტს, სადაც ვადასტურებთ, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული შესაფერისი ეთიკური ნორმები და ხელმძღვანელობას ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ დაკავშირებულია ჩვენს დამოუკიდებლობასთან. ასევე შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ აუცილებლობის შემთხვევაში.

გარიგების პარტნიორი

ლაშა ვეფხვაძე

შპს „ინტელექტ-აუდიტი“-ს სახელით
თბილისი საქართველო

17/07/2020

ა(ა)იპ „საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია“ („ბაფი“)
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის
(ქართულ ლარში)

აქტივები		31 დეკემბერი 2019 წელი	31 დეკემბერი 2018 წელი
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	8	753,711	755,702
არამატერიალური აქტივი	9	11,910	18,534
ინვესტიციები სხვა საწარმოებში		400	400
სულ გრძელვადიანი აქტივები		<u>766,021</u>	<u>774,636</u>
მიმდინარე აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები	10	201,348	189,576
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	218,132	181,296
სასესხო მოთხოვნები		—	12,570
ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები	12	854,424	986,699
სულ მიმდინარე აქტივები		<u>1,273,904</u>	<u>1,370,141</u>
სულ აქტივები:		<u>2,039,925</u>	<u>2,144,777</u>
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი			
ბაფის განვითარების ფონდი		1,520,205	1,476,759
გაუნაწილებელი მოგება-ზარალი		(56,162)	68,061
არამაკონტროლებელი წილი		336,496	402,531
სულ საკუთარი კაპიტალი		<u>1,800,539</u>	<u>1,947,351</u>
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
გადავადებული მოგების გადასახადი		—	—
გადავადებული შემოსავლები	13	28,313	35,932
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		<u>28,313</u>	<u>35,932</u>
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	205,967	150,293
საგადასახადო ვალდებულებები	15	5,106	11,201
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		<u>211,073</u>	<u>161,494</u>
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		<u>2,039,925</u>	<u>2,144,777</u>

		2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ამონაგები	5	1,275,749	1,407,501
სხვა შემოსავალი	6	329,397	361,403
ცვლილებები მარაგის ნაშთში		11,713	120,641
შეძენილი ნედლეული და მასალები		(95,764)	(93,626)
დასაქმებულ პირთა გასამრჯელოები		(903,567)	(843,062)
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები		(45,648)	(40,965)
სხვა ხარჯები	7	(595,395)	(811,341)
მოგება-ზარალი დაბეგვრამდე		(23,515)	100,551
საგადასახადო ხარჯი		(32,647)	(32,490)
საანგარიშო პერიოდის წმინდა მოგება-ზარალი		(56,162)	68,061
სათავო საწარმოს წილი		(80,777)	(22,062)
არამაკონტროლებელი წილი		24,615	90,123

	ბაფის განვითარების ფონდი	არამაკონ- ტროლებელი წილი	სულ
31.12.2017 ნაშთი	1,566,882	415,798	1,982,680
მოცემული პერიოდის წმინდა მოგება-ზარალი	(22,062.00)	90,123.00	68,061
გაცემული დივიდენდი	-	(103,390.00)	(103,390)
31.12.2018 ნაშთი	1,544,820	402,531	1,947,351
მოცემული პერიოდის წმინდა მოგება- ზარალი	(80,777.00)	24,615.00	(56,162.00)
გაცემული დივიდენდი	-	(90,650.00)	(75,850.00)
31.12.2019 ნაშთი	1,464,043	336,496	1,800,539

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
კლიენტიდან მიღებული ფულადი სახსრები	1,453,133	1,632,665
საწევრო შენატანები	154,300	148,735
სხვა საოპერაციო შემოსავლები	111,586	68,472
გადახდილი ხელფასები	(738,796)	(728,835)
გადახდილი გადასახადები	(452,641)	(468,371)
ადმინისტრაციულ და სხვა არასაოპერაციო ხარჯებზე გადახდები	(382,043)	(326,335)
მომწოდებლებზე გადახდილი ფული	(127,821)	(130,519)
გაცემული დივიდენდი	(86,118)	(98,150)
გადახდილი იჯარა	(18,000)	(88,620)
გადახდილი საწევრო	(13,372)	(12,836)
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან	(99,772)	(3,794)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		
გაცემული სესხის დაფარვა	12836	27,300
გრძელვადიანი აქტივის რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი	0	17,000
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(45338)	(130,470)
წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან	(32,502)	(86,170)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა	(132,275)	(89,964)
ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისათვის	986,699	1,076,662
ფულადი სახსრები და ეკვივალენტები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის	854,424	986,699

1. ზოგადი ინფორმაცია

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია (ბაფი), საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, წარმოადგენს წევრობაზე დაფუძნებულ პროფესიულ ორგანიზაციას (რეგისტრირებული კავშირი). ბაფის იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ძირითადი ადგილი არის საქართველო, ქ. თბილისი, წერეთლის გამზირი 61. ბაფის საქმიანობა, ძირითადად, უკავშირდება ბუღალტერთა და აუდიტორთა მომზადებას, გადამზადებას, პროფესიულ სერტიფიცირებასა და განგრძობით განათლებას. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოადგენს ბაფისა და მისი შვილობილი კომპანიის შპს „პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტის“ წლიურ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას. ინსტიტუტი ახორციელებს საგანმანათლებლო საქმიანობას.

ბაფის ეკონომიკური საქმიანობა, ძირითადად, უკავშირდება ბუღალტერთა და აუდიტორთა მომზადებას, გადამზადებას, პროფესიულ სერტიფიცირებასა და განგრძობით განათლებას.

- ბაფი საქმიანობას ახორციელებს შვილობილი კომპანიის შპს „პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტის“, სათავო ოფისისა (ქ. თბილისი) და შემდეგი რეგიონალური და რაიონული ფილიალების მეშვეობით:
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფილიალი;
- იმერეთის რეგიონალური ფილიალი;
- სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონალური ფილიალი;
- კახეთის რეგიონალური ფილიალი;
- რუსთავის რაიონული ფილიალი;
- ფოთის რაიონული ფილიალი;
- გორის რაიონული ფილიალი.

ბაფს წილობრივი მონაწილეობა (20%) აქვს ასევე იურიდიულ პირში – შპს „ჟურნალი ბუღალტრული აღრიცხვა“.

2. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბუთს მიერ გამოცემული მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად.

საანგარიშგებო ვალუტაა ქართული ლარი. ანგარიშგებაში რიცხობრივი მონაცემები ასახულია ერთეულამდე სიზუსტით. საანგარიშგებო პერიოდი ემთხვევა კალენდარულ წელს.

2.1. კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შედგება ბაფისა და მისი შვილობილი კომპანიის შპს „პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტის“ ფინანსური ანგარიშგებისაგან. იგი ემყარება ფუნქციონირებადობისა და დარიცხვის მეთოდის ძირითად დაშვებებს. ფინანსურ ანგარიშგებაში ელიმინირებულია ყველანაირი შიდაჯგუფური ოპერაცია, ნაშთი, შემოსავალი და ხარჯი.

ბაფის შვილობილი კომპანიის შესახებ ინფორმაცია:

სახელწოდება	ძირითადი საქმიანობა	რეგისტრაციის და საქმიანობის ადგილი	ფლობილი წილი/ხმის უფლების მქონე წილი (%)	
			31/12/2018	31/12/2017
1 შპს „პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტი“	ბუღალტერთა მომზადება, გადამზადება	საქართველო	51	51

2.2. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შედგენისა და შეფასებისას გამოყენებული მეთოდები

კონსოლიდაციის პრინციპები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ფინანსურ ინფორმაციას ჯგუფის, როგორც ერთი მთლიანი ეკონომიკური ერთეულის შესახებ. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად:

- ა) გაერთიანებულია ბაფის და მისი შვილობილი საწარმოს ფინანსური ანგარიშგება მუხლობრივად, აქტივების, ვალდებულებების, საკუთარი კაპიტალის, შემოსავლებისა და ხარჯების ანალოგიური მუხლების დაჯამებით;
- ბ) გამორიცხულია შვილობილ საწარმოში ბაფის მიერ განხორციელებული ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება და ბაფის წილი შვილობილი საწარმოს საკუთარ კაპიტალში;
- გ) შეფასებული და ასახულია არამაკონტროლებელი წილი, კონსოლიდირებული შვილობილი საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, ბაფის წილისგან განცალკევებით;
- დ) შეფასებული და ასახულია არამაკონტროლებელი წილი კონსოლიდირებული შვილობილი საწარმოს წმინდა აქტივებში, ბაფის წილისაგან განცალკევებით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკა

3.1 ამონაგების აღიარება

ამონაგების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების რეალური ღირებულებით. იგი არ მოიცავს გაცემულ ყველანაირ სავაჭრო ფასდათმობას, ასევე ვადაზე ადრე გადახდის და პარტიის მოცულობაზე დამოკიდებულ ფასდათმობებს. ამონაგებში ჩართულია მხოლოდ საკუთარი სახელით მიღებული ან მისაღები ეკონომიკური სარგებლის მთლიანი თანხა.

მომსახურების გაწევის ამონაგები აღიარდება მომსახურების ხელშეკრულების შესრულების სტადიის მიხედვით საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, თუ შესაძლებელი იქნება მომსახურების გაწევის შედეგის საიმედოდ შეფასება. სხვა შემთხვევაში, ამონაგები აღიარდება მხოლოდ უკვე აღიარებული ანაზღაურებადი ხარჯების ოდენობის ფარგლებში.

საქონლის გაყიდვის შედეგად მიღებული ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც დაკმაყოფილებული იქნება ქვემოთ ჩამოთვლილი ყველა პირობა:

- ა) საწარმო მყიდველს გადასცემს საქონლის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა მნიშვნელოვან რისკსა და სარგებელს;
- ბ) საწარმო არ ინარჩუნებს უწყვეტ მენეჯერულ მონაწილეობას იმ დონით, რომელიც, ჩვეულებრივ, საკუთრების უფლებასთან ასოცირდება და არც გაყიდულ საქონელზე ეფექტურ კონტროლს არ ახორციელებს;

- გ) შესაძლებელია ამონაგების თანხის საიმედოდ შეფასება;
- დ) მოსალოდნელია, რომ საწარმო მიიღებს მოცემულ ოპერაციასთან დაკავშირებულ ეკონომიკურ სარგებელს; და
- ე) შესაძლებელია მოცემულ ოპერაციასთან დაკავშირებით უკვე გაწეული ან მომავალ პერიოდში გასაწევი დანახარჯების საიმედოდ შეფასება.

3.2 ფინანსური ინსტრუმენტები

გაცემული სესხები

გაცემულ გრძელვადიან სესხთან დაკავშირებით წარმოქმნილი მოთხოვნა აღიარდება მისალღები ფულადი სახსრების (მათ შორის, გადასახდელი ძირითადი თანხისა და პროცენტების) დღევანდელი ღირებულებით და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, გაუფასურების (თანხის ამოღების შეუძლებლობა) გათვალისწინებით.

გაცემულ მოკლევადიან სესხთან დაკავშირებით წარმოქმნილი მოთხოვნა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება მისალღები ფულადი სახსრების ან სხვა სახის კომპენსაციის არა-დისკონტირებული ღირებულებით გაუფასურების გამოკლებით, თუ შეთანხმება შინაარსით ფინანსურ ოპერაციას არ წარმოადგენს.

დაქირავებული პირისთვის (რომელიმე დაკავშირებული მხარესათვის) უპროცენტოდ, ან საბაზრო განაკვეთზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხის მიცემიდან წარმოქმნილი მოთხოვნა აღიარდება მომავალი გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომელიც დისკონტირდება მსგავსი სავალ ინსტრუმენტისთვის გამოყენებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, გაუფასურების (თანხის ამოღების შეუძლებლობა) გათვალისწინებით.

სავაჭრო მოთხოვნები

მომხმარებელზე მოკლევადიანი საკრედიტო პირობებით საქონლის/მომსახურების მიყიდვიდან წარმოქმნილი მოთხოვნა აღიარდება ამ პირისგან მისალღები ფულადი სახსრების არადისკონტირებული ღირებულებით, გაუფასურების (თანხის ამოღების შეუძლებლობა) გათვალისწინებით.

მომხმარებელზე ბიზნესის ჩვეულებრივი პირობებისგან განსხვავებული პირობებით უპროცენტო კრედიტით საქონლის/მომსახურების მიყიდვიდან წარმოქმნილი მოთხოვნა აღიარდება ამ საქონლის ნაღდი ანგარიშსწორებით გასაყიდი მიმდინარე ფასით და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, გაუფასურების (თანხის ამოღების შეუძლებლობა) გათვალისწინებით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოში განხორციელებული ინვესტიცია ირიცხება თვითღირებულების მოდელით. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში შეფასებულია დაგროვილი გაუფასურების ზარალით შემცირებული თვითღირებულებით.

სასესხო ვალდებულებები

ბანკიდან მიღებული გრძელვადიანი სესხი ვალდებულების სახით აღიარდება გადასახდელი ფულადი სახსრების (მათ შორის, გადასახდელი ძირითადი თანხისა და პროცენტების) დღევანდელი ღირებულებით და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით.

მიღებულ მოკლევადიან სესხთან დაკავშირებით წარმოქმნილი ვალდებულება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება გადასახდელი ფულადი სახსრების, ან სხვა სახის კომპენსაციის არადისკონტირებული ღირებულებით, თუ შეთანხმება შინაარსით ფინანსურ ოპერაციას არ წარმოადგენს.

დაკავშირებული მხარისაგან უპროცენტოდ ან საბაზრო განაკვეთზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხის მიღებიდან წარმოქმნილი ვალდებულება აღიარდება მომავალი გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომელიც დისკონტირდება მსგავსი სა-ვალო ინსტრუმენტისთვის გამოყენებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით.

სავაჭრო ვალდებულებები

მომწოდებლისგან მოკლევადიანი საკრედიტო პირობებით საქონლის/მომსახურების შეძენიდან წარმოშობილი ვალდებულება აღიარდება მომწოდებლისთვის გადასახდელი დავალიანების არადისკონტირებული ღირებულებით.

უცხოურ ვალუტაში გამოსახულ მიწოდებიდან და მომსახურებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებების ნებისმიერი ცვლილება, რომელიც გამოწვეულია სავალუტო კურსის ცვლილებით, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების ზარალის შეფასება

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, გაუფასურების ზარალი არის სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირებულია აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

როდესაც ფინანსურ აქტივს გააჩნია ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთი, დისკონტირების განაკვეთი გაუფასურების ზარალის შეფასებისთვის გამოიყენება ხელშეკრულების მიხედვით განსაზღვრული მიმდინარე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი.

ფინანსური აქტივისთვის, რომელიც შეფასებულია თვითღირებულებიდან გაუფასურების ზარალის გამოკლების შედეგად მიღებული თანხით, გაუფასურების ზარალი არის სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და იმ თანხის საუკეთესო შეფასებას (რომელიც აუცილებლად იქნება მიახლოებითი სიდიდე) შორის, რომელსაც საწარმო მიიღებდა მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში აქტივის გაყიდვის შემთხვევაში.

3.3 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები ბალანსში ასახულია შეძენის ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია აკუმულირებული ცვეთის და გაუფასურების ზარალის თანხით. ცვეთის თანხა გამოანგარიშებულია წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრულია ინდივიდუალურად და იგი მერყეობს 2-დან 10 წლამდე. სააღრიცხვო ჯგუფების მიხედვით ცვეთის ნორმა შეადგენს:

ოფისის აღჭურვილობა	20-30 %
ავეჯი და სხვა ინვენტარი	25-50 %
სარტანსპორტო საშუალებები	10-15 %

3.4 არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციისა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

არამატერიალურ აქტივებს, ცვეთადი ღირებულების სისტემატურ საფუძველზე განაწილების მიზნით, სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში ერიცხებათ ამორტიზაცია წრფივი მეთოდით. ამორტიზაციის დასარიცხად გამოიყენება წლიური განაკვეთი 15 პროცენტი.

თუ არსებობს არამატერიალური აქტივის ნარჩენი ღირებულების ან მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის შეცვლის რაიმე ნიშნები, აქტივის ნარჩენი ღირებულების, ამორტიზაციის მეთოდის ან სასარგებლო მომსახურების ვადის ცვლილება შესწორდება პერსპექტიულად.

3.5 მარაგი

მარაგის შეფასება ხდება თვითღირებულებასა და შეფასებით გასაყიდ ფასს შორის უმცირესი თანხით, რომელსაც გამოკლებული აქვს პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯები.

მარაგის ღირებულების შემცირების თანხა წარმოადგენს გაუფასურების ზარალს და დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. მომდევნო საანგარიშგებო თარიღისთვის მარაგის შეფასების დროს, თუ მარაგის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებული გასაყიდი ფასი გაიზრდება, მოხდება გაუფასურების თანხის აღდგენა (უკუგატარებით) იმგვარად, რომ ახალი საბალანსო ღირებულება იყოს უმცირესი, თვითღირებულებასა და მისი დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებულ, შესწორებულ გასაყიდ ფასს შორის.

როდესაც მარაგი გაიყიდება, მისი საბალანსო ღირებულება აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, როდესაც მიღებულ იქნა შესაბამისი ამონაგები.

გახარჯული მარაგის თვითღირებულების განსაზღვრისთვის გამოიყენება „პირველი შემოსავალში – პირველი გასავალში“ (ფიფო) მეთოდი.

3.6 იჯარა

იჯარა კლასიფიცირდება ფინანსურ იჯარად, თუ იგი ითვალისწინებს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული, ფაქტობრივად ყველა რისკისა და ეკონომიკური სარგებლის გადაცემას საწარმოსათვის. ყველა სხვა იჯარა კლასიფიცირდება ჩვეულებრივ (საოპერაციო) იჯარად.

ფინანსური იჯარით ფლობილ აქტივებზე უფლებები აღიარდება, როგორც საწარმოს აქტივები, იჯარით აღებული ქონების რეალური ღირებულების ტოლი თანხით (ან, თუ მასზე ნაკლებია, მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულებით), რომელიც განისაზღვრება იჯარის დასაწყისში. მეიჯარის მიმართ შესაბამისი ვალდებულება აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური იჯარის ვალდებულება. საიჯარო გადასახდელები ნაწილდება დარიცხულ ფინანსურ ხარჯებსა და საიჯარო ვალდებულების შემცირებას შორის ისე, რომ წარმოიქმნება მუდმივი საპროცენტო განაკვეთი, ვალდებულების დაუფარავი ნაშთის მიმართ. დარიცხული ფინანსური ხარჯები აკლდება მოგების ან ზარალის შეფასებას. ფინანსური იჯარით ფლობილი აქტივები ჩაირთვება ძირითად საშუალებებში და მათაც ისევე დაერიცხება ცვეთა და ისევე ხდება მათი გაუფასურების ზარალის შეფასება, როგორც საწარმოს საკუთრებაში არსებული აქტივებისთვის.

ჩვეულებრივი იჯარის ფარგლებში გადასახდელი საიჯარო გადასახდელები აისახება მოგებაში, ან ზარალში წრფივი მეთოდით, შესაბამისი იჯარის ვადის განმავლობაში.

3.7 ანარიცხები

ანარიცხები აღიარდება იმ თანხის საუკეთესო შეფასებით, რომელიც აუცილებელი იქნებოდა (თანხა, რასაც საწარმო, გონივრულ ფარგლებში, დახარჯავდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს) ამ ვალდებულების დასაფარად საანგარიშგებო თარიღისათვის.

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის ხდება ანარიცხების დაკორექტირება, რათა მათში ასახული იყოს იმ თანხის ოდენობის საუკეთესო შეფასება, რომელიც საჭირო იქნება ვალდებულების დასაფარად საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით. ანარიცხების აღიარების და კორექტირების თანხა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

3.8 აქტივების გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის ტარდება ძირითადი საშუალებების (რომელიც აღრიცხული არ არის გადაფასების მოდელის შესაბამისად) ერთობლივ კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოში განხორციელებული ინვესტიციები განხილვა, რათა დადგინდეს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ აღნიშნული აქტივები გაუფასურებულია. იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს შესაძლო გაუფასურების ნიშანი, შეფასდება ნებისმიერი აქტივის (ან დაკავშირებულ აქტივთა ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება და შეუდარდება მის საბალანსო ღირებულებას. თუ შეფასებული ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია, საბალანსო ღირებულება შემცირდება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურების ზარალი დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომში მოხდება გაუფასურების ზარალის აღდგენა/კომპენსირება, აქტივის (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფის) საბალანსო ღირებულება გაიზრდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულების (მარაგის შემთხვევაში – პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებული სარეალიზაციო ფასის) შესწორებულ შეფასებულ სიდიდემდე, მაგრამ არ გაიზრდება იმ თანხაზე მეტად, რომელიც განისაზღვრებოდა იმ შემთხვევაში, თუ წინა წლებში არ მოხდებოდა აქტივის (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფის) გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენის (კომპენსირების) თანხა დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

3.9 დაქირავებულ პირთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დაქირავებულ პირთა ყველა სახის მოკლევადიან გასამრჯელოსთან დაკავშირებული დანახარჯი, რომლის მიღების უფლებაც დაქირავებულმა პირებმა მოიპოვეს საანგარიშგებო პერიოდში გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ, აღიარდება როგორც ვალდებულება და როგორც ხარჯი (გარდა იმ დანახარჯისა, რომელიც აღიარდება მარაგის, ძირითადი საშუალებების ან სხვა აქტივის თვითღირებულებაში).

საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში, საწარმოს მიერ მოკლევადიანი გასამრჯელოს სახით აღიარებული თანხები ფასდება დაქირავებული პირის იმ მოკლევადიანი გასამრჯელოების არადისკონტირებული სიდიდით, რომელიც გადასახდელია დაქირავებულის მიერ გაწეული ზემოაღნიშნული მომსახურების სანაცვლოდ.

დაგროვებადი ანაზღაურებადი შვებულებების მოსალოდნელი ღირებულება ფასდება, როგორც არადისკონტირებული დამატებითი თანხა, რომლის გადახდასაც საწარმო ვარაუდობს იმ გამოუყენებელი უფლებისათვის, რომელიც დაგროვდა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

3.10 ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

უცხოური ვალუტით წარმოებული ოპერაციები თავდაპირველი აღიარებისას აისახება სამუშაო ვალუტით, რისთვისაც უცხოურ ვალუტაში გამოსახული თანხის მიმართ გამოიყენება უცხოური ვალუტის სამუშაო ვალუტაზე გასაცვლელი სპოტ სავალუტო კურსი, ოპერაციის თარიღისათვის.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, უცხოური ვალუტით შეფასებული ფულადი მუხლები ფასდება საბოლოო სავალუტო კურსის გამოყენებით.

საკურსო სხვაობები, რომლებიც წარმოიშობა ფულადი მუხლების საბოლოო ანგარიშსწორების, ან ფულადი მუხლების გადაყვანის დროს ისეთი სავალუტო კურსით, რომელიც განსხვავდება მოცემულ პერიოდში ან წინა პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების დროს გადასაცვანად გამოყენებული სავალუტო კურსისაგან, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც წარმოიშობა.

3.11 მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი არის მიმდინარე პერიოდში გადასახდელი გადასახადისა და გადავადებული გადასახადის ჯამი. მიმდინარე პერიოდში გადასახდელი გადასახადები ეფუძნება მიმდინარე წლის დასაბეგრო მოგებას.

გადავადებული გადასახადი აღიარდება ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და მათ შესაბამის საგადასახადო ბაზებს შორის სხვაობასთან (ე.წ. დროებითი სხვაობა) მიმართებით. ყველა დროებითი სხვაობის მიხედვით, რომელიც მოსალოდნელია, რომ მომავალში გაზრდის საგადასახდო მოგებას, აღიარდება გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები. გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება ყველა დროებითი სხვაობის მიხედვით, რომელიც მოსალოდნელია, რომ მომავალში შეამცირებს საგადასახადო მოგებას, ასევე ყველა გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალთან, ან გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტთან მიმართებით. გადავადებული საგადასახადო აქტივების შეფასება ხდება მაქსიმალური შესაძლო თანხით, რომლის აღდგენაც უფრო მოსალოდნელია, ვიდრე არა, მიმდინარე საგადასახადო მოგებისა, თუ შეფასებული მომავალი საგადასახდო მოგების საფუძველზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების წმინდა საბალანსო ღირებულება განიხილება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის და მისი კორექტირება ხდება, მომავალი საგადასახადო მოგების მიმდინარე შეფასების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი კორექტირების თანხა აღიარდება მოგებაში, ან ზარალში.

გადავადებული გადასახადი გაიანგარიშება იმ საგადასახადო განაკვეთების მიხედვით, რომლებიც, სავარაუდოდ, გავრცელდება იმ პერიოდების საგადასახადო მოგებაზე (საგადასახადო ზარალზე), როდესაც საწარმო მოელის გადავადებული საგადასახადო აქტივის გამოყენებას, ან გადავადებული საგადასახადო ვალდებულების დაფარვას და უკვე ძალაში შესულია, ან არსებითად ძალაში შესულია საანგარიშგებო თარიღისთვის.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოგების გადასახადთან დაკავშირებული სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოიყენება მხოლოდ ჯგუფის სათავე ერთეულისათვის, რადგან შვილობილი საწარმოს მიმართ გამოყენებულია განსხვავებული მიდგომა მოგების გადასახადის ხარჯად აღიარებისათვის. შვილობილ საწარმოში მოგების გადასახადი ხარჯად აღიარდება განაწილებული მოგება; გაწეული ხარჯი ან სხვა გადახდა, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის; უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა; კოდექსით დადგენილ ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი.

მოგების გადასახადით დაბეგრის ობიექტი, დივიდენდის სახით განაწილებული მოგების გარდა, იბეგრება დაბეგრის ობიექტის წარმოშობისთანავე და საგადასახადო ვალდებულება აღიარდება ყოველი საანგარიშგებო თვის ბოლოს. საწარმოს მიერ მის პარტნიორზე დივიდენდის სახით გასანაწილებელ დივიდენდთან დაკავშირებული მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება ფასდება გაუნაწილებელი მოგების მიმართ გამოსაყენებელი საგადასახადო განაკვეთით მანამ, სანამ საწარმო აღიარებს დივიდენდების გადახდის ვალდებულებას.

4. ძირითადი დაშვებები და განუსაზღვრელობის შესაფასებლად გამოყენებული ძირითადი წყაროები

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა

საწარმო აკვირდება ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა ცვლილება აქტივის გამოყენების წესში, მნიშვნელოვანი გაუთვალისწინებელი ფიზიკური ცვლელის, ტექნოლოგიური მიღწევები და საბაზრო ფასების ცვლილებები, რომელიც შეიძლება მიაწინებდეს, რომ აქტივის ნარჩენი ღირებულება ან მისი სასარგებლო მომსახურების ვადა შეიცვალოს უკანასკნელი საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. წლის განმავლობაში საწარმოს ხელმძღვანელობამ გაზარდა/შეამცირა ზოგიერთი ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა, აქტივის მოსალოდნელი გამოყენების რეჟიმის გათვალისწინებით.

აღნიშნული ცვლილება, იმის გათვალისწინებით, რომ ეს აქტივები შენარჩუნებული იქნება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადაში, ცვლელის ხარჯს შეამცირებს 3080 ლარით და იმავე სიდიდით გაზრდის აქტივების საბალანსო ღირებულებას მიმდინარე და მომავალი წლის ბოლოს მდგომარეობით.

5. ამონაგები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მომსახურების გაწევა	1,033,578	1,162,730
საქონლის გაყიდვა	116,571	126,290
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	125,600	118,481
ჯამი	1,275,749	1,407,501

რეალიზაცია მოიცავს, როგორც საქონლის ისე საკუთარი წარმოების პროდუქციის რეალიზაციიდან ამონაგებს. სასწავლო პროცესის შემოსავლებში გაერთიანებულია ბაფისა და შპს პროფესიონალ ბულალტერთა ინსტიტუტის საგანმანათლებლო პროგრამებით გათვალისწინებული ყველა ტიპის ტრენინგებიდან და გამოცდებიდან მიღებული ამონაგები.

6. სხვა შემოსავლები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ფიზიკური პირების საწევრო	123,294	148,802
კორპორაციული წევრების საწევრო	107,954	95,667
საპროცენტო შემოსავალი	68,242	92,369
გაწევრიანების საფასური	3,640	4,065
შემოწირულობა	14,300	1,000
უსასყიდლოდ მიღებული წიგნები	7,200	—
არასასარჩელო შემოსავალი	4,267	14,005
სხვა შემოსავალი	500	590
გადავადებული მოგების კორექტირება	—	4,905
ჯამი	329,397	361,403

7. სხვა ხარჯები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
შეძენილი მომსახურება	530,984	535,420
საგადასახადო ხარჯი	20,371	7,266
გადახდილი საწევროები	13,372	12,836
ჩამოწერილი საწევროები	10,000	176,632
წარმომადგენლობითი ხარჯი	7,827	9,081
წევრთა ყრილობის ხარჯი	5,941	8,618
უიმედო ვალი	3,379	446
ქველმოქმედება და დახმარება	2,313	1,960
არასაოპერაციო ხარჯი	746	590
ჩამოწერილი ძირ. საშუალებების საბალანსო ღირებულება	219	8,776
საკუროს სხვაობის ხარჯი	243	840
გადავადებული აქტივის კორექტირება	—	42,582
გადახდილი არარეზ. იურ. პირის საშემოსავლო მიღებ. დივიდენდის საშემოსავლო 5%	—	913
მიღებ. დივიდენდის საშემოსავლო 5%	—	5,381
ჯამი	595,395	811,341

8. ძირითადი საშუალებები

ობიექტის დასახელება	ნაშთი 31.12.19	შემოსვლა	გასვლა	ნაშთი 31.12.18
თვითღირებულება				
შენობა -ნაგებობები	662,887	—	—	662,887
ოფისის აღჭურვილობა	192,620	34,495	13,369	171,494
ავეჯი და ინვენტარი	144,970	953	1,176	145,193
სატრანსპორტო საშუალება	105,775	—	—	105,775
ბიბლიოთეკა	1,329	—	—	1,329
ჯამი	1,107,583	35,448	14,545	1,086,678
ცვეთა	ნაშთი 31.12.19	ცვეთის დარიცხვა	ცვეთის ჩამოწერა	ნაშთი 31.12.18
ოფისის აღჭურვილობა	132,147	13,269	13,198	132,076
ავეჯი და ინვენტარი	112,086	5,146	1,128	108,068
შენობა -ნაგებობები	90,873	8,244	—	82,629
სატრანსპორტო საშუალება	18,375	10,500	—	7,875
ბიბლიოთეკა	391	63	—	328
ჯამი	353,872	37,222	14,326	330,976
საბალანსო ღირებულება	753,711			755,702

ძირითადი საშუალების პირვანდელი ღირებულება არის აქტივის შესაძენად მისი შეძენის მომენტში გადახდილი (გადასახდელი) ფულადი სახსრების ან ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ოდენობა, ან გაცემული კომპენსაციის რეალური ღირებულება. პირვანდელი ღირებულების შეფასებაში მონაწილეობს ქვემოთ ჩამოთვლილი ყველა ელემენტი:

- ა) მისი ნასყიდობის ფასი, მათ შორის, იურიდიული და საბროკერო მომსახურების ღირებულება, საიმპორტო საბაჟო გადასახადები და შესყიდვის დაუბრუნებადი გადასახადები, ყოველგვარი სავაჭრო ფასდათმობებისა და შეღავათების გარეშე;
- ბ) ნებისმიერი დანახარჯი, რომელიც პირდაპირ დაკავშირებულია აქტივის დანიშნულების ადგილამდე მიტანასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანასთან;
- გ) აქტივის დემონტაჟის, ლიკვიდაციისა და ადგილმდებარეობის აღდგენის დანახარჯების თავდაპირველი შეფასება, რისი ვალდებულებაც საწარმომ აიღო შეძენის მომენტში, ან შემდეგში.

9. არამატერიალური აქტივები

ობიექტის დასახელება	ნაშთი 31.12.19	შემოსვლა	გასვლა	ნაშთი 31.12.18
თვითღირებულება				
ვიდეოლექციები	26,076	—	—	26,076
ლიცენზია Strados Studio	5,467	—	—	5,467
საბუღალტრო პროგრამა „ორისი“	5,200	1,800	—	3,400
ვიდეოლექციების ადმინისტრირების პროგრამა	5,000	—	—	5,000
პროგრამა ICS(მართვის სისტემა)	4,450	—	—	4,450
ლექციების ჩასაწერი პროგრამა	552	—	—	552
ჯამი	46,745	1,800	—	44,945

ამორტიზაცია	ნაშთი 31.12.19	ცვეთის დარიცხვა	ცვეთის ჩამოწერა	ნაშთი 31.12.18
ვიდეოლექციები	23,132	6,889	—	16,243
პროგრამა ICS (მართვის სისტემა)	3,483	203	—	3,280
ლიცენზია Strados Studio	2,596	478	—	2,118
საბუღალტრო პროგრამა „ორისი“	2,575	256	—	2,319
ვიდეო ლექციების ადმინისტრირების პროგრამა	2,498	500	—	1,998
ლექციების ჩასაწერი პროგრამა	551	98	—	453
ჯამი	34,835	854	—	26,411

საბალანსო ღირებულება	11,910	—	—	18,534
-----------------------------	---------------	----------	----------	---------------

არამატერიალური აქტივების ცვეთა დარიცხულია წრფივი მეთოდით, აქტივები ბალანსში ასახულია თვითღირებულებიდან აკუმულირებული ცვეთის თანხის გამოკლებით.

10. მარაგი

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მზა პროდუქცია, წიგნები	196,575	106,723
სხვა მარაგი	4,578	76,968
საქონელი, აუდიტის სტანდარტები	195	5,885
ჯამი	201,348	189,576

საქონლის ნაშთის შემადგენლობაში გაერთიანებულია ბაფში შემოწირულობის სახით მიღებული წიგნები და საბუღალტრო კომპიუტერული პროგრამა „ორისი“. მზა პროდუქციის ნაშთში – ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები, ხარისხის კონტროლისა და აუდიტის სტანდარტები და ACCA სახელმძღვანელოები. სხვა მარაგში – წიგნების თარგმნისა და გამოცემის უფლების, ბაფისა და შპს პროფესიონალ ბუღალტერთა ინსტიტუტის საკანცელარიო ნივთებისა და საწვავის ნაშთი.

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მოთხოვნები წევრებთან	239,634	246,482
მოთხოვნები მიწოდებიდან და მომსახ.	45,247	54,441
საექვო მოთხოვნების (საწევრო) კორექტირება	(89,372)	(151,247)
მოთხოვნები პერსონალთან	159	—
მომწოდებელზე გადახდილი ავანსები	3,839	12,597
წინასწარ გადახდილი გადასახადები	18,625	19,023
ჯამი	218,132	181,296

სავაჭრო დებიტორებში შეტანილი მოთხოვნა ჩვეულებრივი იჯარის მიხედვით

შეუქცევადი ჩვეულებრივი იჯარის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები პერიოდების მიხედვით შეადგენს:

	2019 წელი	2018 წელი
არა უგვიანეს ერთი წლისა	467	466
ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა	1,864	1,864
ხუთი წლის შემდეგ	—	—
ჯამი	2,331	2,330

12. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ფულადი სახსრები სალარაოში	810	2,081
ფულადი სახსრები ბანკის მიმდინარე ანგარიშებზე	25,909	26,965
მოკლევადიანი ანაბრები ბანკში	827,705	957,653
ოვერდრაფტები	—	—
ჯამი	854,424	986,699

13. გადავადებული შემოსავალი

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მომავალი წლის ფინანსური შემოსავალი	28,313	35,932
	—	—
ჯამი	28,313	35,932

14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მიღებული ავანსები	122,600	110,220
მოწ. და მომსახ. წარმოშობილი ვალდებულებები	73,217	32,403
გადასახდელი ხელფასები	6,400	2,400
სხვა ვალდებულებები	3,750	5,270
ჯამი	205,967	150,293

სავაჭრო ვალდებულებებში შეტანილი ჩვეულებრივი იჯარის ვალდებულება

საწარმოს ჩვეულებრივი იჯარით აღებული აქვს საოფისე ფართობი, დარჩენილი 5 წლის ვადით. საიჯარო გადასახდელების გადახდა ხდება ფიქსირებული თანხით. ხარჯად აღიარებული საიჯარო გადასახდელები შეადგენს:

	2019 წ.	2018 წ.
მოკლევადიანი ვალდებულება	89760	89760
წლის ბოლოს საწარმოს გააჩნია შეუქცევადი ჩვეულებრივი იჯარის მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების შემდეგი ვალდებულებები:		
არა უგვიანეს ერთი წლისა	74755	74755
ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა	373775	373775
ხუთი წლის შემდეგ		
ჯამი	488530	488530

15. საგადასახადო ვალდებულებები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
გადასახდელი დღგ	3,301	7,815
გადასახდელი საშემოსავლო გადასახადი	1,456	3,103
გადასახდელი ქონების გადასახადი	349	283
ჯამი	5,106	11,201

16. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სათავო საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურების (კომპენსაციის) მთლიანი თანხა	102313	97430
შვილობილი საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურების (კომპენსაციის) მთლიანი თანხა	93825	83640

შვილობილი საწარმოდან დივიდენდის სახით მიღებული შემოსავლები

94350 107610

შვილობილი საწარმოდან საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციაში დივიდენდის სახით მიღებულმა შემოსავალმა შეადგინა

17. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

საქართველოში ახალი კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელების გამო, კომპანიამ განაახლა სამოქმედო გეგმა და ამ ეტაპისთვის უზრუნველყო პროცესების გაგრძელება ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების მკაცრი პროცედურების დაცვით და განაგრძო მომსახურების მიწოდება მომხმარებლებისთვის. ვინაიდან ამ გაურკვეველი ცვლადებისა და დაშვებების რაოდენობა დიდია, ხელმძღვანელობა ვერ გააკეთებს საიმედო შეფასებას იმ თანხების შესახებ, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს კომპანიის შედეგებზე, თუმცა კომპანიის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ COVID 19-ის გავლენის მიუხედავად, ბაზის ფუნქციონირებას საფრთხე არ ემუქრება, რადგან აქვს შესაბამისი ფინანსური რეზერვი, აგრეთვე ბაზის ფინანსური მდგრადობის გარანტია წმინდა აქტივების ღირებულება და ლიკვიდობის მაღალი დონე.

18. ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება

აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება გამოსაქვეყნებლად ხელმოწერილია 2020 წლის 17 ივლისს.

პროფესიული სერტიფიკაციის პრეპენდენტთა დასახმარებლად

რუბრიკას უძღვება
ბაბი ალავშვილი

მინცბერგის თეორია ორგანიზაციების შესახებ

მოდული „ბუღალტერი ბიზნესში“

(პირველი ნაწილი)

კანადელ მენეჯმენტის თეორეტიკოსს, მაკგილის უნივერსიტეტის მენეჯმენტის პროფესორ ჰენრი მინცბერგს (დაიბადა 1939 წელს) 15-ზე მეტი წიგნი და 150-ზე მეტი სტატია აქვს გამოქვეყნებული მენეჯმენტის საკითხებზე. 2009 წელს მან გამოსცა წიგნი „Managing“, რომელშიც გაანალიზებულია საქმიანობის სრულიად განსხვავებულ სფეროებში (კერძოდ, ბიზნესი, სახელმწიფო სამსახური, ჯანდაცვა და სიმფონიური ორკესტრი) დასაქმებული 29 მენეჯერის სამუშაო. გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე მინცბერგმა ჩამოაყალიბა სისტემა, რომელიც ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის, თანამედროვე მენეჯმენტის თეორიისა და პრაქტიკის შესახებ და არღვევს მენეჯმენტის სფეროში მანამდე დამკვიდრებულ სტერეოტიპებს. ამ სტატიაში ჩვენ, ცხადია, მისი მოძღვრებიდან მხოლოდ იმ საკითხებს განვიხილავთ, რომლებიც „ბუღალტერი ბიზნესში“ მოდულის სასწავლო პროგრამაშია შეტანილი.

მინცბერგის ორგანიზაციული კონფიგურაცია

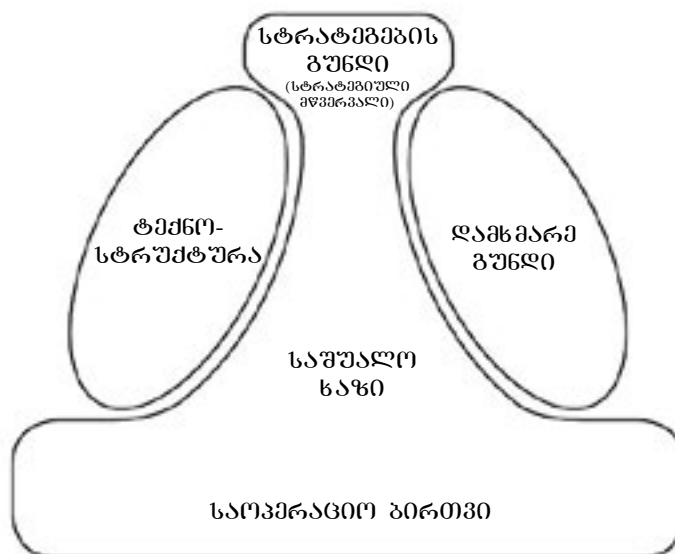
მისი ერთ-ერთი ცნობილი და აღიარებული ნაშრომი ორგანიზაციულ კონფიგურაციებს ეხება. ორგანიზაციული კონფიგურაციების მინცბერგის მოდელის თავდაპირველი ვარიანტი შედგებოდა 5 კონფიგურაციიდან, რომლებსაც მინცბერგი „სამშენებლო ბლოკებს“ უწოდებს. მოგვიანებით მოდელს დაემატა მე-6 „სამშენებლო ბლოკი“. ეს ორგანიზაციული კონფიგურაციები გვეხმარება იმის გაგებაში, კონკრეტულად, რა ახდენს მნიშვნელოვან გავლენას ორგანიზაციაში მიღებულ გადაწყვეტილებებსა და ორგანიზაციის სხვადასხვა სახის საქმიანობაზე. მოდელის არსი და მთავარი უპირატესობა ის არის, რომ ორგანიზაციული კონფიგურაციების შეზღუდული (ცნობილი) რაოდენობა გვეხმარება მრავალი ისეთი მოვლენის ახსნაში, რომლებიც ბევრ კომპანიაში ხდება.

მინცბერგის ძირითადი კონფიგურაციები კომპანიის ხელმძღვანელობას ხელს უწყობს, უფრო უკეთ გაერკვნენ კომპანიის საქმიანობასა და იმ ტიპურ პრობლემებში, რომლებსაც რეგულარულად აწყდება მათი კომპანია. გარდა ამისა, მინცბერგის ძირითადი კონფიგურაციების გამოყენება ხელმძღვანელობას საშუალებას აძლევს, არ დაუშვას მათი კომპანიისთვის „არასწორი“ ორგანიზაციული სტრუქტურის შერჩევა და შექმნა და თავიდან აიცილონ კომპანიის ფარგლებში სხვადასხვა ქმედების არაეფექტიანი კოორდინაცია.

როდის უნდა გამოვიყენოთ მინცბერგის ორგანიზაციული კონფიგურაციების მოდელი

მინცბერგის ორგანიზაციული კონფიგურაციების მოდელის გამოყენება შესაძლებელია ორგანიზაციის ნებისმიერ სტრატეგიასთან დაკავშირებული ორგანიზაციული სტრუქტურებისა და პროცესების შესასწავლად/გამოსაკვლევად. ამ მოდელის მეშვეობით

შეიძლება არა მარტო იმის განსაზღვრა, რომელ ტიპს მიეკუთვნება მათი კომპანია, არამედ იმის დადგენაც, რა სახის ცვლილებებია აუცილებელი იმისთვის, რომ კომპანია შინაგანად დაბალანსებული იყოს – ურთიერთშეთანხმებულად მუშაობდეს, ასევე შესაძლებელი იქნება კოორდინაციაში არსებული მიმდინარე პრობლემების გადაჭრა/თავიდან მოცილება.

ნახ. 1 – ორგანიზაციის 5 ძირითადი სამშენებლო ბლოკი

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მინცბერგის ამ მოდელს მოგვიანებით დაემატა მეექვსე ბლოკი – იდეოლოგია.

როგორ უნდა გამოვიყენოთ მოდელი

იმისთვის, რომ მინცბერგის კონფიგურაციების მოდელი კომპანიამ გამოიყენოს თავისი სტრუქტურის/ქვედანაყოფების ანალიზისა და ხელახლა დასაპროექტებლად, მან, პირველ რიგში, უნდა დაადგინოს კომპანიის ძირითადი სამშენებლო ბლოკები. მინცბერგის მტკიცებით, ყოველი კომპანია შედგება 6 ძირითადი სამშენებლო ბლოკისგან, კერძოდ:

1. **სტრატეგიის გუნდი/სტრატეგიული მწვერვალი** – მენეჯმენტის უმაღლესი დონე/მართვის უმაღლესი რგოლი;
2. **საშუალო ხაზი** – საშუალო დონის მენეჯმენტი/მართვის საშუალო რგოლი;
3. **საოპერაციო ბირთვი** – პერსონალი, რომელიც უშუალოდ მონაწილეობს ორგანიზაციის ძირითადი პროდუქტის ან მომსახურების შექმნაში;
4. **ტექნოსტრუქტურა** – პერსონალი, რომელიც უზრუნველყოფს ორგანიზაციის ძირითადი სახეობის საქმიანობების ტექნიკურ მხარდაჭერას. ისინი ანალიტიკოსები არიან, რომლებიც გეგმავენ და აკონტროლებენ სხვების სამუშაოს;
5. **დამხმარე გუნდი/პერსონალი** – ადმინისტრაციული და არაპირდაპირი მომსახურებები;
6. **იდეოლოგია** – ორგანიზაციის ღირებულებები/ნორმები/კულტურა.

პირველი სამი სამშენებლო ბლოკის ურთიერთობა, როგორც წესი, ფორმალურ უფლებამოსილებას ეყრდნობა. ამიტომ სქემაზე ეს ბლოკები ერთი კონსტრუქციის სახით არის

წარმოდგენილი. ტექნოსტრუქტურა და დამხმარე გუნდი, რომლებიც სქემაზე მარცხნივ და მარჯვნივ არის ნაჩვენები, არაპირდაპირ ახდენს გავლენას კომპანიის ძირითადი სახეობის საქმიანობებზე, ხოლო იდეოლოგია (რომელიც ამ სქემაზე არ არის ნაჩვენები), ასახავს კომპანიის ნორმებსა და ღირებულებებს („ძლიერ კულტურას“), რომლებიც გარს ერტყმის კომპანიის მთელ ორგანიზაციულ გარემოს და იჭრება მის ყველა ელემენტში. კომპანიის ზემოაღნიშნული 6 სამშენებლო ბლოკი კომპანიის შიდა ფაქტორებია, რომლებიც განსაზღვრავს მის ევოლუციას. თუმცა, არსებობს ასევე მრავალი გარე ძალა/ფაქტორი, მაგალითად აქციონერები, მომწოდებლები და მომხმარებლები, რომელთაგან თითოეული თავისებურად ზემოქმედებს კომპანიაზე.

მას შემდეგ, რაც დადგინდება კომპანიის ძირითადი ორგანიზაციული სამშენებლო ბლოკები, უნდა გაანალიზდეს მათი კოორდინაციის მექანიზმები და შემუშავდეს (საჭიროების შემთხვევაში) ახალი შესაფერისი მექანიზმები. კოორდინაციის განსხვავებული მექანიზმების პირობებში კომპანიის საბოლოო სტრუქტურა შესაძლოა სრულიად განსხვავებული იყოს. გარდა ამისა, თუ კომპანიას არა აქვს რომელიმე საჭირო კოორდინაცია, მაშინ კომპანიაში ხშირად წარმოიშობა პოლიტიკანობა, რადგან კომპანიის სხვადასხვა ქვედანაყოფი თავისებურად ცდილობს არსებული ვაკუუმის შევსებას და დანარჩენ ქვედანაყოფებზე დომინირების მიღწევას, რასაც კონფლიქტები მოჰყვება. მინცბერგის გამოყოფს კოორდინაციის 6 მექანიზმს.

კონფიგურაცია	კოორდინაციის ძირითადი მექანიზმი	კომპანიის ძირითადი ნაწილი/სამშენებლო ბლოკი	ცენტრალიზაციის ტიპი
კომერციული ორგანიზაცია	უშუალო დაკვირვება	სტრატეგიების გუნდი	ვერტიკალური და ჰორიზონტალური ცენტრალიზაცია
მექანიკური ორგანიზაცია	სამუშაოთა სტანდარტიზაცია	ტექნოსტრუქტურა	შეზღუდული ჰორი-ზონტალური დეცენ-ტრალიზაცია
პროფესიული ორგანიზაცია	უნარ-ჩვევების სტანდარტიზაცია	ორგანიზაციული/საოპერაციო ბირთვი	ჰორიზონტალური დეცენტრალიზაცია
შერეული ორგანიზაცია	საბოლოო პროდუქტის სტანდარტიზაცია	საშუალო დონის მენეჯმენტი	შეზღუდული ვერ-ტიკალური დეცენ-ტრალიზაცია
ინოვაციური ორგანიზაცია	ურთიერთშეწყობა/მისადაგება	დამხმარე გუნდი	შერჩეული დეცენ-ტრალიზაცია
მისიონერული ორგანიზაცია	ნორმებისა და ღირებულებების სტანდარტიზაცია	იდეოლოგია	დეცენტრალიზაცია
პოლიტიკური ორგანიზაცია	არა	არა	ნებისმიერი
მინცბერგის კონფიგურაციები			

შემდეგ მინცბერგი აცხადებს, რომ ორგანიზაციული მოწყობის დაპროექტების არსია ისეთი საპროექტო პარამეტრებით მანიპულაცია, როგორიცაა, მაგალითად სამუშაოთა სპეციალიზაცია, ქცევის/ქმედების სპეციალიზაცია, პერსონალის პროფესიული მომზადების მიმართულება და დონე, პერსონალის იდეოლოგიურად დამუშავება, ქვედანაყოფების ფორმირება, ქვედანაყოფების სიდიდე, დაგეგმვისა და კონტროლის სისტემა, ასევე დამაკავშირებელი რგოლები (მაგალითად, თანამდებობრივი პოზიციები, მიზნობრივი კომიტეტები, მენეჯერები და მატრიცული სტრუქტურები).

თუმცა, მინცბერგის ორგანიზაციული კონფიგურაციების მოდელში ყველაზე მნიშვნელოვანი პარამეტრია უფლებამოსილებების განაწილების მეთოდი/მექანიზმი მთელი კომპანიის მასშტაბით. ამაში იგულისხმება ყველა ტიპის დეცენტრალიზაცია, რაც, როგორც ცხრი-ლიდან ჩანს, თითოეულ ორგანიზაციაში შეიძლება სხვადასხვანაირი იყოს. დასასრულ,

საპროექტო პარამეტრების შერჩევა ასევე დამოკიდებულია ისეთ სიტუაციურ/შემთხვევით ფაქტორებზე, რომლებსაც მენეჯერები ვერ აკონტროლებენ (მაგალითად, დაინტერესებული მხარეთა სხვადასხვა ჯგუფის წარმომადგენლების ასაკი, მათი რიცხოვნობა, ასევე ტექნიკური სისტემის ტიპი და მისი ელემენტები, რომლებიც ერთობლიობაში წარმოქმნის ორგანიზაციის გარემოს).

დასკვნის სახით

მინცბერგის ძირითადი ორგანიზაციული კონფიგურაციების საიმედოობის გამო, წარმოიშობა რისკი იმისა, რომ მის კონფიგურაციებს გამოიყენებენ, როგორც დოგმას. თუმცა, არც ერთი ორგანიზაციისთვის არ არის მაინცდამაინც ადვილი, თავის თავი მიაკუთვნოს ზუსტად ამა თუ იმ კონფიგურაციას, რადგან, ერთი მხრივ, მათ არ ჰყოფნით ორგანიზაციული კონფიგურაციის განსაზღვრისთვის კრიტერიუმები, მეორე მხრივ, პრაქტიკაში ბევრი ორგანიზაცია წარმოადგენს ჰიბრიდს ანუ სხვადასხვა კონფიგურაციის შერეულ მოდელს. თუმცა, შეიძლება ნამდვილად ითქვას – არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს იმას, შესაძლებელია თუ არა, რომ ესა თუ ის ორგანიზაცია ზუსტად მიეკუთვნოს მინცბერგისეულ რომელიმე კლასიფიკაციას, ვთქვათ კომერციულს ან ინოვაციურს. მინცბერგის მოდელის მთავარი ღირსება ის არის, რომ იგი გვეხმარება, ნათელი წარმოდგენა შევიქმნათ ორგანიზაციის ბუნებასა და მასში გამოყენებულ კოორდინაციის მექანიზმებზე.

დასასრულ, რაც მთავარია, მინცბერგი ამტკიცებს, რომ არ არსებობს ორგანიზაციის მართვის ერთადერთი სწორი მეთოდი – ის რაც კარგია/ძალიან კარგია ჯენერალ მოტოსისთვის (General Motors), სავსებით არ მიესადაგება/არ გამოადგება ჯოის ბოდი შოფს (Joe's Body Shop).

თავდაპირველი სტატია განახლებულია
„ბუღალტერი ბიზნესში“ მოდულის
საგამოცდო კომისიის წევრის მიერ,
2018 წლის დეკემბერი

მარტივი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება

მოდული „ფინანსური აღრიცხვა“

ფინანსური აღრიცხვის მოდულის სასწავლო პროგრამაში შეტანილია შემდეგი ფასს-ების/ბასს-ების პრინციპები:

- ბასს 27 – ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება;
- ბასს 28 – ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში;
- ფასს 3 – საწარმოთა გაერთიანება;
- ფასს 10 – კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება.

მიაქციეთ ყურადღება: სასწავლო პროგრამა არ მოიცავს ერთობლივ საწარმოებს, მაგრამ ბასს 28 გამოიყენება მეკავშირე საწარმოებთან მიმართებით, რაც სასწავლო პროგრამის ნაწილია.

ამ სტატიაში ყურადღებას გავამახვილებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების ზოგიერთ ძირითად პრინციპზე, რაც სტუდენტებმა უნდა იცოდნენ და ასევე განვიხილავთ მაგალითებს, როგორ შეიძლება ამ პრინციპების ცოდნის შემოწმება, გამოცდაზე ობიექტური ტესტების კითხვებისა და მრავალჯერდიანი კითხვების მეშვეობით.

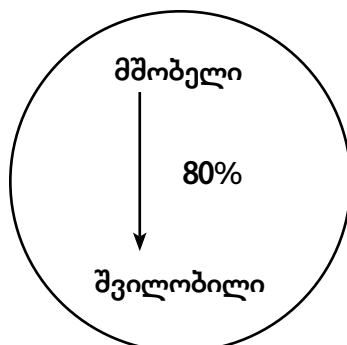
ჩვენი მიზანი არ არის, სტატიაში მოვიცვათ კონსოლიდაციასთან დაკავშირებული ყველა ტექნიკური ასპექტი, არამედ გვსურს სტუდენტები „შევაიარალოთ“ ინსტრუმენტებით, რომლის ცოდნაც მათ სჭირდებათ ფინანსური აღრიცხვის მოდულის საგამოცდო ტესტირების სტილისა და დონის უკეთ გასაგებად.

როგორ უნდა დავადგინოთ მშობელი-შვილობილი საწარმოთა ურთიერთობა?

ბასს 27-ში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება განმარტებულია, როგორც „საწარმოთა ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგება, რომელიც წარმოდგენილია, როგორც ერთი სამეურნეო ერთეულის/ეკონომიკური სუბიექტის ფინანსური ანგარიშგება“.

ჯგუფი შედგება მშობელი საწარმოსა და მისი შვილობილი საწარმოსგან.

შემდეგ სექციაზე ნაჩვენებია ჯგუფის ტიპური სტრუქტურა.

სქემა გვიჩვენებს, როგორ აკონტროლებს მშობელი საწარმო შვილობილ საწარმოს. ფინანსური აღრიცხვის მოდულის სასწავლო პროგრამის ფარგლებში იგულისხმება, რომ კონტროლი მაშინ არსებობს, თუ მშობელ საწარმოს ეკუთვნის მეორე საწარმოს ჩვეულებრივი აქციების (სააქციო კაპიტალი) 50%-ზე მეტი – ე.ი. მშობელი საწარმო შვილობილი საწარმოს აქციების ფლობით იღებს (საარჩევნო) ხმის უფლების 50%-ზე მეტს.

თუმცა, პრაქტიკაში არსებობს ისეთი შემთხვევები, როდესაც ჩვეულებრივი აქციების 50%-ზე ნაკლების ფლობამაც შეიძლება გამოიწვიოს კონტროლის არსებობა. ფასს 10-ში კონტროლის არსებობის დასადგენად განსაზღვრულია გარკვეული კრიტერიუმები. კერძოდ, აღნიშნულია, რომ კონტროლი მაშინ არსებობს, როდესაც ინვესტორს (მშობელ საწარმოს) გააჩნია:

1. უფლებამოსილება ინვესტიციის მიმღებთან (ინვესტირებულ საწარმოსთან) მიმართებით;
2. ექვემდებარება რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტიციის მიმღებ საწარმოში მისი მონაწილეობიდან ცვალებადი შემოსავლების მიღებასთან, ან გააჩნია ამგვარი შემოსავლების მიღების უფლება; და
3. შესაძლებლობა იმისა, ინვესტიციის მიმღებ საწარმოსთან მიმართებით თავისი უფლებამოსილება გამოიყენოს, ინვესტიციების შემოსავლების ოდენობაზე გავლენის მოხდენის მიზნით.

კონტროლი იმ შემთხვევაშიც შეიძლება არსებობდეს, როდესაც მშობელი საწარმო ფლობს სხვა საწარმოს ხმის უფლების ნახევარს ან ნახევარზე ნაკლებს, თუკი უფლებამოსილების არსებობა შეიძლება დადასტურდეს ყველა ან რამდენიმე შემდეგი ფაქტორის არსებობით:

- ხმის უფლების ნახევარზე მეტის ფლობის უფლებამოსილება, რაც განმტკიცებულია სხვა ინვესტირებთან დადებული ხელშეკრულებით;
- სხვა საწარმოს ფინანსური და საოპერაციო პოლიტიკის მართვის უფლებამოსილება, რაც განმტკიცებულია კანონმდებლობით ან სათანადო ხელშეკრულებით;
- უფლებამოსილება იმისა, რომ დანიშნოს ან გაათავისუფლოს დირექტორთა საბჭოს, ან სხვა ანალოგიური მმართველობითი ორგანოს წევრთა უმრავლესობა; ან
- საწარმოს შეუძლია ზემოქმედება ხმის უმრავლესობაზე დირექტორთა საბჭოს ან სხვა ანალოგიური მმართველობითი ორგანოს სხდომებზე და ეს საბჭო ან ორგანო აკონტროლებს საწარმოს.

ტიპურ ობიექტურ ტესტებში შესაძლოა აღწერილი იყოს სხვადასხვა ტიპის ინვესტიცია და თქვენ უნდა გადაწყვიტოთ, ეს ინვესტიცია არის თუ არა შვილობილი საწარმო – ე.ი. არსებობს თუ არა კონტროლი. 1-ლი მაგალითი ტიპური კითხვის საილუსტრაციო ნიმუშია.

1-ლი მაგალითი

კომპანია გრინ ქოუს სხვა კომპანიებში ეკუთვნის შემდეგი ინვესტიციები:

	სააქციო კაპიტალის აქციები	სხვა აქციები
ვიოლეტი	80%	ნული
ამბერი	25%	80%
ბლექი	45%	25%

გარდა ამისა, გრინ ქოუს დანიშნა ბლექ ქოუს 7 დირექტორიდან 5 დირექტორი.

ამ ინვესტიციებიდან, რომელი აისახება, როგორც შვილობილი საწარმო გრინ ქოუს კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგებაში?

- ა მხოლოდ ვიოლეტი
 - ბ მხოლოდ ამბერი
 - გ ვიოლეტი და ბლეკი
 - დ ყველა მათგანი
- პასუხი

ახლა თითოეული ინვესტიცია განვიხილოთ რიგრიგობით, რათა დავადგინოთ, არსებობს თუ არა კონტროლი და, მაშასადამე, კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ისინი უნდა აისახოს თუ არა, როგორც შვილობილი საწარმო.

- **ვიოლეტი** – თუ შევხედავთ სააქციო კაპიტალის აქციებს, გრინ ქოუს ეკუთვნის ხმისუფლებიანი აქციების 50%-ზე მეტი, კერძოდ, სააქციო კაპიტალის 80% წილი. ასეთი წილი მას კონტროლის განხორციელების შესაძლებლობას აძლევს და, ამგვარად, ვიოლეტი შვილობილი საწარმოა.
- **ამბერი** – ყოველთვის უნდა გახსოვდეთ, რომ შეხედოთ სააქციო კაპიტალის აქციებს, ვინაიდან სხვა აქციების უმეტესობის ფლობა მის მფლობელს საარჩევნო ხმის უფლებას არ ანიჭებს. ვინაიდან გრინ ქოუს ამბერის სააქციო კაპიტალის აქციების მხოლოდ 25% ეკუთვნის, მას არ გააჩნია ამბერზე კონტროლი და, მაშასადამე, ამბერი არ არის შვილობილი საწარმო.
- **ბლეკი** – თუ მხოლოდ სააქციო კაპიტალში კუთვნილი წილის ციფრს შევხედავთ, შეიძლება არასწორად იფიქროთ, რომ ბლეკი არ არის შვილობილი საწარმო, რადგან გრინ ქოუს ხმის უფლების ნახევარზე ნაკლები ეკუთვნის. თუმცა, კითხვის პირობაში ნათქვამია, რომ გრინ ქოუმ დანიშნა კომპანია ბლეკის 7 დირექტორიდან 5 და, ფაქტობრივად, მას გააჩნია უფლებამოსილება ამ კომპანიის საქმიანობასთან მიმართ და ამ უფლებამოსილების გამოყენების შესაძლებლობა – გავლენა მოახდინოს ბლეკ ქოუში გადაწყვეტილებების მიღებაზე, რაც გავლენას მოახდენს ინვესტიციების, მათ შორის, მის შემოსავლების ოდენობაზე. ანალიზის შედეგად უკვე აშკარად ჩანს, რომ ბლეკი არის შვილობილი საწარმო.

ამგვარად, სწორი პასუხია „გ“.

მე-2 მაგალითი

კომპანია ფინქმა 20X2 წლის 1 იანვარს შეძინა კომპანია სკარლეტის ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის 80%.

გვაქვს ამონარიდები ამ კომპანიების 20X2 წლის 31 დეკემბრისთვის მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან:

	ფინქი \$	სკარლეთი \$
მოკლევადიანი აქტივები – დებიტორული დავალიანება	50,000	30,000
მოკლევადიანი ვალდებულებები: კრედიტორული დავალიანება	70,000	42,000

წლის მანძილზე განხორციელებული სავაჭრო ოპერაციების შედეგად კომპანია ფინქის დებიტორული დავალიანების ნაშთი მოიცავს კომპანია სკარლეტისგან მისაღებ თანხას, \$4,600-ს.

რა თანხა უნდა იყოს ნაჩვენები დებიტორულ და კრედიტორულ დავალიანებასთან დაკავშირებით, როგორც კონსოლიდირებული ციფრი?

	დებიტორული დავალიანება \$	კრედიტორული დავალიანება \$
ა	80,000	112,000
ბ	75,400	112,000
გ	74,000	103,600
დ	75,400	107,400

პასუხი:

კითხვაში მოცემული ინფორმაციიდან ვხედავთ, რომ კომპანია ფინქი აკონტროლებს სკარლეტს. ეს იმას უნდა ნიშნავდეს, რომ უმაღლესი გაითვალისწინებთ კომპანია ფინქისა და სკარლეტის ნაშთების 100%-ით შეკრებას, კონტროლის ასახვის მიზნით.

თუმცა, წლის ბოლოს არსებული შიდაჯგუფური ნაშთები გამოირიცხება კონსოლიდაციის დროს, რადგან კონსოლიდირებული ანგარიშგება ჯგუფს წარმოაჩენს, როგორც ერთ ეკონომიკურ სუბიექტს/სამეურნეო ერთეულს. ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული უნდა იყოს მხოლოდ ის დავალიანებები, რომლებიც მისაღებია/გადასახადებელია ჯგუფის გარეთ სხვა საწარმოებისგან/საწარმოებისთვის. კომპანია ფინქი აჩვენებს \$4,600 დებიტორულ დავალიანებას. მაშინ სკარლეტის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში უნდა არსებობდეს შესაბამისი (მოკორესპონდენტო) კრედიტორული დავალიანება \$4,600. როდესაც ეს ნაშთები გამოირიცხება, მივიღებთ შემდეგ კონსოლიდირებულ ციფრებს:

დებიტორული დავალიანება $(\$50,000 + \$30,000 - \$4,600) = \$75,400$

კრედიტორული დავალიანება $(\$70,000 + \$42,000 - \$4,600) = \$107,400$

ამგვარად, სწორი პასუხია „დ“. არასწორია „ა“ პასუხი, რადგან ამ ციფრებში გამორიცხული არ არის შიდაჯგუფური ნაშთები. არასწორია ასევე „ბ“ პასუხიც, რადგან ვალდებულებებიდან გამორიცხული არ არის მოკორესპონდენტო კრედიტორული დავალიანება.

თქვენ არ უნდა შეარჩიოთ „გ“ პასუხი, რომელშიც არასწორად არის შეკრებილი კომპანია ფინქის (მშობელი საწარმო) 100% ნაშთი და სკარლეტის (შვილობილი საწარმო) ნაშთის მხოლოდ 80%. მართალია, კომპანია ფინქს სკარლეტის აქციების 80% წილი ეკუთვნის, მაგრამ ის 100%-ით აკონტროლებს სკარლეტს.

ყოველთვის გახსოვდეთ: კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება ასახავს კონტროლს და არა საკუთრებას. კონსოლიდაციასთან დაკავშირებულ კითხვებში ყველაზე დიდი, არსებითი მნიშვნელობის შეცდომა იქნება, თუ კონსოლიდაციისას შვილობილი საწარმოების ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მონაცემებს ასახავთ მშობელი საწარმოს საკუთრების წილის პროპორციულად, თუ მშობელი საწარმოს საკუთრების წილი 100%-ზე ნაკლებია.

არარეალიზებული მოგების კორექტირება

კიდევ ერთი ტიპური კორექტირება, რომელიც შეიძლება მოგთხოვონ საგამოცდო კითხვაში, არის არარეალიზებული მოგების გაუქმება/გამორიცხვა. არარეალიზებული მოგება იმ შემთხვევაში წარმოიქმნება, თუ წლის მანძილზე განხორციელდა შიდაჯგუფური ვაჭრობა და შესაბამისი მარაგი/მარაგის ნაწილი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ჯერ ისევ არ

არის გაყიდული ჯგუფის გარე მომხმარებლებზე. სანამ ეს მარაგი არ გაიყიდება ჯგუფის გარეთ, მარაგის სახით არსებული მოგება არარეალიზებულ მოგებად მიიჩნევა და უნდა გამოირიცხოს ჯგუფის ანგარიშებიდან.

შემდეგი მაგალითი ეხება ზემოაღნიშნულ კორექტირებას, კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის ანგარიშების კონტექსტში.

მე-3 მაგალითი

კომპანია ფარფლემ 20X1 წლის 1 ოქტომბერს შეიძინა კომპანია სილვერის ხმისუფლებიანი სააქციო კაპიტალის 70%.

შემდეგ ცხრილში მოცემულია მონაცემები ზემოხსენებული კომპანიების იმ წლის ინდივიდუალური მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებებიდან, რომელიც დასრულდა 20X2 წლის 30 სექტემბერს:

	ფარფლე \$	სილვერი \$
ამონაგები	79,300	29,900
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება	(54,990)	(17,940)
საერთო მოგება	24,310	11,960

წლის განმავლობაში ფარფლემ სილვერს საქონელი მიჰყიდა \$5,000-ად. ფარფლეს თავდაპირველად ეს საქონელი ნაყიდი ჰქონდა \$4,000-ის თვითღირებულებით. კომპანია სილვერს ამ საქონლის ნახევარი წლის ბოლოს ისევ მარაგში აქვს.

რამდენი იქნება იმ წლის კონსოლიდირებული ამონაგები, რომელიც დასრულდა 20X2 წლის 30 სექტემბერს?

- ა \$104,700
- ბ \$95,230
- გ \$108,700
- დ \$104,200

პასუხი

მართალია, ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად საჭიროა ამონარიდი კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებებიდან, მაგრამ კონსოლიდაციის პრინციპი იგივეა, რაც მე-2 მაგალითში განვიხილეთ – ჯგუფი კონსოლიდირდება იმგვარად, თითქოს ერთი სამეურნეო ერთეული იყოს – მონაცემები იკრიბება მუხლობრივად (100%-ით) და შედეგად კონსოლიდირებული ანგარიშგება გვიჩვენებს ჯგუფის მიერ ჯგუფის გარეთ სხვა სანარმოებთან განხორციელებული ოპერაციების შედეგებს.

ამგვარად, „ბ“ პასუხი ვერ იქნება სწორი, რადგან არასწორად არის შეკრებილი ფარფლეს ამონაგების 100% და სილვერის მხოლოდ 70%.

კონსოლიდაციის პროცესთან დაკავშირებული მეორე კორექტირება, რომელიც განსაკუთრებულ ყურადღებას საჭიროებს, არის შიდაჯგუფური სავაჭრო ოპერაციები. კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების შედგენისას ყოველთვის უნდა ვუპასუხოთ ორ კითხვას:

- წლის მანძილზე განხორციელდა რაიმე შიდაჯგუფური სავაჭრო ოპერაცია, იმის მიუხედავად, წლის ბოლოს საქონელი ასახულია თუ არა ისევ მარაგში? (1-ლი საფეხური)
- წლის ბოლოს საქონლის რაიმე ნაწილი დარჩენილია მარაგში? (მე-2 საფეხური)

ამ მაგალითში ფარფლემ სილვერს მიჰყიდა \$5,000-ის საქონელი. ეს თანხა უნდა გამოირიცხოს კონსოლიდაციისას, იმის მიუხედავად, საქონლის რაიმე ნაწილი გაუყიდავი დარჩა თუ არა წლის ბოლოს. ეს იმით აიხსნება, რომ კონსოლიდირებულმა მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება უნდა გვიჩვენოს ის ამონაგები და რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება, რომელიც ასახავს ჯგუფის მიერ ჯგუფის გარეთ, სხვა საწარმოებთან განხორციელებული ოპერაციების შედეგებს.

მეორე საფეხურზე უნდა გამოვითვალოთ ანარიცხი მარაგის სახით არსებული არარეალიზებული მოგებისთვის. **მიაქციეთ ყურადღება:** მართალია, ჩვენ ამას ანარიცხს ვუწოდებთ, მაგრამ ეს არ არის ვალდებულება, არამედ აქტივის (მარაგის) გასაკორექტირებელი თანხაა. ფარფლემ მიიღო \$1,000-ის ოდენობის მოგება (ამონაგები \$5,000 – თვითღირებულება \$4,000). ვინაიდან საქონლის მხოლოდ ნახევარია დარჩენილი მარაგში, მარაგის ღირებულება გადიდებული იქნება ამ მოგების ნახევარი სიდიდით, რაც არის \$500. (შენიშვნა: ფინანსური აღრიცხვის მოდულის ბევრ საგამოცდო კითხვაში შეიძლება დაგჭირდეთ მოგების გამოთვლა ფასნამატით ან მარჟით, კითხვაში მოცემული ინფორმაციის საფუძველზე. ამ დეტალებს ჩვენს სტატიაში არ განვიხილავთ).

კონსოლიდაციის კორექტირება გვიჩვენებს, რომ ჯგუფმა მიიღო \$500 მოგება იმ საქონლიდან, რომელიც არ გაყიდულა ჯგუფის გარეთ სხვა საწარმოებზე. ფაქტობრივად, თუ თქვენ კონსოლიდაციისას მარაგის სახით არსებული არარეალიზებული მოგების კორექტირებას არ გაითვალისწინებთ, ანგარიშგებაში ასახული იქნება \$500 მოგება, რომელიც ჯგუფმა მარაგის თავის თავზე გაყიდვიდან მიიღო! ამის შედეგად გადიდებული იქნება ჯგუფის მარაგის ღირებულება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და მოგება – მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში.

ეს კორექტირება ბუღალტრულად გატარდება შემდეგნაირად:

დებეტი: რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება \$500

კრედიტი: მარაგი (ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება) \$500

თუმცა, თუ ყურადღებით წაიკითხავთ კითხვას, მიხვდებით, რომ არარეალიზებული მოგების გამოირიცხვა არ არის „საჭირო პასუხი“, რადგან კონსოლიდირებული ამონაგების შესახებ გეკითხებიან.

ამგვარად, კონსოლიდირებული ამონაგები გამოითვლება ასე:

$$\$79,300 + \$29,900 - \$5000 = \$104,200$$

მაშასადამე, სწორი პასუხია „დ“.

თუ შეგეკითხებოდნენ, რამდენია რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება, სწორი პასუხი ასე უნდა გამოგეთვალათ:

$$\$54,990 + \$17,940 + \$500 - \$5,000 = \$68,430$$

არარეალიზებული მოგების ანარიცხი ახლა ისევ დავუმატეთ რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულებას, რის შედეგადაც შემცირდება/გაუქმდება მოგება (ფაქტობრივად, ჩვენ გავაკორექტირეთ საბოლოო მარაგი, რომელიც რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულების შემადგენელი ერთ-ერთი ციფრია/ნაწილია).

შენიშვნა: „ა“ პასუხი სწორი არ არის, ვინაიდან ამონაგების გამოთვლაში სწორად არის გამოირიცხული შიდაჯგუფური გაყიდვა, მაგრამ არასწორად არის დამატებული არარეალიზებული მოგების კორექტირების თანხა \$500 (\$79,300 + \$29,900 – \$5,000 + \$500 = \$104,700).

არც „გ“ პასუხი არის სწორი, რადგან გამოთვლებში გამოტოვებულია ერთი ციფრი – გამორიცხული არ არის შიდაჯგუფური გაყიდვა \$5,000 და მის ნაცვლად გამოთვლებში ჩართულია (არასწორად) არარეალიზებული მოგების ანარიცხი \$500 (\$79,300 + \$29,900 — \$500 = \$108,700).

როგორ გამოითვლება გუდვილი?

ფინანსური აღრიცხვის მოდულის საგამოცდო კითხვებში შეიძლება შეგხვდეთ კიდევ ერთი ტიპური დავალება – გუდვილის გამოთვლა.

ამ მოდულის სასწავლო პროგრამის მიხედვით, მხოლოდ სრული გუდვილის მეთოდის (გუდვილის სრული ფორმულის) ცოდნა მოგეთხოვებათ და სრული გუდვილი გამოითვლება შემდეგნაირად:

		\$
(1)	გადაცემული კომპენსაციის რეალური ღირებულება	X
(1) პლუს	არამაკონტროლებელი წილის რეალური ღირებულება	X
(3) მინუს	წმინდა აქტივების რეალური ღირებულება შეძენისას	X
	გუდვილი შეძენისას	X

გუდვილის გამოთვლა შეიძლება დაგჭირდეთ ობიექტური ტესტის კითხვაში, თუმცა უფრო მოსალოდნელია, რომ გექნებათ მრავალვარიანტიანი კითხვა, სადაც გამოითვლით გუდვილის შემადგენელი თითოეული კომპონენტის ციფრს – თვითღირებულება, არამაკონტროლებელი წილი და წმინდა აქტივები.

იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ჩვენ სააქციო კაპიტალის 80% გვეკუთვნის, სრული გუდვილის მეთოდის დროს გუდვილის 100% გამოითვლება კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისთვის. ეს მეთოდი შესაბამისობაშია სხვა აქტივებისთვის დადგენილ მიდგომასა და კონტროლის ცნებასთან. სწორედ ამიტომ არამაკონტროლებელი წილის რეალური ღირებულება უნდა გავითვალისწინოთ გუდვილის გამოთვლაში (იხილეთ მე-4 მაგალითი, რომელიც წარმოადგენს გუდვილთან დაკავშირებულ ტიპურ მრავალვარიანტიან კითხვას).

მე-4 მაგალითი

რედ ქოუმ 20X2 წლის 1 იანვარს შეიძინა ბლუ ქოუს ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის (\$1-იანი 40,000 აქცია) 80%, რისთვისაც თითო აქციაში გადაიხადა \$3.50 ნაღდი ფული.

შეძენის მომენტისთვის არამაკონტროლებელი წილის რეალური ღირებულება იყო \$30,000, ხოლო შეძენილი წმინდა აქტივების რეალური ღირებულება – \$125,000.

რა სიდიდის გუდვილი უნდა აისახოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ბლუ ქოუს შეძენასთან დაკავშირებით?

- ა \$17,000
 - ბ \$45,000
 - გ \$42,000
 - დ \$112,000
- პასუხი:

გუდვილის გამოთვლის მეთოდის ცოდნის შემოწმება შესაძლებელია მრავალნაირად. გამოცდაზე მუშაობა ყოველთვის დაიწყეთ კითხვის მოთხოვნის ყურადღებით ნაკითხვით, რათა გაიგოთ, რის გაკეთებას გთხოვენ. ამ კითხვაში გთხოვენ შეძენისას

წარმოქმნილი გუდვილის გამოთვლას, სხვა კითხვებში შეიძლება მოგთხოვონ ინვესტიციის თვითღირებულების გამოთვლა, რომელიც უნდა აისახოს მშობელი საწარმოს საბუღალტრო წიგნებში.

თუ რიგრიგობით ვიხილავთ გუდვილის თითოეულ კომპონენტს, პირველი რიგში, უნდა დავადგინოთ, რამდენი გადაიხადა მშობელმა კომპანიამ შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის შესაძენად. ამ კითხვაში რედ ქოუმ კონტროლის მოსაპოვებლად თითო აქციაში გადაიხადა \$3.50 ნაღდი ფული.

შენიშვნა: რედ ქოუმ შეიძინა მხოლოდ ბლუ ქოუს აქციების 80%, ამიტომ გადაცემული კომპენსაცია იქნება $80\% \times 40,000 = 32,000 \times \$3.50 = \$112,000$.

თუ შეგეკითხებოდნენ, რა სიდიდის იქნება ინვესტიციის თვითღირებულება, რომელიც უნდა აისახოს მშობელი კომპანიის საბუღალტრო წიგნებში, ეს იქნებოდა სწორი პასუხი, ანუ „დ“, ამ კითხვაში კი ეს პასუხი ჩართულია, როგორც მრავალვარიანტიანი კითხვის დამაბნეველი ვარიანტი (დისტრაქტორი).

მეორე, მას შემდეგ, რაც დავადგენთ შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის შესაძენად გადაცემული კომპენსაციის ოდენობას, უნდა განვსაზღვროთ არამაკონტროლებელი წილის რეალური ღირებულება. ამ კითხვაში მოცემული გაქვთ არამაკონტროლებელი წილის რეალური ღირებულება. ამიტომ ჩვენს გამოთვლებში დაგვჭირდება მხოლოდ ამ ციფრის მიმატება გადაცემული კომპენსაციის ციფრისთვის. მრავალვარიანტიან კითხვებში, სავარაუდოდ, მოცემული გექნებათ არამაკონტროლებელი წილის ღირებულება, რაც უნდა გამოვიყენოთ 8,000 აქციის მიმართ, რომლებიც რედ ქოუს არ შეუძენია.

გამოთვლის ბოლო ეტაპზე აუცილებელია გავიგოთ მთელი შეძენილი წმინდა აქტივების (100%) რეალური ღირებულება შეძენისას. ამ კითხვაში ეს ციფრიც მოცემული გაქვთ და ისლა დაგვრჩენია, სათანადოდ გავითვალისწინოთ ეს ინფორმაცია გუდვილის გამოთვლაში. სხვა მრავალვარიანტიან კითხვებში შეიძლება უფრო ბევრი საშუალო გქონდეთ შესასრულებელი წმინდა აქტივების რეალური ღირებულების დასადგენად შეძენის თარიღის მდგომარეობით.

ახლა უკვე შეგვიძლია გუდვილის გამოთვლა:

	\$
გადაცემული კომპენსაცია	112,000
პლუს არამაკონტროლებელი წილი	30,000
	142,000
გამოკლებული წმინდა აქტივების რეალური ღირებულება შეძენისას	(125,000)
გუდვილი შეძენისას	17,000

მაშასადამე, სწორი პასუხია „ა“.

შენიშვნა: „ბ“ პასუხში იგნორირებულია ის ფაქტი, რომ რედ ქოუმ შეიძინა მხოლოდ აქციების 80% და არასწორად არის გამოთვლილი ინვესტიციის თვითღირებულება $40,000 \times \$3.50 = \$140,000$. ამის გამო, გუდვილის ციფრიც არასწორი გამოდის $\$140,000 + \$30,000 - \$125,000 = \$45,000$.

არასწორია ასევე პასუხი „გ“, რადგან, მართალია, სწორად არის გამოთვლილი ინვესტიციის თვითღირებულება $\$142,000 = \$112,000 +$ არამაკონტროლებელი წილი $\$30,000$, მაგრამ გუდვილის გამოთვლაში არასწორად არის გამოკლებული წმინდა აქტივების წილი შეძენისას ($80\% \times \$125,000$), ნაცვლად მისა, რომ გამოკლებული ყოფილიყო მთელი წმინდა აქტივების რეალური ღირებულება შეძენისას (გუდვილის გამოთვლა სრული ფორმულით!) და, შესაბამისად, გუდვილის ციფრიც არასწორია – $\$42,000$.

რას აღნიშნავს მეკავშირე საწარმო და როგორ გამოიყენება კაპიტალ-მეთოდი

ჩვენ სტატია დავიწყეთ იმის ახსნით, როგორ უნდა დაგვედგინა შვილობილი საწარმო.

ფინანსური აღრიცხვის მოდულის სასწავლო პროგრამა მოიცავს მხოლოდ მეკავშირე საწარმოს განმარტებას, მეკავშირე საწარმოს დადგენას და კაპიტალ-მეთოდის პრინციპის აღწერას.

ბასს 28-ში – „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“ – მეკავშირე საწარმო განმარტებულია შემდეგნაირად – „მეკავშირე არის საწარმო, რომელზეც ინვესტორს გააჩნია მნიშვნელოვანი გავლენა“, ხოლო მნიშვნელოვანი გავლენა შემდეგნაირია:

„ინვესტორის მიერ ინვესტირებული საწარმოს ფინანსური და საოპერაციო პოლიტიკის გადაწყვეტილებების მიღებაში მონაწილეობის უფლება, რაც არ გულისხმობს ინვესტორის მიერ ამ პოლიტიკაზე კონტროლის ან ერთობლივი კონტროლის უფლებას“. (ბასს 28, პ.3).

ბასს 28-ში ასევე აღნიშნულია, რომ ჩვეულებრივი (ხმისუფლებიანი) აქციების 20%-ის ან მეტის ფლობა შეიძლება მიჩნეული იყოს მნიშვნელოვანი გავლენის არსებობად, თუკი არ არსებობს სარწმუნო მტკიცებულება იმისა, რომ ეს არ შეესაბამება სინამდვილეს.

გამოცდაზე მნიშვნელოვანი გავლენის არსებობის ინდიკატორად უნდა გამოიყენოთ ხმისუფლებიანი აქციების 20-50% დიაპაზონი. თუმცა, უნდა დარწმუნდეთ, რომ გაცნობიერებული მოცემულ ნებისმიერ სხვა ინფორმაციასაც, რომელიც ეხება მონაწილეობას ან სხვა ტიპის წილებს (იხ. მე-5 მაგალითი).

პირიქით, გარკვეულ გარემოებებში, მნიშვნელოვანი გავლენის არსებობა შეიძლება დასტურდებოდეს იმ შემთხვევაშიც, თუ საწარმოს შეძენილი აქვს ხმის უფლების 20%-ზე ნაკლები, კერძოდ, ერთი ან რამდენიმე შემდეგი ფაქტით:

- ინვესტორის წარმომადგენლის არსებობა ინვესტირებული საწარმოს დირექტორთა საბჭოში ან სხვა ანალოგიურ მმართველობით ორგანოში;
- მონაწილეობის მიღება პოლიტიკის განსაზღვრის პროცესში;
- საწარმოსა და ინვესტირებულ საწარმოს შორის განხორციელებული არსებითი ოპერაციები;
- მმართველი პერსონალის ურთიერთგაცვლა; ან
- მნიშვნელოვანი ტექნიკური ინფორმაციის მონოდება.

მას შემდეგ, რაც დავადგენთ მეკავშირე საწარმოს არსებობას, ჩვენ არ მოვახდენთ მისი ფინანსური ანგარიშგების მუხლობრივად კონსოლიდაციას, როგორც ამას ვაკეთებთ შვილობილი საწარმოების შემთხვევაში – ვინაიდან ინვესტორს (მშობელ საწარმოს) ამ საწარმოზე არა აქვს კონტროლი. **კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხვა იგივე პროცესი არ არის, რაც კონსოლიდაცია.**

მეკავშირე საწარმოს აღრიცხვისთვის უნდა გამოვიყენოთ კაპიტალ-მეთოდი, რაც იმას ნიშნავს, რომ მშობელი საწარმო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახავს უბრალოდ თავის წილს მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის შედეგებში. კონსოლიდირებულ მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში მეკავშირე საწარმოდან დივიდენდების სახით მიღებული შემოსავალი ჩანაცვლდება ერთი ახალი სტრიქონის შემოტანით, რომელიც გვიჩვენებს წილს მეკავშირე საწარმოს მოგებაში და ასევე იქნება დასათაურებული „წილი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში“. ეს პოზიცია განთავსდება უშუალოდ შემდეგი პოზიციის წინ „კონსოლიდირებული მოგება დაბეგვრამდე“.

კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მეკავშირე საწარმოში კუთვნილი ინვესტიცია ნაჩვენებია ერთი ციფრით – „ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში“ სათაურის ქვეშ, გრძელვადიანი აქტივების განყოფილებაში. იგი გამოითვლება შემდეგ-

ნაირად: ინვესტიციის თვითღირებულება + მშობელი სანარმოს წილი შეძენის შემდგომ გაუნაწილებელ მოგებაში (ე.ი. მოგებაში, რომელიც მეკავშირე სანარმომ მიიღო მას შემდეგ, რაც მშობელმა სანარმომ მასზე მოიპოვა მნიშვნელოვანი გავლენა.)

გახსოვდეთ: კაპიტალ-მეთოდი არის მაკავშირე სანარმოში ფლობილი ინვესტიციის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის მეთოდი. ამ მეთოდის გამო-საყენებლად, მშობელ სანარმოს უნდა ევალუბოდეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება (ე.ი. მას უნდა ჰქონდეს სულ მცირე ერთი შვილობილი სანარმო მაინც).

მე-5 მაგალითი

ინდიგო ქოუს კუთვნილი ქვემოთ ჩამოთვლილი ინვესტიციებიდან, რომელი უნდა აღირიცხოს კაპიტალ-მეთოდით კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში?

კომპანია გრინ ქოუს ხმის უფლების არმქონე პრივილეგიური აქციების 30%.

კომპანია ბლუ ქოუს ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის 18% და, გარდა ამისა, ინდიგო ქოუს აქვს ბლუ ქოუს დირექტორთა საბჭოში 5 ადგილიდან 2.

კომპანია რედ ქოუს ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის 45% და, გარდა ამისა, ინდიგო ქოუს აქვს რედ ქოუს დირექტორთა საბჭოში 6 ადგილიდან 4.

ა მხოლოდ 1-ლი და მე-2

ბ მხოლოდ მე-2

გ მხოლოდ 1-ლი და მე-3

დ მხოლოდ მე-2 და მე-3

პასუხი:

1-ლი განცხადება. მართალია, 30% წილი თავსდება 20-50% დიაპაზონში, მაგრამ ეს 30% არის წილი ხმის უფლების არმქონე პრივილეგიურ სააქციო კაპიტალში. ბასს 28-ის თანახმად, ამგვარი წილი ინდიგო ქოუს არ აძლევს მნიშვნელოვან გავლენას გრინ ქოუსზე და, მაშასადამე, გრინ ქოუს არ არის მეკავშირე სანარმო და კონსოლიდაციისას არ უნდა აისახოს კაპიტალ-მეთოდით.

მე-2 განცხადება. მართალია, ინდიგო ქოუს ეკუთვნის ჩვეულებრივი სააქციო კაპიტალის მხოლოდ 18%, მაგრამ დასკვნის გამოსატანად არ უნდა გავითვალისწინოთ მართო ჩვეულებრივ სააქციო კაპიტალში კუთვნილი წილი, როგორც უკვე ზემოთ აღვნიშნეთ, არამედ უნდა გავანალიზოთ, შესაძლებელია თუ არა, რომ ინდიგო ქოუს ახორციელებდეს მნიშვნელოვან გავლენას. დირექტორთა საბჭოში 5 ადგილიდან 2 ადგილის ქონა ინდიგო ქოუს აძლევს ბლუ ქოუს გადანყვეტილებების მიღებაზე გავლენას, მაგრამ არა კონტროლის. მაშასადამე, ბლუ ქოუს არის მეკავშირე სანარმო და უნდა აღირიცხოს კაპიტალ-მეთოდით.

მე-3 განცხადება. არ შეხედოთ მართო იმას, რომ ინდიგო ქოუს კუთვნილი წილი 45%-ია და სხვა ფაქტების გათვალისწინებლად არ იფიქროთ, რომ ის იქნება მეკავშირე სანარმო. თუ გავითვალისწინებთ ინდიგო ქოუს შესაძლებლობას დირექტორების დანიშვნის საკითხში, კერძოდ, იმ ფაქტს, რომ რედ ქოუს 6 დირექტორიდან 4 ინდიგო ქოუს დანიშნულია, ამგვარი სიტუაცია, ფაქტობრივად, ინდიგო ქოუს აძლევს კონტროლის შესაძლებლობას ამ კომპანიის გადანყვეტილებების მიღებაზე. მაშასადამე, ვინაიდან მას აქვს უფლებამოსილება და კონტროლიც, ნათელია, რომ რედ ქოუს, ფაქტობრივად, შვილობილი სანარმო ყოფილა. აქედან გამომდინარე, უნდა მოხდეს მისი ანგარიშგების მუხლობრივად კონსოლიდაცია ჯგუფის ანგარიშგებში და არ უნდა აღირიცხოს კაპიტალ-მეთოდით.

ამგვარად, სწორი პასუხია „ბ“ – მხოლოდ მე-2.

დასკვნის სახით

გამომცდელის რჩევები

გახსოვდეთ, რომ მოდულში „ფინანსური აღრიცხვა“ კონსოლიდაციის პრინციპების გასაგებად საჭიროა კარგი, მყარი პლატფორმა. თქვენ ბევრი უნდა ივარჯიშოთ კონსოლიდაციასთან დაკავშირებულ კითხვებზე, რომლებიც მოცემული გაქვთ სახელმძღვანელოსა და სავარჯიშოების კრებულში, მათ შორის ტიპურ საგამოცდო კითხვებზე.

გარდა ამისა, გაითვალისწინეთ, რომ სრულ, ვრცელ კითხვებზე ვარჯიში ძალიან დაგეხმარებათ კონსოლიდაციის პრინციპებისა და პროცესის უკეთ გაგებაში და, ცხადია, უფრო უკეთ და სწრაფად უპასუხებთ ობიექტურ ტესტებსა და მრავალვარიანტიან კითხვებს.

გამოცდაზე გახსოვდეთ:

- ყურადღებით წაიკითხეთ კითხვების მოთხოვნები და კარგად გაიცნობიერეთ, რის გაკეთებას ითხოვენ თქვენგან;
- იფიქრეთ კონსოლიდაციის პროცესის შესაფერის გაანგარიშებებზე, ან ამონარიდებზე, რომლებიც შეიძლება დაგეხმაროთ;
- თქვენ თვითონ გამოითვალეთ, რაც მიგაჩნიათ სწორ ციფრად, სანამ შეხედავთ კითხვაში მოცმულ ვარიანტებს – ყურადღებით იყავით, დისტრაქტორებს არ მისცეთ თქვენი „გამოჭერის“ საშუალება, ამიტომ გულდასმით შეასრულეთ გაანგარიშებები;
- ხელახლა გადაიკითხეთ კითხვა, რათა კიდევ ერთხელ დარწმუნდეთ, რომ სწორად გაიგეთ, რას ითხოვენ თქვენგან და შეამოწმეთ თქვენი პასუხი, თუ თქვენი თავდაპირველი გაანგარიშება პასუხების არც ვარიანტს არ ემთხვევა.

სტატია მოამზადა ფინანსური აღრიცხვის მოდულის
საგამოცდო კომისიის წევრმა,
ჟურნალი „Student accountant“,
2018 წლის ივნისი

უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანებების (მოთხოვნების) მართვა

მოდული „ფინანსური მართვა“

უცხოელი მომხმარებლების (საგარეო) დებიტორული დავალიანების ანგარიშების მართვასთან ზოგიერთი ისეთი პრობლემაა დაკავშირებული, რომელსაც სანარმო არ აწყდება ქვეყნის ფარგლებში არსებულ მომხმარებლებთან ურთიერთობისას.

თუ მომხმარებელი სხვა ქვეყანაში იმყოფება, რომელსაც განსხვავებული იურიდიული სისტემა აქვს, გამყიდველ სანარმოს უჭირს დებიტორული დავალიანების ამოღება, თუ მომხმარებლის დავალიანების ნაშთი გადავადებული აღმოჩნდება. ცხადია, შესაძლებელია, სანარმო უბრალოდ ენდოს უცხოელი მომხმარებლის კეთილ ნებას, არ მოითხოვოს რაიმე დამატებითი უზრუნველყოფა და იმედი ჰქონდეს, რომ ის დავალიანებას გადაუხდის დადგენილ ვადაში (საკრედიტო პერიოდში). ამგვარ მიდგომას „ღია ანგარიშის“ მეთოდს უწოდებენ და მასთან დაკავშირებულია ვალის გადაუხდელობის რისკი. ამიტომ ზოგიერთი ექსპორტიორი სანარმოსთვის ამგვარი დონის რისკის საკუთარ თავზე ალბა შესაძლოა მიუღებელი იყოს.

პრაქტიკაში არსებობს ზემოაღნიშნული რისკის შემცირების რამდენიმე საშუალება/მეთოდი.

უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანებების შემცირება

ექსპორტიორ სანარმოს უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანებების შემცირება შეუძლია მიწოდებული საქონლისთვის საავანსო გადახდის მოთხოვნით, მთლიანად ან ნაწილობრივ. მიუხედავად ამ მეთოდის აშკარა უპირატესობისა, ყოველთვის არ არის შესაძლებელი მისი გამოყენება, რადგან ავანსად გადახდას შეიძლება მომხმარებლები არ დაეთანხმონ, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ კონკურენტი მომწოდებლები/გამყიდველები საქონელს კრედიტით (განვადებით) ყიდნიან.

ამიტომ პრაქტიკაში უფრო ხშირად სხვა მეთოდებს იყენებენ. მაგალითად, გამყიდველს (ექსპორტიორ სანარმოს) შეუძლია ბანკთან მოლაპარაკება, რათა მან უცხოელი მომხმარებლების დავალიანება იმაზე უფრო ადრე დაუფინანსოს (გადაუხადოს), ვიდრე მას უნდა მიეღო ვალი ჩვეულებრივ ხელშეკრულების პირობებით.

ფორფეიტინგი

უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანების შემცირების ერთ-ერთი შესაძლო მეთოდია ფორფეიტინგი. იგი ითვალისწინებს ფინანსური აგენტის (ფორფეიტერის) მიერ გამყიდველი სანარმოსგან საგარეო დებიტორული დავალიანების ყიდვას. ფორფეიტერი თავის თავზე იღებს გარიგებასთან დაკავშირებულ მთელ საკრედიტო რისკს (გამყიდველის პასუხისმგებლობის გარეშე) და ამიტომ იგი გამყიდველი სანარმოსგან დებიტორულ დავალიანებას ფასდათმობით ყიდულობს. შეძენილი დებიტორული დავალიანება ფორმდება, როგორც სავალო ინსტრუმენტი (მაგალითად, როგორც გადასაპირებელი თამასუქი), რომლის გაყიდვაც შესაძლებელია სავალუტო ბირჟაზე.

ეს მეთოდი მიმზიდველია ექსპორტიორი სანარმოსთვის, რადგან დებიტორული დავალიანების მყიდველი (ფორფეიტერი) გამყიდველს ვერ მოსთხოვს შესაბამისი თანხის დაფარვას იმ შემთხვევაში, თუ მოვალე (მომხმარებელი) არ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს. თუმცა, ამავე მიზეზით ფორფეიტინგი სხვა მეთოდებისგან გამოირჩევა გაცილებით მაღალი ღირებულებით.

ჩვეულებრივ, ფორფეიტინგი გამოიყენება დიდთანხიანი დებიტორული დავალიანებისთვის (რომელიც აღემატება \$250,000-ს) და, ამასთან, მხოლოდ თავისუფლად კონვერტირებადი ძირითადი ვალუტების შემთხვევაში. როგორც წესი, ამ მეთოდისთვის გამოიყენება მხოლოდ საშუალო ან გრძელვადიანი გარიგებები.

აკრედიტივი

საგარეო დებიტორული დავალიანების შემცირების კიდევ ერთი მეთოდია აკრედიტივი, რომლის მეშვეობით შესაძლებელია ექსპორტიორი სანარმოს რისკის მინიმუმამდე დაყვანა და გამყიდველ სანარმოს უზრუნველყოფს გარანტიით, რომ იგი ანაზღაურებას მიიღებს მიწოდებული საქონლისთვის ან მომსახურებისთვის.

აკრედიტივის გაფორმება რამდენიმე ეტაპის მეშვეობით ხდება.

1. მხარეები ათანხმებენ საქონლის ან მომსახურების გაყიდვის/მიწოდების პირობებს;
2. მყიდველი (იმპორტიორი) თავის ბანკს მიმართავს თხოვნით, რომ გახსნას (გააფორმოს) აკრედიტივი გამყიდველის (ექსპორტიორის) სახელზე;
3. აკრედიტივი გაიხსნება გამყიდველის ბანკისთვის, რაც უზრუნველყოფს იმის გარანტიას, რომ გამყიდველს გადაუხდიან თანხას მაშინვე, როგორც კი შესრულდება აკრედიტივში განსაზღვრული ყველა პირობა. როგორც წესი, ეს პირობები ითვალისწინებს საქონლის ტრანსპორტირებისა და მიწოდების გარკვეული დოკუმენტაციის წარდგენას ბანკისთვის გარკვეულ ვადაში/წინასწარ დადგენილ თარიღამდე;
4. საქონელი ეგზავნება მომხმარებელს, ხოლო ტრანსპორტირების დოკუმენტაცია კი მომხმარებლის (მყიდველის) ბანკს;
5. ამის შემდეგ მომხმარებლის ბანკი აფორმებს საბანკო აქცეპტს;

6. გამყიდველს (ექსპორტიორს) შეუძლია, ბანკის აქცეპტი შეინახოს დებიტორული დავალიანების დაფარვის ვადის დადგომამდე, ან გაყიდოს სავალუტო ბირჟაზე ფასდათმობით.

როგორც ვხედავთ, აკრედიტივის გაფორმების პროცესს დიდი დრო სჭირდება, ამიტომ აუცილებელია ამ მეთოდის გამოყენებისას დროის ფაქტორის გათვალისწინება და აკრედიტივის გაფორმების პროცესის დაწყება საქონლის ან მომსახურების გაყიდვამდე. ამის გამო, როგორც წესი, აკრედიტივს, ძირითადად, იმ შემთხვევაში იყენებენ, როდესაც გადაუხდელობის რისკი საკმაოდ მაღალია.

მეორე მხრივ, ამ მეთოდის გამოყენებისას გასათვალისწინებელია სხვა ფაქტორიც – ბანკმა აკრედიტივის გაფორმებაზე შეიძლება უარი უთხრას თავის კლიენტებს (ანუ იმპორტიორ სანარმოებს), რომელთაც ცუდი საკრედიტო ისტორია აქვთ, ან საერთოდ არა აქვთ საკრედიტო ისტორია. აკრედიტივის გაფორმება დაკავშირებულია ბანკის კლიენტების მნიშვნელოვან დანახარჯებთან და, გარდა ამისა, ზღუდავს მათი მოქმედების მოქნილობას – აკრედიტივის პირობების შესაბამისად, ისინი ვალდებული არიან, ბანკს თანხა გადაუხადონ მაშინაც კი, თუნდაც მათ არ ჰქონდეთ საკმარისი ფულადი სახსრები აკრედიტივით გათვალისწინებული გადახდის თარიღისთვის.

ამასთან, ექსპორტიორი გამყიდველი სანარმო აკრედიტივით ფულის გადახდას მიიღებს მხოლოდ აკრედიტივში მითითებული პირობების შესრულების შემდეგ, მაგალითად, თუ ის ბანკს წარუდგენს ზუსტად იმ დოკუმენტებს, რომლებიც მითითებულია აკრედიტივის პირობებში. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ აკრედიტივი იცავს ორივე მხარეს – მყიდველსაც და გამყიდველსაც. ამასთან, გამყიდველი ვერ მიიღებს/ვერ მოითხოვს გადახდას იმ შემთხვევაში, თუ, მაგალითად საქონელი გაიგზავნა თვითმფრინავით, მაგრამ აკრედიტივის პირობაში მითითებული იყო, დოკუმენტაციის წარდგენა საზღვაო გადაზიდვის შესახებ.

შემხვედრი ვაჭრობა

შემხვედრი ვაჭრობის მეთოდის ფარგლებში, ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორების ნაცვლად, ერთი სახის საქონელი ან მომსახურება იცვლება მეორე სახის საქონელზე ან მომსახურებაზე.

შემხვედრი ვაჭრობის მეთოდის ერთ-ერთი უპირატესობა ისაა, რომ იგი სანარმოებს საშუალებას აძლევს, არ დახარჯონ ფული და მაინც გავიდნენ უცხოურ ბაზრებზე, რასაც, სხვა შემთხვევაში, სავარაუდოდ, ისინი ვერ შეძლებდნენ.

ამ მეთოდის ძირითადი ნაკლოვანება ისაა, რომ შესაძლოა გაურკვეველი იყოს სანაცვლოდ მიღებული საქონლის ან მომსახურების ღირებულება, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, როდესაც ხშირად იცვლება ფასი იმ საქონლის, რომელიც გაცვლის შედეგად უნდა მიიღოს სანარმომ („გამყიდველმა“). გარდა ამისა, შემხვედრი ვაჭრობის მეთოდს სხვა ნაკლოვანებებიც ახასიათებს. რთულია ამგვარ გაცვლის პირობებზე მოლაპარაკება და, გარდა ამისა, საქონლის ლოჯისტიკასთანაც პრობლემებია დაკავშირებული, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, როდესაც შემხვედრი ვაჭრობის გარიგებაში ორზე მეტი მხარე მონაწილეობს.

ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევა

ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევა სანარმოს იცავს უცხოელი მომხმარებლის გადაუხდელობის რისკისგან. ექსპორტიორებს შეუძლიათ, უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანება დაიცვან სხვადასხვა სახის რისკისგან, რომელსაც შეუძლია გადაუხდელობის გამოწვევა.

ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევა, როგორც წესი, გამყიდველს იცავს/აზღვევს მაგალითად, კომერციული რისკებისგან – მყიდველის/მომხმარებლის გაკოტრების ან გაჭიანურებული გადახდის რისკისგან და ასევე გარკვეული პოლიტიკური რისკებისგანაც, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს გადაუხდელობა (როგორიცაა, მაგალითად ომი, მასობრივი არეულობა და

რეგულაცია). ამასთან, ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევის მეშვეობით შესაძლებელია თავის დაცვა ვალუტის არაკონვერტირებადობისგან და იმპორტის ან ექსპორტის ოპერაციებთან დაკავშირებული კანონმდებლობის მოთხოვნების ცვლილებისგან.

ამგვარად, ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევა გამყიდველს ეხმარება გადაუხდელობის რისკის შემცირებაში, თუმცა, ამ მეთოდს გარკვეული ნაკლოვანებებიც ახასიათებს, მათ შორის შედარებით დიდია გადასახდელი სადაზღვევო პრემიის თანხა და დაზღვევა, როგორც წესი, მთლიანად არ ფარავს საგარეო გაყიდვების ღირებულებას.

ექსპორტის ფაქტორინგი

ექსპორტის ფაქტორინგის ფარგლებში უცხოელი მომხმარებლების დებიტორულ დავალიანებასთან მიმართებაში ფაქტორი (ფაქტორინგული კომპანია) იმავე ფუნქციებს ასრულებს, რასაც ასრულებს საშინაო დებიტორულ დავალიანებასთან მიმართებაში. შესაბამისად, მას შეუძლია საწარმოს დაეხმაროს ფულადი სახსრების შემოსვლის/მიღების გაუმჯობესებაში/დაჩქარებაში. თუმცა, შესაძლებელია, რომ ექსპორტის ფაქტორინგი უფრო მნიშვნელოვან დანახარჯებთან იყოს დაკავშირებული, ვიდრე ექსპორტის საკრედიტო დაზღვევა. გარდა ამისა, ზოგიერთ ქვეყანაში (განსაკუთრებით განვითარებად ქვეყნებში) არ არსებობს ამ მეთოდის გამოყენების შესაძლებლობა.

სხვა შესაძლებლობები

მყიდველ საწარმოს შეუძლია ადგილობრივი ბანკისგან მოიპოვოს ექსპორტიორი საწარმოსთვის თანხის გადახდის გარანტია, მაგრამ ამის გაკეთება შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში იყოს მიზანშეწონილი, როდესაც მყიდველ საწარმოს არა აქვს ექსპორტიორზე გავლენის მოხდენის შესაძლებლობა.

უცხოელი მომხმარებლების დებიტორული დავალიანებების მართვის ზოგადი პრინციპები/პოლიტიკა

მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც ვნახეთ, არსებობს უცხოელი მომხმარებლების დებიტორულ დავალიანებასთან დაკავშირებული რისკების შემცირების გარკვეული მეთოდები, ეს ექსპორტიორ გამყიდველ საწარმოს იმ ფაქტის უგულებელყოფის უფლებას არ აძლევს, რომ სავაჭრო კრედიტი უნდა გასცეს მხოლოდ გადახდისუნარიან მომხმარებლებზე.

გამყიდველმა ყველანაირი ანგარიშსწორება აუცილებლად კონვერტირებად ვალუტაში უნდა მოითხოვოს და ისეთი ფორმით, რომელიც ნებადართული იქნება მომხმარებლის ქვეყნის კანონმდებლობით. ეს შეიძლება იმას ნიშნავდეს, რომ, მაგალითად გაყიდვის/მიწოდების განსახორციელებლად აუცილებელი იქნება ნებართვის მოპოვება სავალუტო კონტროლის ან იმპორტის ოპერაციებთან დაკავშირებული, კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვნების შესაბამისად.

სტატია მოამზადა მოდულის „ფინანსური მართვა“
საგამოცდო კომისიის წევრმა
ჟურნალი „Student accountant“,
2019 წლის იანვარი

IFAC მოუწოდებს დიდი ოცეულის ქვეყნებს, შეუსაბამონ COVID-19-ის საპასუხო ქმედებები გლობალურ პრიორიტეტებს

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციამ დიდი ოცეულის ქვეყნების ლიდერებს მოუწოდა, შეინარჩუნონ ფოკუსი გრძელვადიან პროგრესზე, პანდემიის საპასუხოდ გადაღებული ნაბიჯების პარალელურად.

ფედერაციამ, რომელიც 3 მილიონამდე ბუღალტერს აერთიანებს მსოფლიოს მასშტაბით, აღნიშნა, რომ დიდი ოცეულის ქვეყნები უდიდეს როლს თამაშობენ ისეთი ინსტიტუციებისა და მმართველობის მოდელების განვითარებაში, რომლებსაც შეუძლია მომავალი კრიზისების განჭვრეტა და მათთან გამკლავება.

„ჩვენ მნიშვნელოვანი რყევების მომსწრენი ვართ, მსოფლიოში მრავალი სხვადასხვა მიზეზიდან გამომდინარე. მიუხედავად იმისა, რომ პანდემიის საპასუხოდ მოქმედება

აუცილებელია, არ უნდა გადავდგათ ისეთი ნაბიჯები, რომლებიც სხვა მნიშვნელოვან გლობალურ პრიორიტეტებსა და პროგრესს რისკის ქვეშ დააყენებენ.“ – განაცხადა IFAC-ის აღმასრულებელმა დირექტორმა, **კევინ დანსიმ**. „გადაწყვეტილებები, რომლებსაც ამჟამად ვიღებთ და ნაბიჯები, რომლებსაც ვდგამთ, ძალიან მნიშვნელოვანია ძლიერი, მდგრადი ეკონომიკის შექმნის პროცესში და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ 21-ე საუკუნის შესაძლებლობების რეალიზება თითოეული ადამიანისთვის შესაძლებელი იყოს.“

იმისათვის, რომ გლობალური ეკონომიკა გამყარდეს პანდემიით გამოწვეული საფრთხეების დროს, ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია მოუწოდებს დიდი ოცეულის ლიდერებს:

1. გააუმჯობესონ მდგრადობა და ინკლუზიურობა;

IFAC-ის მესვეურთა აზრით, COVID-19-ის კრიზისი უფრო მდგრად და ინკლუზიურ გლობალურ ეკონომიკაზე გადასვლის აუცილებლობას უსვამს ხაზს. ბიზნესსაზოგადოებამ და სახელმწიფოებმა ერთად უნდა შეასრულონ მნიშვნელოვანი როლი ამ ტრანსფორმაციის განხორციელებაში, რაც გრძელვადიანი ღირებულების შექმნას ემსახურება.

2. ფოკუსი საჯარო სექტორის გამჭვირვალობასა და ინტეგრირებულობაზე;

პანდემიის საპასუხო აქტივობებმა უზარმაზარი ზრდა გამოიწვია საჯარო სექტორის ხარჯვით ნაწილში. საჯარო სექტორის გამჭვირვალობა და ინტეგრირებულობა აუცილებელ ფაქტორს წარმოადგენს სახელმწიფოებსა და მათ მოქალაქეებს შორის დადებული სოციალური კონტრაქტის პირნათლად შესრულებაში. IFAC დიდი ოცეულის ქვეყნებს მოუწოდებს, ზომები გააძლიერონ ანტი-კორუფციული გეგმების შემუშავების მიმართულებით, დანერგონ საჯარო სექტორის აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები და დარიცხვის მეთოდი სახელმწიფოს ყველა დონეზე.

3. ებრძოლონ რეგულაციურ ფრაგმენტაციას;

რეგულაციური ფრაგმენტაცია გლობალურ ეკონომიკას წელიწადში \$780 მილიარდზე მეტი უჯდება და აღნიშნული ხარჯი მეტწილად მცირე და საშუალო ბიზნესებს აწევს. IFAC მოუწოდებს პოლიტიკოსებს რეგულაციური პოლიტიკის ჰარმონიზაციისა და კოორდინაციისკენ იმისთვის, რომ ყველა საწარმოს ჰქონდეს წარმატების შესაძლებლობა.

4. დაუბრუნდნენ გლობალურ კოლაბორაციას.

თანამშრომლობისა და კრიზისების მართვის გლობალური ინსტიტუციები – როგორც საჯარო, ისე კერძო სექტორში – ახლა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი არიან. მყარი, სამართლიანი და მეტი კეთილდღეობის მქონე მომავლის შესაქმნელად აუცილებელია მრავალმხრივი მხარდაჭერა. ორგანიზაციამ დიდი ოცეულის ლიდერებს მოუწოდა, ერთად იმუშაონ გლობალური ინსტიტუციების გამოყენებით, რათა განტვირთონ და გაუმკლავდნენ 21-ე საუკუნის გლობალურ პრობლემებს.

წყარო: accountingtoday.com

სახელმწიფოებმა ბალანსი უნდა დაიცვან კრიზისის დროს ფინანსების სამართავად

ACCA, მსოფლიო ბანკი და IFAC აცხადებენ, რომ საჯარო ფინანსების მართვაში აუცილებელია უკეთესი ფინანსური ინფორმაციისა და აზროვნების სტილის გამოყენება. ეკონომიკური ინდიკატორები უნდა ატარებდეს მეტ სიცხადეს იმისათვის, რომ უკეთესად აღწერონ საჯარო სექტორის ფინანსური მდგომარეობა ტურბულენტურ დროს.

პანდემიიდან გამომდინარე, სახელმწიფოების მიერ საბიუჯეტო ხარჯვამ მნიშვნელოვნად იმატა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის პროგნოზით, აღნიშნული ჯამური მაჩვენებელი \$9 ტრილიონს მიაღწევს.

ACCA-ს, მსოფლიო ბანკისა და IFAC-ისთვის პრობლემატურ საკითხია ის ფაქტი, რომ

საჯარო სექტორის ფისკალური პოლიტიკა და ინტერვენციები სწორად ვერ აღიწერება სახელმწიფოთა მიერ იმის გამო, რომ აღნიშნულთან დაკავშირებით არასწორი აღრიცხვის მეთოდი გამოიყენება.

30 ივლისს სამი ორგანიზაციის მიერ ერთობლივად გამოცემული ანგარიში სახელწოდებით „მდგრადი საჯარო ფინანსები Covid-19-ს დროში“ სახელმწიფოებს მოუწოდებს ბალანსი დაიცვან ფინანსების მართვის პროცესში და მეტი ყურადღება მიაქციონ საჯარო სექტორის ნეტო ღირებულებას. ზოგიერთისთვის აღნიშნული რეკომენდაცია აღრიცხვის საკასო მეთოდიდან დარიცხვის მეთოდზე გადასვლას გულისხმობს.

ანგარიშის ავტორი და ACCA-ის საჯარო სექტორის პოლიტიკის თავმჯდომარე, **ალექს მეტქალფი** აცხადებს: „გლობალური პანდემიის კრიზისი შესაძლოა ერთგვარი კატალიზატორი იყოს მრავალი სახელმწიფოს მიერ აღნიშნული მიდგომის ათვისებაში. ამ მეთოდს შეუძლია გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გაუმჯობესება, ფისკალური მიზნების უკეთ განსაზღვრა და სახელმწიფოების მიერ ეკონომიკის რეაბილიტაციის ხელშეწყობა.“

ფინანსების მართვის ბალანსის დაცვით სახელმწიფოები სხვადასვა სარგებელს მიიღებენ:

- მეტი სიზუსტე საჯარო ფინანსების რეალურ მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რაც გააადვილებს იმის განსაზღვრას, თუ რამხელა დამატებითი ზემოქმედების რესურსი გააჩნია სახელმწიფოს;
- გაუმჯობესებული ფულის ღირებულება და ფინანსურად მდგრადი გადაწყვეტილებების მიღება;
- საჯარო სექტორის გამძლეობის ზრდა და ძირითადი ფინანსური საზომების ათვისების შესაძლებლობა, რათა გაუმჯობესდეს მენეჯმენტის პროცესი.

მსოფლიო ბანკის მართვის გლობალური პრაქტიკის დირექტორმა განაცხადა: „პანდემია მოითხოვს, რომ სახელმწიფოებმა ერთგვარი ბალანსი დაიცვან ერთი მხრივ სტანდარტულ ფისკალურ დისციპლინას და კონტროლს, ხოლო მეორე მხრივ კი სისწრაფესა და მოქნილობას შორის საჯარო ფინანსების მართვის პროცესში. იმისათვის, რომ უკეთესად შევძლოთ რეაბილიტაცია, ფინანსთა სამინისტროებს სჭირდებათ მრავალი ინსტრუმენტი საჯარო ფულის უკეთ სამართავად, რათა უზრუნველყონ მოქალაქეთა კეთილდღეობა.“

IFAC-ის აღმასრულებელმა დირექტორმა კი განმარტა: „ეს გლობალურ საუკეთესო პრაქტიკას ეხება. ვერც ერთი სახელმწიფო დამოუკიდებლად ამას ვერ გააკეთებს – პანდემიის გლობალური ბუნება ამას ცხადყოფს. გლობალური საუკეთესო პრაქტიკისკენ ნაბიჯების გადადგმა იმას გულისხმობს, რომ ჩვენ, როგორც პროფესიის წარმომადგენლები, ვსაუბრობთ კოლეგებთან და პოლიტიკოსებთან საჯარო სექტორში ფინანსური ანგარიშგების მომავალზე. პროფესიონალი ბუღალტრები არაფინანსისტ გადაწყვეტილებების მიმღებთ უნდა აწვდიდნენ სწორ და სანდო სურათს სექტორის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ.“

წყარო: accaglobal.com

ვებგვერდი, 26/06/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.019890

საქართველოს კანონი საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) 39-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ს“ და „ტ“ ქვეპუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ს) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – ციფრული მმართველობის სააგენტოს – ამ სააგენტოს მიერ აღნიშნული ინფორმაციის საჯარო სამართლის იურიდიული პირისთვის – საჯარო სამსახურის ბიუროსთვის გადასაცემად, „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელების მიზნით, მონაცემების ელექტრონული მიმოცვლის სისტემის ფუნქციონირებისთვის;

ტ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – ციფრული მმართველობის სააგენტოს – საერთაშორისო ვაჭრობაში ჩართულ სუბიექტებს შორის დოკუმენტაციის ელექტრონული მიმოცვლის სისტემის ფუნქციონირებისთვის საჭირო ინფორმაცია“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი
თბილისი,
12 ივნისი 2020 წ.
N6301-III

ვებგვერდი, 22/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
230000000.05.001.019972

საქართველოს კანონი საქართველოს საბაჟო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საბაჟო კოდექსის (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 04.07.2019, სარეგისტრაციო კოდი: 230000000.05.001.019529) 44-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) საქართველოს ფარგლების გარეთ შესრულებული ინჟინერია, დამუშავება, საკონსტრუქტორო და სამხატვრო-დიზაინერული საქმიანობა, მხაზველობითი სამუშაოები, პროექტები, სქემები, ესკიზები და სხვა სამუშაოები (მომსახურება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულად მიიჩნევა, თუ მომსახურების გაწევის ადგილად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 1621 მუხლის საფუძველზე არ მიიჩნევა საქართველო და ოპერაცია არ ექვემდებარება დამატებული ღირებულების გადასახადით უკუდაბეგვრას).“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2021 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი
თბილისი,
14 ივლისი 2020 წ.
N6818-რს

ვებგვერდი, 22/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
240000000.05.001.019974

საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე

მუხლი 1. „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 1994, №№21–22, მუხ. 455) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. პირველ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-6 პუნქტი:

„6. ამ კანონის მოქმედება არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ერთობლივ საინვესტიციო ფონდებზე.“.

2. 5¹ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 3¹ პუნქტი:

„3¹. „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ავტორიზებული საინვესტიციო კომპანიის სარეგისტრაციო დოკუმენტის ცვლილების მიზნით დაინტერესებული პირი წარადგენს საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობას, გარდა საქართველოს ეროვნული ბანკის სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული შემთხვევებისა.“.

3. 9¹ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-11 პუნქტი:

„11. „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებული საინვესტიციო კომპანიის (კომანდიტური საზოგადოების) წესდებით შეიძლება განისაზღვროს საზოგადოების პარტნიორებზე (მათ შორის, კომანდიტებზე) ხმის უფლების გადანაწილების და ამ უფლებით სარგებლობის ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებულისგან განსხვავებული წესი.“.

4. 13¹ მუხლის მე-10 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„10. ეს მუხლი არ ვრცელდება კომერციულ ბანკებზე, რომელთა საქმიანობა რეგულირდება „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით, ანგარიშვალდებულ საწარმოებზე, რომელთა საქმიანობა რეგულირდება „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონით, მზღვეველებზე, რომელთა საქმიანობა რეგულირდება „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონით, საინვესტიციო კომპანიებზე, რომელთა საქმიანობა რეგულირდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით, და არასახელმწიფო საპენსიო სექტორის დამფუძნებლებზე, რომელთა საქმიანობა რეგულირდება „არასახელმწიფო საპენსიო დაზღვევისა და უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით.“.

5. მე-14 მუხლის:

ა) 3¹ პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3¹. მარეგისტრირებელი ორგანო ვალდებულია საქართველოს ეროვნულ ბანკს დაუყოვნებლივ მიაწოდოს ინფორმაცია „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად მოქმედი სისტემის მონაწილე საწარმოს ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების დარეგისტრირების თაობაზე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).“;

ბ) მე-10 პუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-11 პუნქტი:

„11. ამ მუხლით გათვალისწინებული საწარმოს ლიკვიდაციის წესი არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ საინვესტიციო კომპანიაზე და იმავე კანონით განსაზღვრულ ლიცენზირებულ/რეგისტრირებულ აქტივების მმართველ კომპანიაზე.“.

6. 14² მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 6¹ პუნქტი:

„6¹. მარეგისტრირებელი ორგანო „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით განსაზღვრული საფინანსო სექტორის წარმომადგენლების მიმართ, რომელთა ლიკვიდაციას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკი, შესაბამისი ხარვეზის დადგენის შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ წერილობით აცნობებს საქართველოს ეროვნულ ბანკს. ამ პუნქტით გათვალისწინებული სუბიექტების ლიკვიდაციის პროცესს საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შესაბამისად.“.

7. 14⁴ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-11 პუნქტი:

„11. ამ მუხლით გათვალისწინებული საწარმოს რეორგანიზაციის წესი ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ საინვესტიციო კომპანიებზე, თუ იმავე კანონით ან მის საფუძველზე მიღებული კანონქვემდებარე აქტებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული.“.

8. 34-ე მუხლის მე-4 და მე-5 პუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. კომანდიტური საზოგადოების წესდების მიღების, მასში და სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების შეტანის უფლება აქვთ მხოლოდ სრულ პარტნიორებს (კომპლემენტარებს). „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებული საინვესტიციო კომპანიის (კომანდიტური საზოგადოების) წესდებით ეს უფლება შესაძლებელია აგრეთვე მიენიჭოთ კომანდიტური საზოგადოების შეზღუდულ პარტნიორებს (კომანდიტებს).“.

5. თუ სრული პარტნიორი (კომპლემენტარი) გამოთქვამს საწარმოდან გასვლის სურვილს, საწარმოს მიმართ იხსნება გადახდისუნარიობის საქმის წარმოება, საწარმოდან გადის ყველა შეზღუდული პარტნიორი (კომანდიტი) ან საწარმოში შედის ახალი პარტნიორი, საწარმოს მიმართ ხორციელდება ამ კანონის 144 მუხლის მე-6 და მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებული საწარმოს რეორგანიზაციის ღონისძიებები. ეს წესი არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ საინვესტიციო კომპანიაზე (კომანდიტურ საზოგადოებაზე). საინვესტიციო კომპანიის კრედიტორების წინაშე არსებული კომპლემენტარის ვალდებულება, რომელიც მისი წევრობის შეწყვეტამდე წარმოიშვა, მიუხედავად წევრობის შეწყვეტისა, ძალაში რჩება.“.

9. 43-ე მუხლის მე-2 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. წილის დათმობისას საჭიროა სანოტარო წესით დამოწმებული წერილობითი ხელშეკრულება. ხელშეკრულების სანოტარო წესით დამოწმება სავალდებულო არ არის, თუ ხელშეკრულების საფუძველზე შემძენს გადაეცემა „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებული საინვესტიციო კომპანიის (კომანდიტური საზოგადოების) წილი.“.

10. 51-ე მუხლის მე-3 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. სააქციო საზოგადოება, რომლის აქციონერთა რაოდენობა 50-ზე მეტია, ვალდებულია აქციათა რეესტრი აწარმოოს დამოუკიდებელი რეგისტრატორის მეშვეობით, მასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე. თუ აქციონერთა რაოდენობა 50 ან 50-ზე ნაკლებია, საზოგადოებას შეუძლია აწარმოოს აქციათა რეესტრი თვითონ ან დამოუკიდებელი რეგისტრატორის მეშვეობით, გარდა „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ანგარიშვალდებული საწარმოსი, რომლის აქციათა რეესტრს უნდა აწარმოებდეს დამოუკიდებელი რეგისტრატორი. ეს პუნქტი არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ საინვესტიციო კომპანიის ერთეულის მფლობელთა რეესტრის წარმოებაზე, რომელიც იმავე კანონით განისაზღვრება.“.

11. 53-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 15 პუნქტი:

„15. ამ მუხლით გათვალისწინებული აქციონერის მიერ აქციათა უპირატესი შესყიდვის წესები არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ ღია ან ინტერვალურ საინვესტიციო კომპანიაზე.“.

12. 53² მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-4 პუნქტი:

„4. ამ მუხლით გათვალისწინებული სავალდებულო სატენდერო შეთავაზების წესები არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ ღია ან ინტერვალურ საინვესტიციო კომპანიაზე.“.

13. 53⁴ მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-5 პუნქტი:

„5. ამ მუხლით გათვალისწინებული აქციათა სავალდებულო მიყიდვის წესები არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ ღია ან ინტერვალურ საინვესტიციო კომპანიაზე.“.

14. 54-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-9 პუნქტი:

„9. ამ მუხლით გათვალისწინებული საერთო კრების მოწვევის, საერთო კრებაზე მონაწილეობის, ხმის მიცემისა და საერთო კრების კომპეტენციის წესები ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ საინვესტიციო კომპანიაზე (სააქციო საზოგადოებაზე), თუ იმავე კანონით ან მის საფუძველზე მიღებული კანონქვემდებარე აქტებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული.“.

15. 59-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-9 პუნქტი:

„9. ამ მუხლით გათვალისწინებული კაპიტალის გაზრდისა და ახალი აქციების გამოშვების წესი არ ვრცელდება „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულ ღია ან ინტერვალურ საინვესტიციო კომპანიაზე.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან 90-ე დღეს.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,
14 ივლისი 2020 წ.
N6807-რს

ვებგვერდი, 22/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.019967

საქართველოს კანონი საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსს (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) დამატოს შემდეგი შინაარსის 23¹ მუხლი:

„მუხლი 23¹. საინვესტიციო ფონდები

1. საინვესტიციო ფონდი არის საწარმო, რომელიც „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაფუძნებულია ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ან საინვესტიციო კომპანიის სახით.

2. „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, საინვესტიციო ფონდის მართვასა და ადმინისტრირებასთან დაკავშირებული საქმიანობა, აგრეთვე საინვესტიციო ფონდისთვის დეპოზიტარული მომსახურების გაწევა ფინანსურ მომსახურებად განიხილება.

3. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის მიერ მიღებული მოგება და ზარალი განიხილება ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის თითოეული ერთეულის მფლობელის მიერ ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის გარეშე მიღებულ მოგებად და ზარალად, მის მფლობელობაში არსებული ერთეულის (ერთეულების) ღირებულების პროპორციულად. ამ ნაწილის საფუძველზე ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელისთვის მიკუთვნებული ზარალი არ უნდა აღემატებოდეს მის მიერ საინვესტიციო ფონდში განხორციელებული შენატანის ოდენობას და აქტივების მმართველი კომპანიისთვის გადახდილ ხარჯებსა და საკომისიოს.

4. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის აქტივების მმართველი კომპანია ვალდებულია თითოეულ ერთეულის მფლობელს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი წესით გაუხსნას საინვესტიციო ანგარიში და აწარმოოს ერთეულის მფლობელის მოგებისა და ზარალის აღრიცხვა.

5. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელის მიერ ერთეულის რეალიზაციით ან გამოსყიდვით მიღებული ნამეტი შემოსავალი მცირდება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ეს ნამეტი შემოსავალი გათვალისწინებულია ამავე ერთეულის მფლობელის დასაბეგრ შემოსავალში ამ მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე.

6. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელები დამოუკიდებლად ახორციელებენ საგადასახადო ანგარიშგებას. ერთობლივ საინვესტიციო ფონდსა და მის აქტივების მმართველ კომპანიას არ ეკისრებათ ამ კოდექსის 154-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო აგენტის ვალდებულება.

7. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მფლობელის მიერ ან მისი სახელით „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად საქმიანობის განხორციელება ამ ერთეულის მფლობელისთვის არ წარმოშობს მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში.

8. ერთობლივი საინვესტიციო ფონდის მიერ „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული საქმიანობის ფარგლებში განაწილებული მოგება და ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯები/განაცემები მოგების გადასახადით არ იბეგრება.

9. საინვესტიციო კომპანიის მიერ ფიზიკური პირისთვის ან არარეზიდენტი საწარმოსთვის გადახდილი დივიდენდი გადახდის წყაროსთან არ იბეგრება და შემოსავლების მიმღების ერთობლივ შემოსავალში არ ჩაირთვება.

10. საინვესტიციო კომპანიის მიერ „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული საქმიანობის ფარგლებში ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯები/განაცემები გათავისუფლებულია მოგების გადასახადისგან.

11. საინვესტიციო კომპანიის მიერ მოგების განაწილება, თუ დივიდენდის მიმღები არარეზიდენტი ან ფიზიკური პირია, იბეგრება ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად:

ა) 15%-იანი განაკვეთით, გარდა ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ბ) 5%-იანი განაკვეთით, თუ საინვესტიციო კომპანია ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საბანკო დეპოზიტებში ან/და ფინანსურ ინსტრუმენტებში, გარდა რეზიდენტი საწარმოსგან მიღებული მოგების განაწილების შემთხვევისა.

12. მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებულია საინვესტიციო კომპანიის მიერ არარეზიდენტისთვის ან ფიზიკური პირისთვის მოგების განაწილება, თუ შემოსავალი, რომლიდანაც ხორციელდება დივიდენდის გადახდა:

ა) არ მიეკუთვნება საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ შემოსავალს;

ბ) მიეკუთვნება რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ზაზარზე

სავაჭროდ დაშვებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს;

გ) მიეკუთვნება რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს ან ამ ფასიანი ქაღალდიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალს;

დ) მიეკუთვნება საქართველოს მთავრობის ან საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდის რეალიზაციით მიღებულ ნამეტ შემოსავალს ან ამ ფასიანი ქაღალდიდან ან კომერციულ ბანკში განთავსებული დეპოზიტიდან პროცენტის სახით მიღებულ შემოსავალს.

13. არარეზიდენტის ან ფიზიკური პირის მიერ საინვესტიციო ფონდის ერთეულის მიწოდებით ან გამოსყიდვით მიღებული ნამეტი შემოსავალი იბეგრება:

ა) 15%-იანი განაკვეთით, გარდა ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ბ) 5%-იანი განაკვეთით, თუ საინვესტიციო ფონდი ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საბანკო დეპოზიტებში ან/და ფინანსურ ინსტრუმენტებში, გარდა საინვესტიციო ფონდის მიერ რეზიდენტი საწარმოს წილებში/აქციებში ინვესტიციის განხორციელების (წილის/აქციის ფლობის) შემთხვევისა.

14. საშემოსავლო და მოგების გადასახადებისგან გათავისუფლებულია შემოსავალი, რომელიც მიღებულია:

ა) საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებული და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებული საინვესტიციო ფონდის ერთეულის რეალიზაციით;

ბ) საინვესტიციო ფონდის ერთეულის რეალიზაციით ან საინვესტიციო ფონდის ერთეულის გამოსყიდვით, თუ საინვესტიციო ფონდი ინვესტიციას ახორციელებს მხოლოდ საქართველოს კომერციულ ბანკებში განთავსებულ დეპოზიტებში ან საქართველოს მთავრობის ან/და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებში ან რეზიდენტი იურიდიული პირის მიერ საქართველოში საჯარო შეთავაზებით გამოშვებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღიარებულ ორგანიზებულ ბაზარზე სავაჭროდ დაშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებში.

15. ამ მუხლის მე-12 ნაწილით მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებული მოგების თანხის იდენტიფიცირებისთვის ითვლება, რომ საინვესტიციო კომპანიის მიერ დივიდენდის განაწილებისას პირველ რიგში ეს თანხა გაიცემა.

16. ამ მუხლის მე-2-მე-15 ნაწილების მიზნებისთვის „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ქოლგისებრი ფონდის თითოეული ქვეფონდი დამოუკიდებელ საინვესტიციო ფონდად განიხილება.

17. ამ მუხლის მე-12 და მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული საფუძვლების გარდა, საშემოსავლო ან მოგების გადასახადით დაბეგვრისგან გათავისუფლების დამატებითი საფუძვლები განისაზღვრება ამ კოდექსით დადგენილი საერთო წესების შესაბამისად.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან 90-ე დღეს.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი
თბილისი,
14 ივლისი 2020 წ.
N6815-რს

ვებგვერდი, 22/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.019968

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-8 მუხლის მე-5 ნაწილს დამატოს შემდეგი შინაარსის „ვ“ ქვეპუნქტი:

„ვ) პირს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი აქვს წერილობითი განცხადება საგადასახადო მოთხოვნის გასაჩივრებაზე უარის თქმის შესახებ.“.

2. მე-9 მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება შემოსავლის ან კომპენსაციის მისაღებად, მიუხედავად ამ საქმიანობის შედეგისა, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.“.

3. მე-12 მუხლს დამატოს შემდეგი შინაარსის მე-3 და მე-4 ნაწილები:

„3. ამ მუხლით გათვალისწინებული დაქირავებულ პირთა შესახებ ინფორმაცია დამქირავებელმა უნდა ასახოს დაქირავებულ პირთა რეესტრში, რომელსაც აწარმოებს შემოსავლების სამსახური.

4. დაქირავებულ პირთა რეესტრში ასახავი ინფორმაციის ნუსხა და ინფორმაციის ასახვის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.“.

4. მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

5. მე-15 მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. ფინანსურ მომსახურებად/ოპერაციად განიხილება:

ა) ყველა სახის ანგარიშის (მათ შორის, მიმდინარე, ანგარიშსწორების, სადეპოზიტო, საბროკერო და სხვა ანგარიშის) გახსნა, განკარგვა, დახურვა, აგრეთვე ნებისმიერი საგადახდო ინსტრუმენტით სარგებლობა, მათ შორის, საგადახდო სისტემაში ტრანსფერორდერის დამუშავება/შესრულება, კლირინგი და ანგარიშსწორება ნაღდი ან უნაღდო ფორმით (მათ შორის, საინკასაციო მომსახურება);

ბ) ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოქცევა და მიმოქცევასთან დაკავშირებული ოპერაციები ნაღდი და უნაღდო ფორმით და ნებისმიერი საგადახდო ინსტრუმენტით სარგებლობა;

გ) კრედიტის (სესხის) აღება/გაცემა/გადაცემა, სინდიცირება, სტრუქტურირება, მართვა და განკარგვა, მათ შორის, კრედიტის (სესხის) უზრუნველსაყოფად განხორციელებული ქმედებები (ქონების/აქტივის დაგირავება, საკრედიტო რისკის მესამე პირზე ნაწილობრივ ან მთლიანად გადაყიდვა, გარანტიების ან ანალოგიური შინაარსის ფინანსური ინსტრუმენტების გაცემა/დამოწმება/მართვა/განკარგვა ან ასეთი ინსტრუმენტის შეძენა/მის ბენეფიციარად ყოფნა), კრედიტის (სესხის) მომსახურება (საპროცენტო სარგებლობა და ძირის გადახდა) და კრედიტზე (სესხზე) საპროცენტო სარგებლობისა და კრედიტის (ძირის) დაფარვის მიღება, აგრეთვე ფაქტორინგი;

დ) კაპიტალში წილის, აქციის, ობლიგაციის, სერტიფიკატის, თამასუქისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების გამოშვებასთან, შეძენასთან, მიმოქცევასთან ან/და მიწოდებასთან (მათ შორის, მომავალში) დაკავშირებული ოპერაციები, მათ შორის, მათი მიმოქცევის უზრუნველყოფა;

ე) ფულადი სახსრების, ფასიანი ქაღალდის ან/და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის ემისია, მართვა (მათ შორის, საპენსიო და საინვესტიციო ფონდების ან დანაზოგთა სხვა კოლექტიური და ინდივიდუალური სქემების ფორმირება, მათში ფინანსური ინსტრუმენტების აკუმულირება), განკარგვა, განთავსება (მათ შორის, მესამე პირებთან, გარანტირებულ და არაგარანტირებულ საფუძვლებზე), ნომინალურ მფლობელობაში მიღება/გადაცემა, სესხება/გასესხება დროებით (რეპოს) საფუძველზე, ადმინისტრირება, მათ შორის, რეგისტრაცია (რეესტრის ფორმირება/წარმოება), გადაცემა, დაბლოკვა/განბლოკვა, დეტვირთვა/განტვირთვა, სხვა დეპოზიტარული (მათ შორის, სპეციალური დეპოზიტარის) და კასტოდირული (შენახვა და აღრიცხვის წარმოება) ოპერაციები, მათი სამართლიანი ღირებულების დადგენა, აგრეთვე ფინანსური გირაოს გაცემა/მიღება/მართვა;

ვ) ფინანსური ინსტრუმენტით გარიგების პირობებისა და ანგარიშსწორების გარანტად (მათ შორის, მესამე მხარედ) გამოსვლა;

ზ) კორპორატიული ოპერაციები, კერძოდ, აქციის და კაპიტალში წილის დანაწევრება, კონსოლიდაცია, კაპიტალის გაზრდა/შემცირება (მათ შორის, კაპიტალის გაზრდაში მონაწილეობის უფლებების ემისია, შეძენა/გასხვისება და მიმოქცევა), ორი ან ორზე მეტი იურიდიული პირის შერწყმა/იურიდიული პირის ორ ან ორზე მეტ იურიდიულ პირად დაყოფა, ლიკვიდაცია, დივიდენდის დარიცხვასთან/აღრიცხვასთან და გადახდასთან დაკავშირებული მომსახურება (ფულადი ან კანონით დაშვებული ნებისმიერი სხვა ფორმით);

თ) დაზღვევა ან/და გადაზღვევა, თანმდევი მომსახურებების ჩათვლით, რომელსაც სადაზღვევო ბროკერი ან/და სადაზღვევო აგენტი ახორციელებს;

ი) საგადახდო მომსახურების პროვადერისა და საგადახდო სისტემის ოპერატორის მომსახურება „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად;

კ) ამ ნაწილით გათვალისწინებულ რომელიმე ფინანსურ მომსახურებასთან/ოპერაციასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება.“;

ბ) მე-3 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

6. მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. მომსახურების გაწევად განიხილება პირის მიერ სხვა პირისთვის მისივე ნებით, კომპენსაციის სანაცვლოდ ან უსასყიდლოდ ისეთი მოქმედების შესრულება, რომელიც არ არის საქონლის მიწოდება.“.

7. 23-ე მუხლის:

ა) მე-5 და მე-6 ნაწილები ამოღებულ იქნეს;

ბ) მე-7 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„7. საერთაშორისო კომპანიაში დაქირავებით მუშაობის შედეგად მიღებული შემოსავალი 5 პროცენტით იბეგრება.“;

გ) მე-12 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„12. საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული ხარჯის საქართველოში გაწევის შემთხვევაში საერთაშორისო კომპანიას უფლება აქვს, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით შეამციროს მოგების გადასახადით დასაბეგრი თანხა, ამ ხარჯის ოდენობით.“.

8. 26¹ მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) უზრუნველყოფს, რომ შენობის (სასტუმროს) ექსპლუატაციაში მიღებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარული წლის განმავლობაში კონკრეტული ობიექტიდან (სასტუმროდან) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის/მისი ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ დეკლარირებული (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით შესაბამის პერიოდში დამატებით დარიცხული) დღ-ით დასაბეგრი ბრუნვა ჯამურად (გარდა დღ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) არ იყოს სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდების შედეგად ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დღ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებულ თანხაზე ნაკლები.“;

ბ) მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. პირს ტურისტული საწარმოს სტატუსს კონკრეტული ობიექტის (სასტუმროს) მიხედვით ანიჭებს შემოსავლების სამსახური, რომელიც უფლებამოსილია ტურისტულ საწარმოს მოსთხოვოს უზრუნველყოფის საშუალებების წარდგენა, რომელთა ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დღ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებული თანხის 18 პროცენტს.“.

9. 34-ე მუხლის მე-6 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„6. საქართველოს რეზიდენტობა, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, შეიძლება მიენიჭოს მნიშვნელოვანი ქონებით უზრუნველყოფილ პირს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრული წესითა და პირობებით. მნიშვნელოვანი ქონებით უზრუნველყოფილი პირი არის „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პირი.“.

10. 39-ე მუხლის:

ა) 1¹ ნაწილს დამატოს შემდეგი შინაარსის „ჟ“ ქვეპუნქტი:

„ჟ) პირისთვის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერის/გაცემის შეჩერების შესახებ.“;

ბ) მე-2 ნაწილის:

ბ.ა) „ღ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ღ) საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – საპენსიო სააგენტოს „დაგროვებითი პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და მის საფუძველზე გამოცემული საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებების განხორციელების მიზნით;“;

ბ.ბ) „ყ“ ქვეპუნქტის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის „შ“ და „ჩ“ ქვეპუნქტები:

„შ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს – მისთვის საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული არბიტრაჟში ან უცხო ქვეყნის სასამართლოში სახელმწიფო წარმომადგენლობის, აგრეთვე საერთაშორისო სასამართლოში, კერძოდ, ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტის საფუძველზე შექმნილ ადამიანის უფლებათა კომიტეტსა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სხვა კონვენციების საფუძველზე შექმნილ კომიტეტებში და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მართლმსაჯულების საერთაშორისო სასამართლოში სახელმწიფო წარმომადგენლობის უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით;

ჩ) საქართველოს საზღვაო სივრცის სამართლებრივი რეჟიმის კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სუბიექტებისა და სახელმწიფო სასაზღვრო რეჟიმის დაცვასთან დაკავშირებული საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების საზღვაო ოპერაციების

ერთობლივი მართვის ცენტრს – საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული უფლებამოსილების განხორციელებისას.“;

გ) მე-6 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„6. ეს მუხლი არ გამოიყენება ამ კოდექსის 44-ე მუხლით გათვალისწინებული საჯარო შეტყობინების, აგრეთვე ეკონომიკური საქმიანობის ყალბი საგადასახადო დოკუმენტებით განმახორციელებელ პირთა შესახებ ინფორმაციის შემოსავლების სამსახურის მიერ გავრცელების მიმართ.“.

11. 47-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. შემოსავლების სამსახური პირის მიმართვის საფუძველზე უფლებამოსილია გამოსცეს წინასწარი გადაწყვეტილება განსახორციელებელი ან განხორციელებული ოპერაციის მიხედვით:

ა) ამ კოდექსით და საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული ანგარიშგების წესების ან/და შესასრულებელი საგადასახადო/საბაჟო ვალდებულებების თაობაზე;

ბ) იმ მოსაკრებელთან დაკავშირებული ანგარიშგების წესების ან/და შესასრულებელი ვალდებულებების თაობაზე, რომლის ადმინისტრირებასაც საგადასახადო ორგანო ახორციელებს.“.

12. კოდექსს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 49¹ მუხლი:

„მუხლი 49¹. ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები

1. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია განხორციელოს ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები.

2. ზოგადი ანალიტიკური პროცედურები გულისხმობს პირის შესახებ ინფორმაციის შეკრებას, ანალიზს და ამ ანალიზის საფუძველზე გადასახადების ადმინისტრირების ღონისძიებების დაგეგმვასა და ოპტიმიზაციას, მათ შორის, გადასახადით დასაბუთებელი ობიექტის თაობაზე ინფორმაციის შეგროვებასა და ანალიზს, ასევე, საგადასახადო დავალიანებისა და ზედმეტობის წარმოშობის მიზეზების შესწავლას.“.

13. 50-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 50. პირადი საგადასახადო მრჩეველი

1. ამ კოდექსით დადგენილ უფლებათა განხორციელებისას და დაწესებულ ვალდებულებათა შესრულებისას საგადასახადო ორგანოსთან ურთიერთობის ხელშეწყობის მიზნით გადასახადის გამამხდელი უფლებამოსილია ისარგებლოს პირადი საგადასახადო მრჩეველის მომსახურებით.

2. პირადი საგადასახადო მრჩეველი არის საგადასახადო ორგანოს თანამშრომელი, რომელიც გადასახადის გამამხდელს უწევს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრულ მომსახურებას. პირადი საგადასახადო მრჩეველის მომსახურება არ ითვალისწინებს გადასახადის გამამხდელის საგადასახადო ვალდებულების თანხობრივი ოდენობის განსაზღვრას.

3. პირადი საგადასახადო მრჩეველის მიერ გადასახადის გამამხდელისთვის გასაწევი მომსახურების სახეებს, მომსახურებით სარგებლობის წესსა და პირობებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.“.

14. 61-ე მუხლის მე-2 ნაწილის:

ა) „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) ინფორმაცია ამ კოდექსის 154-ე მუხლის შესაბამისად გადახდილი თანხების შესახებ;“;

ბ) „ე“ ქვეპუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ვ“ და „ზ“ ქვეპუნქტები:

„ვ) ინფორმაცია ამ კოდექსის 161¹ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის რეალიზაციის დღე-ით დაბეგვრის შესახებ;

ზ) საგადასახადო/საბაჟო სამართალდარღვევათა საქმის წარმოებისას გამოვლენილი ინფორმაცია.“.

15. 63-ე მუხლის:

ა) მე-5 ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

ბ) მე-6 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

16. 64-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„გ) ამ კოდექსის 240-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად მესამე პირზე გადახდევინების მიქცევის შესახებ გადაწყვეტილება;“.

17. 66-ე მუხლის მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირი, პირადობის ნეიტრალური მოწმობის ან ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მქონე პირი, აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასა და ცხინვალის რეგიონში (ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში) ლეგიტიმურად მცხოვრები პირები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით არიან რეგისტრირებული და რომლებსაც მინიჭებული აქვთ პირადი ნომერი (გარდა მეწარმე ფიზიკური პირისა), უფლებამოსილი არიან საქართველოში გადასახადის გადახდის ან/და დეკლარირების ვალდებულების დადგომისას, საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო აღრიცხვის პროცედურების გავლის გარეშე, მოქალაქის პირადობის მოწმობაში, პირადობის ნეიტრალურ მოწმობაში ან ნეიტრალურ სამგზავრო დოკუმენტში აღნიშნული პირადი ნომერი, აგრეთვე რეგისტრაციის დროს მინიჭებული ნომერი (საიდენტიფიკაციო ნომერი) მიუთითონ წარმოშობილი საგადასახადო, მათ შორის, საბაჟო ვალდებულებების დეკლარირებისას და გადასახადის საბანკო დაწესებულებაში გადახდისას. საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირის, პირადობის ნეიტრალური მოწმობის ან ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მქონე პირის, აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასა და ცხინვალის რეგიონში (ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში) ლეგიტიმურად მცხოვრები პირების, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით არიან რეგისტრირებული და რომლებსაც მინიჭებული აქვთ

პირადი ნომერი, საგადასახადო აღრიცხვა ხორციელდება მათი საგადასახადო დეკლარაციების, საბაჟო დეკლარაციების/რეექსპორტის დეკლარაციების ან/და ბანკში წარდგენილი, გადასახადის გადახდის დამადასტურებელი საგადახდო დავალებების მონაცემების საფუძველზე.“.

18. კოდექსს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 66¹ მუხლი:

„მუხლი 66¹. სავარაუდო დარიცხვა

1. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია, საგადასახადო შემოწმების გარეშე განხორციელოს სავარაუდო დარიცხვა თავის ხელთ არსებული ინფორმაციის საფუძველზე, თუ:

ა) არსებობს დასაბუთებული ვარაუდი, რომ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე განხორციელდა გადასახადის თანხის უსაფუძვლო შემცირება. ამ შემთხვევაში სავარაუდო დარიცხვა შესაძლებელია განხორციელდეს მხოლოდ შემცირებული გადასახადის თანხის ოდენობით;

ბ) გადასახადის გადამხდელმა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არ შეასრულა დეკლარაციის/გაანგარიშების წარდგენის ვალდებულება.

2. სავარაუდო დარიცხვა შესაძლებელია გაუქმდეს შესწორებითი დარიცხვით.

3. სავარაუდო და შესწორებითი დარიცხვის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.“.

19. კოდექსს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 70¹ მუხლი:

„მუხლი 70¹. მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ანგარიშგება

1. მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის საბოლოო მშობელი საწარმო, რომელიც საქართველოს რეზიდენტი, ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს ქვეყნების მიხედვით ანგარიში საანგარიშო წლის მომდევნო წლის 31 დეკემბრამდე.

2. მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი საქართველოს რეზიდენტი საწარმო, რომელიც არის საბოლოო მშობელი ან სუროგატი მშობელი დაწესებულება, ვალდებულია აღნიშნულის შესახებ საანგარიშო წლის ბოლომდე აცნობოს საგადასახადო ორგანოს.

3. ამ მუხლის მიზნებისთვის:

ა) მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფი არის ნებისმიერი ჯგუფი, რომელიც:

ა.ა) შეიცავს ორ ან ორზე მეტ საწარმოს, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყნის/იურისდიქციის საგადასახადო რეზიდენტები არიან ან შეიცავს საწარმოს, რომელიც წარმოადგენს საგადასახადო მიზნისთვის ერთი ქვეყნის რეზიდენტს და ექვემდებარება დაბეგვრას სხვა ქვეყანაში/იურისდიქციაში, თავისი მუდმივი დაწესებულების საშუალებით განხორციელებულ ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებით;

ა.ბ) არ წარმოადგენს გამონაკლის მულტინაციონალურ საწარმოთა ჯგუფს;

ბ) გამონაკლისი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფი – ჯგუფის ნებისმიერ ფისკალურ წელთან დაკავშირებით, ჯგუფი, რომლის მთლიანი კონსოლიდირებული ჯგუფური შემოსავალი 750 მლნ ევროზე ნაკლებია იმ ფისკალური წლის განმავლობაში, რომელიც უშუალოდ წინ უსწრებს საანგარიშსწორებო ფისკალურ წელს, როგორც ეს ასახულია მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშში ამ წინა ფინანსური წლისთვის;

გ) საბოლოო მშობელი საწარმო მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი საწარმო, რომელიც აკმაყოფილებს შემდეგ კრიტერიუმებს:

გ.ა) პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს/საკმარისი რაოდენობის წილებს ასეთი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ერთ ან ერთზე მეტ შემადგენელ საწარმოში, რომ მას ევალება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების მომზადება იმ ქვეყანაში/იურისდიქციაში ზოგადად მოქმედი საბუღალტრო პრინციპების შესაბამისად, რომლის საგადასახადო რეზიდენტსაც წარმოადგენს, ან ვალდებული იქნებოდა მოეზადებინა იგი თავისი წილებით საჯარო ფასიანი ქაღალდების ბირჟაზე ვაჭრობის შემთხვევაში;

გ.ბ) არ არსებობს ასეთი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის სხვა შემადგენელი საწარმო, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს ამ ნაწილის „გ.ა.“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ წილებს აღნიშნულ შემადგენელ საწარმოში;

დ) სუროგატი მშობელი დაწესებულება – მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის შემადგენელი დაწესებულება, რომელიც ქვეყანაში/იურისდიქციაში, რომლის რეზიდენტსაც იგი წარმოადგენს, დანიშნულ იქნა ამ მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის მიერ ქვეყნების მიხედვით ანგარიშის წარდგენისთვის საბოლოო მშობელი დაწესებულების ერთადერთ შემცვლელად, როდესაც დაკმაყოფილებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით გათვალისწინებული პირობები;

ე) შემადგენელ საწარმოდ განიხილება:

ე.ა) მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეული, რომელიც შეყვანილია მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში ფინანსური ანგარიშგების მიზნისთვის ან შეყვანილი იქნებოდა მასში მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ასეთი ეკონომიკური ერთეულის წილებით საჯარო ფასიანი ქაღალდების ბირჟაზე ვაჭრობის შემთხვევაში;

ე.ბ) ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეული, რომელიც არ არის შეტანილი მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებში მხოლოდ ზომის ან არსებობის საფუძველზე;

ე.გ) „ე.ა“ და „ე.ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ნებისმიერი განცალკევებული ეკონომიკური ერთეულის ნებისმიერი მუდმივი დაწესებულება იმ პირობით, რომ ეკონომიკური ერთეული ამზადებს განცალკევებულ ფინანსურ ანგარიშს ასეთი მუდმივი დაწესებულებისთვის ფინანსური/საგადასახადო ანგარიშგების და შიდა მენეჯერული კონტროლის მიზნებისთვის.

4. მულტინაციონალური საწარმოთა ჯგუფის ანგარიშის წარდგენის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.“.

20. X თავი ამოღებულ იქნეს.

21. მე-80 მუხლის:

ა) მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ერთობლივი შემოსავალი, რომელიც დაკავშირებული არ არის საქართველოში მის მუდმივ დაწესებულებასთან, იბეგრება ამ კოდექსის 134-ე მუხლის შესაბამისად გადახდის წყაროსთან გამოქვეყნების გარეშე, გარდა ამ მუხლის მე-4 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.“;

ბ) მე-5 ნაწილის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-6 ნაწილი:

„6. არარეზიდენტი ფიზიკური პირის, რომელიც ქონების იჯარისთვის/გაქირავებისთვის ანაზღაურებას იღებს პირისგან, რომელიც არ არის ამ კოდექსის 154-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო აგენტი, საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვეყნების თანხებს შორის.“.

22. 82-ე მუხლის:

ა) პირველი ნაწილის:

ა.ა) „ვ.გ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ვ.გ) 2 წელზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული აქტივის მიწოდებით მიღებული ნამეტი, გარდა გამსხვიების მიერ აქტივის მიწოდებამდე ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების ან/და ამ ქვეპუნქტის „ვ.ა“ და „ვ.ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებად არ განიხილება ფასიანი ქაღალდის/წილის მხოლოდ ფლობა დივიდენდის/პროცენტის მიღების მიზნით. ამასთანავე, აქტივის ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენება მხედველობაში არ მიიღება, თუ მისი ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების დასრულების მომენტიდან მის მიწოდებამდე გასულია 2 წელი;“;

ა.ბ) „ო“ ქვეპუნქტი ამოღებულ იქნეს;

ბ) მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ა¹“ და „ა²“ ქვეპუნქტები:

„ა¹) აქტივის საკუთრებაში ფლობის 2-წლიანი ვადის მიზნებისთვის გაითვალისწინება ფიზიკური პირის მიერ და იმ მამკვიდრებლის/მწუქებლის საკუთრებაში ფლობის ვადა ჯამურად, რომლის I რიგის მემკვიდრეც არის ეს ფიზიკური პირი;

ა²) აქტივის მიწოდების, მათ შორის, რეალიზაციის მომენტად მიიჩნევა საკუთრების დამადასტურებელი იმ დოკუმენტის შედგენის თარიღი, რომლის საფუძველზედაც ხორციელდება მარეგისტრირებელ ორგანოში სხვა პირისთვის საკუთრების უფლების გადაცემის რეგისტრაცია. ხოლო, თუ არ ხდება საკუთრების უფლების მარეგისტრირებელ ორგანოში რეგისტრაცია – საკუთრების უფლების გადაცემის მომენტი.“.

23. 85-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) მცირე ბიზნესის სტატუსის მიღებისას – მიკრო ბიზნესისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად;“.

24. 89-ე მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ე“ ქვეპუნქტი:

„ე) პირი არ აკმაყოფილებს ამ კოდექსის 88-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ მოთხოვნას;“.

ბ) მე-4 ნაწილის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-5 ნაწილი:

„5. ამ მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, მცირე ბიზნესის სტატუსი გაუქმებულად მიიჩნევა შესაბამისი საფუძვლის წარმოშობის თარიღიდან.“.

25. 92-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე მეწარმე ფიზიკური პირი, რომელსაც წარმოეშვა დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება, ამ კოდექსის 165-ე მუხლის შესაბამისად ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში.“.

26. 93-ე მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტიდან 30 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს დეკლარაციას.“.

27. 97-ე მუხლის:

ა) მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. არარეზიდენტი საწარმოს მიერ საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც საქართველოში მის მუდმივ დაწესებულებას არ მიეკუთვნება, იბეგრება გადახდის წყაროსთან გამოქვეყნების გარეშე, ამ კოდექსის 134-ე მუხლის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის მე-5, მე-6 და მე-11 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.“;

- ბ) მე-10 ნაწილის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის მე-11 ნაწილი:
- „11. არარეზიდენტი საწარმოს, რომელიც ქონების იჯარისთვის/ გაქირავებისთვის ანაზღაურებას იღებს პირისგან, რომელიც არ არის ამ კოდექსის 154-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო აგენტი, მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვითვების თანხებს შორის.“.
28. 98¹ მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის „ვ“ ქვეპუნქტი:
- „ვ) მიღებული დივიდენდის შემდგომი განაწილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 21-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირის (გარდა უცხოური საწარმოს მუდმივი დაწესებულებისა) მიერ, რომელსაც მართვის ადგილი გადმოტანილი აქვს საქართველოში.“.
29. 98³ მუხლის მე-3 ნაწილს დამატოს შემდეგი შინაარსის „ზ“ ქვეპუნქტი:
- „ზ) უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება, მომსახურების გაწევა ან/და ფულადი სახსრების გადაცემა იმ პირისთვის, რომელიც მოგების გადასახადით იბეგრება ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტების მიხედვით.“.
30. 101-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის „ე“ და „ვ“ ქვეპუნქტები:
- „ე) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად სავალდებულო დაზღვევის ფარგლებში დამქირავებლის მიერ დაქირავებულის სასარგებლოდ სადაზღვევო პრემიის გადახდით მიღებული სარგებელი;
- ვ) დამქირავებლის მიერ დაქირავებულისთვის საცხოვრებლის სარგებლობაში გადაცემა ან/და კვების მომსახურების გაწევა ან/და ამავე მომსახურებებთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება, თუ კმაყოფილება ყველა შემდეგი პირობა:
- ვ.ა) საცხოვრებელი/საკვებით უზრუნველყოფა ხორციელდება დამქირავებლის საქმიანობის თავისებურებიდან გამომდინარე და წარმოადგენს დაქირავებული პირის მიერ შრომითი ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების ჯეროვნად შესრულებისთვის აუცილებელ პირობას ან/და დაქირავებული პირის საცხოვრებელი ადგილით/საკვებით უზრუნველყოფა, დამქირავებლის უზრუნველყოფის გარეშე, საჭიროებს დაქირავებულის მიერ არაგონივრული ხარჯების გაწევას ან/და არაგონივრული დროის ხარჯვას;
- ვ.ბ) საცხოვრებლის სარგებლობაში გადაცემა ან/და კვების მომსახურების გაწევა ან/და ამავე მომსახურებებთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება არ წარმოადგენს დამქირავებელსა და დაქირავებულ პირებს შორის არსებული შრომითი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შრომის ანაზღაურების ნაწილს.“.
31. 103-ე მუხლის პირველ ნაწილს დამატოს შემდეგი შინაარსის „ე“ ქვეპუნქტი:
- „ე) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად სავალდებულო დაზღვევის ფარგლებში დამქირავებლის მიერ დაქირავებულის სასარგებლოდ სადაზღვევო პრემიის გადახდით მიღებული სარგებლისა.“.
32. 106-ე მუხლის შენიშვნა ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
- „შენიშვნა:** ამ კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ და „ლ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პირს უფლება აქვს, გამოქვითოს გათავისუფლებული შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული ხარჯები. ამ უფლების გამოყენების შემთხვევაში პირი ვალდებულია საშემოსავლო გადასახადით დაბეგროს ამ კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ და „ლ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად საშემოსავლო გადასახადისგან გათავისუფლებული შემოსავალი.“.
33. 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
- „2. ბანკები და საკრედიტო კავშირები, კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით, ახორციელებენ ამავე წესით განსაზღვრული სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვების გამოქვითვას.“.
34. 130-ე მუხლის 3¹ ნაწილი ამოღებულ იქნეს.
35. 131-ე მუხლის:
- ა) პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
- „1. არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების ან რეზიდენტის მიერ ან მათი სახელით ფიზიკური პირისთვის ან საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტისთვის გადახდილი პროცენტი იბეგრება გადახდის წყაროსთან გადასახდელი თანხის 5-პროცენტის განაკვეთით.“;
- ბ) მე-4 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.
36. 136-ე მუხლის მე-8 ნაწილი ამოღებულ იქნეს.
37. 153-ე მუხლის:
- ა) მე-5 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
- „5. მეწარმე ფიზიკური პირი, საწარმო და ორგანიზაცია ვალდებული არიან, არაუგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა საგადასახადო ორგანოს წარუდგინონ დეკლარაცია საანგარიშო თვის მიხედვით გაცემული შრომის ანაზღაურების თანხების და დაკავებული გადასახადის შესახებ.“;
- ბ) მე-10 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:
- „10. საწარმო, ორგანიზაცია და არარეზიდენტი საწარმოს მუდმივი დაწესებულება (საწარმოები,

რომლებიც მოგების გადასახადით იბეგრებიან ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული დაბეგრის ობიექტების მიხედვით) ვალდებული არიან, ყოველთვიურად, არაუგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა საგადასახადო ორგანოს წარუდგინონ დეკლარაცია მოგების გადასახადის შესახებ.“.

38. 154-ე მუხლის პირველი ნაწილის „მ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მ) პირი, რომელიც ქონებას უსასყიდლოდ გადასცემს ფიზიკურ პირს, რომელიც ინდივიდუალურ მეწარმედ რეგისტრირებული არ არის, გარდა ამ პირის მიერ ამავე ფიზიკური პირისთვის საგადასახადო წლის განმავლობაში 1000 ლარამდე ღირებულების ქონების უსასყიდლოდ გადაცემისა. ასეთ შემთხვევაში, საგადასახადო აგენტის მიერ გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავების წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი;“.

39. 168-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ც“ ქვეპუნქტი ამოღებულ იქნეს.

40. 174-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ვ¹“ ქვეპუნქტი ამოღებულ იქნეს.

41. VI კარი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

**„კარი VI
დამატებული ღირებულების გადასახადი
თავი XXI
ზოგადი ნაწილი**

მუხლი 156. ზოგადი დებულებები

1. ეს კარი განსაზღვრავს დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომ - დღგ) გამოანგარიშების და გადახდის წესს.

2. დღგ არის საქონლის/მომსახურების მოხმარებაზე დადგენილი გადასახადი, რომელიც ამ საქონლის/მომსახურების ფასის პირდაპირპროპორციულია.

3. დღგ-ის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ყველა ეტაპზე, საცალო მიწოდების ჩათვლით.

4. ამ კარით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დღგ-ის გადასახდელი თანხა შესაძლებელია შემცირდეს საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

მუხლი 157. ტერმინთა განმარტებები

ამ კარის მიზნებისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) პირი:

ა.ა) ფიზიკური პირი;

ა.ბ) საწარმო ან ორგანიზაცია ამ კოდექსის შესაბამისად;

ა.გ) პირთა გაერთიანება, რომელიც დამოუკიდებლად მონაწილეობს სამართლებრივ ურთიერთობებში, მაგრამ არა აქვს იურიდიული პირის სტატუსი;

ბ) დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი - ადგილი, საიდანაც დასაბეგრი პირი ახორციელებს თავის ძირითად ეკონომიკურ საქმიანობას, სადაც ფუნქციონირებს დასაბეგრი პირის მმართველობითი ორგანო და მიიღება მის საქმიანობასთან/მართვასთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებები.

შენიშვნა: თუ ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული კრიტერიუმები არ იძლევა დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილის ზუსტად განსაზღვრის საშუალებას, უპირატესობა ენიჭება ადგილს, სადაც მიიღება მის საქმიანობასთან/მართვასთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებები;

გ) ფიქსირებული დაწესებულება - ნებისმიერი ადგილი, რომელიც არ არის დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი, მაგრამ ხასიათდება მუდმივობის საკმარისი ხარისხით, აგრეთვე სათანადო სტრუქტურით ადამიანური და ტექნიკური რესურსების თვალსაზრისით, რაც აძლევს მას შესაძლებლობას გასწიოს ან მიიღოს მომსახურება და გამოიყენოს იგი საკუთარი საჭიროებისთვის;

დ) მუდმივი მისამართი - ფიზიკური პირის მისამართი, სადაც ის რეგისტრირებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ან მისამართი, რომლის შესახებ ფიზიკურმა პირმა აცნობა საგადასახადო ორგანოს, თუ არ არსებობს მტკიცებულება, რომ ეს მისამართი არ ასახავს რეალობას;

ე) საცხოვრებელი ადგილი - ადგილი, რომელსაც ფიზიკური პირი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, პირადი ან ეკონომიკური საქმიანობის მიზნიდან/ვალდებულებიდან გამომდინარე, მისი ამ საცხოვრებელ ადგილთან მჭიდრო/სტაბილური კავშირის არსებობის გათვალისწინებით;

ვ) საქართველოს ტერიტორია - საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ტერიტორია, მათ შორის, სახმელეთო სივრცე, მისი წიაღი და საჰაერო სივრცე მის ზემოთ, შიდა წყლები და ტერიტორიული ზღვა, მათი ფსკერი, წიაღი და საჰაერო სივრცე მათ ზემოთ, აგრეთვე, მის ტერიტორიულ ზღვასთან მიმდებარე ზონა, განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა და კონტინენტური შელფი, რომელთა მიმართ საქართველოს შეუძლია განახორციელოს თავისი სუვერენული უფლებები ან/და იურისდიქცია საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად;

ზ) სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები - ორგანოები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებენ საკანონმდებლო, აღმასრულებელ ან სასამართლო ხელისუფლებას, აგრეთვე სახელმწიფო ზედამხედველობასა და კონტროლს;

- თ) უძრავი ნივთი:
- თ.ა) მიწის ზედაპირზე ან მის ქვეშ არსებული ნებისმიერი ადგილი, რომელზედაც შესაძლებელია წარმოიშვას საკუთრების ან მფლობელობის უფლება;
- თ.ბ) მიწაზე ან მის ქვეშ განთავსებული ნებისმიერი შენობა/ნაგებობა, რომელიც მყარად არის დაკავშირებული მიწასთან და არ არის გამიჯნული დროებითი სარგებლობისთვის;
- თ.გ) ნებისმიერი ნივთი, რომელიც შენობის/ნაგებობის განუყოფელი ნაწილია და რომლის გარეშეც ეს შენობა ან ნაგებობა არასრულია, კერძოდ, კარი, ფანჯარა, სახურავი, კიბე, ლიფტი და სხვა მსგავსი ნივთები;
- თ.დ) ნებისმიერი ნივთი, აღჭურვილობა ან მანქანა-დანადგარი, რომელიც მუდმივად დამონტაჟებულია შენობაში/ნაგებობაში და რომლის გადაადგილება შეუძლებელია მისი განადგურების, გადაკეთების ან მისთვის დანიშნულების შეცვლის გარეშე;
- ი) მცირე ღირებულების საჩუქარი – საქონელი ან მომსახურება, რომლის გადაცემა ხორციელდება უსასყიდლოდ და რომლის ღირებულება, დღ-ის გარეშე, ერთ ფიზიკურ პირზე არ აღემატება კალენდარული წლის განმავლობაში 50 ლარს. მცირე ღირებულების საჩუქრად არ განიხილება სარეკლამო და წარმომადგენლობითი ხარჯი;
- კ) სავაჭრო შუამავალი – დასაბეგრი პირი, რომლის ძირითადი საქმიანობაა წარმოადგენს შესყიდული ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის გადაყიდვა და რომლის მიერ აღნიშნული საქონლის პირადი მიზნისთვის მოხმარების მოცულობა უმნიშვნელოა;
- ლ) დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედანაყოფი – დასაბეგრი პირის აქტივების ნაწილი, რომელიც წარმოადგენს ერთმანეთთან ფუნქციურად დაკავშირებული ძირითადი საშუალებებისა და თანხმლები კომუნიკაციების ერთობლიობას და რომლის დამოუკიდებლად ფუნქციონირება არ არის დამოკიდებული მესაკუთრის შეცვლაზე;
- მ) დამხმარე ხასიათის მომსახურება/საქონელი – მომსახურება/საქონელი, რომლის შეძენა არ არის მისი მომხმარებლის ძირითადი მიზანი, მაგრამ გამიჯნულია მისთვის ძირითადი მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად;
- ნ) უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება/საქონელი – მომსახურება/საქონელი, რომლის მიწოდება ხორციელდება ძირითადი მომსახურების/საქონლის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და რომლის განხორციელება აუცილებელია ამ ძირითადი ოპერაციის შესრულებისთვის;
- ო) უწყვეტი მომსახურება – მომსახურება, რომლის შედეგით სარგებლობა მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომია უწყვეტად, საანგარიშო პერიოდის ნებისმიერ მომენტში;
- პ) რეგულარული მომსახურება – მომსახურება, რომელიც არ არის უწყვეტი მომსახურება, მაგრამ მისი მიღების უფლება ხელშეკრულების/შეთანხმების მიხედვით მომხმარებელს აქვს საანგარიშო პერიოდის კონკრეტულ მომენტში, მომსახურების გამწვანთან დამატებითი შეთანხმების გარეშე;
- ჟ) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება – მომსახურება, რომელიც გაიწევა ინტერნეტით ან ელექტრონული ქსელით, რომლის მიწოდებაც არსებითად ავტომატიზებულია, მინიმალურად საჭიროებს ადამიანის ჩარევას და მისი მიწოდება შეუძლებელია საინფორმაციო ტექნოლოგიების გარეშე; მათ შორის:
- ჟ.ა) ციფრული პროდუქტის მიწოდება, პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერისა და მისი განახლებული ვერსიის მიწოდების ჩათვლით;
- ჟ.ბ) ვებგვერდის მიწოდება;
- ჟ.გ) ვებჰოსტინგი, პროგრამული უზრუნველყოფისა და აპარატურის დისტანციური ტექნიკური მომსახურება;
- ჟ.დ) პროგრამული უზრუნველყოფა და შესაბამისი განახლება;
- ჟ.ე) გამოსახულების, ტექსტისა და ინფორმაციის მიწოდება მონაცემთა ბაზის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით;
- ჟ.ვ) მუსიკის, ფილმისა და თამაშების (მათ შორის, ახარტული თამაშების) მიწოდება;
- ჟ.ზ) პოლიტიკური, კულტურული, სახელოვნებო, სპორტული, სამეცნიერო და გასართობი გადაცემების მაუწყებლობა და მიწოდება;
- ჟ.თ) დისტანციური სწავლების მიწოდება;
- ჟ.ი) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული მომსახურების სხვა სახეები.
- შენიშვნა: მხოლოდ ის გარემოება, რომ მომსახურების გამწევი და შემძენი ინფორმაციას ელექტრონულად ცვლიან, თავისთავად არ ნიშნავს, რომ მომსახურება ელექტრონულად არის გაწეული;
- რ) საბაზრო ფასი – ფასი, რომელიც გადასახდელი იქნებოდა მომხმარებლის მიერ შესაბამის დროს ამ საქონლის ან მომსახურების შესყიდვისას იმავე დონის ბაზარზე, სადაც თავისუფალი კონკურენციისა და სუბიექტების ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში ხორციელდება საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა და, სადაც ეს ოპერაცია იზეგრება დღ-ით. თუ შეუძლებელია საქონლის ან მომსახურების შედარებითი ფასის დადგენა, დღ-ის მიზნისთვის საბაზრო ფასი არის:
- რ.ა) საქონლისთვის – ფასი, რომელიც არ უნდა იყოს ამ ან ანალოგიური საქონლის შესყიდვის ფასზე ნაკლები, ხოლო, თუ შესყიდვის ფასი არ არსებობს, ამ საქონლის წარმოების ღირებულება მისი მიწოდების მომენტში;
- რ.ბ) მომსახურებისთვის – ფასი, რომელიც არ უნდა იყოს ნაკლები ამ მომსახურების გაწევისათან დაკავშირებული ყველა დანახარჯის ღირებულებაზე;

ს) ვაუჩერი – ინსტრუმენტი, რომელიც წარმოშობს დასაბეგრი პირის ვალდებულებას, მიიღოს იგი, როგორც ანაზღაურება ან ანაზღაურების ნაწილი საქონლის/მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ და მასში ან მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტში იდენტიფიცირებადია მისაწოდებელი საქონელი/მომსახურება ან პოტენციური მიმწოდებელი, აგრეთვე ამ ინსტრუმენტის გამოყენების პირობები;

ტ) ერთჯერადი ვაუჩერი – ვაუჩერი, რომლის გამოშვებისას იდენტიფიცირებადია მასთან დაკავშირებული საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ადგილი და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებით დასარიცხი დღე;

უ) მრავალჯერადი ვაუჩერი – ვაუჩერი, რომელიც არ არის ერთჯერადი ვაუჩერი;

ფ) მეორადი ნივთი – გამოყენებული მოძრავი ნივთი, რომელიც გამოყენებისთვის კვლავ ვარგისია არსებული სახით ან შეკეთების შემდეგ, გარდა ხელოვნების ნიმუშისა, საკოლექციო ნივთისა და ანტიკვარიატისა, აგრეთვე ძვირფასი ლითონის ან ძვირფასი ქვისა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობით;

ქ) დასაბეგრი დილერი – ნებისმიერი დასაბეგრი პირი, რომელიც ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში, შემდგომი რეალიზაციის მიზნით ყიდულობს ან საკუთარი ეკონომიკური საქმიანობისთვის იყენებს მეორად ნივთს, ხელოვნების ნიმუშს, საკოლექციო ნივთს ან ანტიკვარიატს ან ახორციელებს ამ საქონლის იმპორტს, მიუხედავად იმისა, მოქმედებს იგი საკუთარი თუ სხვა პირის სახელით, მასთან ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიოს გადახდა ხორციელდება საქონლის შეძენისას ან გაყიდვისას;

ღ) სეს ესნ – საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურა;

ყ) სატრანსპორტო საშუალების მოკლევადიანი იჯარა – სატრანსპორტო საშუალების (სეს ესნ-ის 86-ე, 87-ე, 88-ე და 89-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული საჰაერო ხომალდის, გემის და ნებისმიერი სხვა სატრანსპორტო საშუალების) უწყვეტად ფლობა ან გამოყენება, გემის შემთხვევაში – არაუმეტეს 90 დღისა, ხოლო სხვა სატრანსპორტო საშუალების შემთხვევაში – არაუმეტეს 30 დღისა;

შ) ტუროპერატორი – პირი, რომელიც ახორციელებს ტურისტული პროდუქტის ფორმირებას და ტურისტისთვის მიწოდებას;

ჩ) ტურისტი – ფიზიკური პირი, რომელსაც მიეწოდება ტურისტული პროდუქტი, საქართველოში არანაკლებ 24 საათის და არაუმეტეს ერთი წლის ვადით მოგზაურობის (მათ შორის, დასვენების ან/და გაჯანსაღების) მიზნით;

ც) ტურისტული პროდუქტი – ტურისტული მომსახურების სახეობათა (მათ შორის, ტრანსპორტირება, განთავსება, კვება, გიდის მომსახურება, აგრეთვე ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურება) არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა;

ძ) ძირითადი საშუალების (შენობის/ნაგებობის) რემონტი – შენობის/ნაგებობის ელემენტების მოდიფიკაცია (რეკონსტრუქცია) მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის გახანგრძლივების მიზნით და მათი მწარმოებლობის ამაღლების უზრუნველსაყოფად, გარდა მიმდინარე საექსპლუატაციო ხარჯებისა, რომლებიც გაიწევა ძირითადი საშუალების ამოსავალი მწარმოებლობის აღდგენის ან შენარჩუნების მიზნით.

მუხლი 158. დღ-ით დასაბეგრი პირი

1. დღ-ით დასაბეგრი პირად (შემდგომ – დასაბეგრი პირი) განიხილება ნებისმიერი პირი, რომელიც ნებისმიერ ადგილზე დამოუკიდებლად ახორციელებს ნებისმიერი სახის ეკონომიკურ საქმიანობას, მიუხედავად ამ საქმიანობის მიზნისა და შედეგისა.

2. ამ კარის მიზნებისთვის ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება:

ა) „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობა;

ბ) საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ოპერაციების განმახორციელებელი პირების საქმიანობა, გარდა ერთჯერადი/ არარეგულარული ხასიათის საქმიანობისა, ამ მუხლის მე-3 ნაწილის გათვალისწინებით;

გ) ქონების გამოყენება რეგულარული შემოსავლის მიღების მიზნით.

3. ერთჯერადი/არარეგულარული ხასიათის მიუხედავად, ნებისმიერ შემთხვევაში, ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობის/ნაგებობის მიწოდება.

4. ეკონომიკურ საქმიანობად არ განიხილება:

ა) ამ კოდექსის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ-ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობები;

ბ) სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა, თუ ის საქმიანობის განხორციელებისას მოქმედებს, როგორც სახელმწიფო ორგანო (ახორციელებს სახელმწიფოს მიერ მისთვის დელეგირებულ უფლებამოსილებას), იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ამ საქმიანობისთვის დადგენილია საწევრო, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, გარდა:

ბ.ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებისა;

ბ.ბ) წყლის, გაზის, ელექტროენერგიის ან თბოენერგიის მიწოდებისა;

ბ.გ) საქონლის ტრანსპორტირებისა;

ბ.დ) პორტის ან აეროპორტის მომსახურებისა;

ბ.ე) მგზავრის ტრანსპორტირებისა;

- ბ.ვ) რეალიზაციის მიზნით წარმოებული საქონლის მიწოდებისა;
- ბ.ზ) საშუაშალო სააგენტოს მეშვეობით სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მიწოდებისა და მომსახურების გაწევისა;
- ბ.თ) გამოფენა-გაყიდვის ორგანიზებისა;
- ბ.ი) დასაწყობებისა;
- ბ.კ) სარეკლამო საქმიანობისა;
- ბ.ლ) ტურისტული აგენტის საქმიანობისა;
- ბ.მ) საზოგადოებრივი კვებისა;
- ბ.ნ) რადიო- და ტელესამაუწყებლო საქმიანობისა.
5. საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია, კონკურენციის შეზღუდვის თავიდან აცილების მიზნით, განსაზღვროს ამ მუხლის მე-4 ნაწილისგან განსხვავებული საქმიანობის სახეები, რომელთა განხორციელების შემთხვევაში, სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა განიხილება ეკონომიკურ საქმიანობად.

თავი XXII დასაბეგრი ოპერაციები

მუხლი 159. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები

1. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:
- ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდება;
- ბ) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა;
- გ) საქონლის იმპორტი.
2. საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც სხვა სახის საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან უშუალოდაა დაკავშირებული ან სხვა სახის საქონლის მიწოდებისთვის/მომსახურების გაწევისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების ნაწილად.

მუხლი 160. საქონლის მიწოდება

1. საქონლის მიწოდება არის მატერიალური ქონების განკარგვაზე მესაკუთრის უფლების გადაცემა. საქონლის მიწოდებად ასევე განიხილება:
- ა) ანაზღაურების სანაცვლოდ, სახელმწიფო ხელისუფლების/ მუნიციპალიტეტის ორგანოს გადაწყვეტილებით ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემა;
- ბ) საქონლის ფაქტობრივი გადაცემა იჯარის, ლიზინგის ან მსგავსი ხელშეკრულებით, გამოსყიდვის პირობით;
- გ) საქონლის გადაცემა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიო ანაზღაურება ხორციელდება საქონლის შეძენის ან გაყიდვის შემთხვევაში.
2. ელექტროენერგია, გაზი, წყალი, თბოენერგია, გაგრილების ენერგია და სხვა მსგავსი ქონება განიხილება მატერიალურ ქონებად. ფული (გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმისმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე, კრიპტოგრაფიული ვალუტა (კრიპტოაქტივი), საქონლად არ განიხილება.
3. ანაზღაურების სანაცვლოდ, საქონლის მიწოდებად ასევე განიხილება:
- ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდება, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი. ამასთანავე, საქონლის გადაცემა/გამოყენება ნიმუშის ან მცირე ღირებულების საჩუქრის სახით, არ განიხილება ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდებად;
- ბ) დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი წარმოების შენობის/ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენება, თუ იგი სრულად ვერ მიიღება დღგ-ის ჩათვლას ამ შენობის/ნაგებობის სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.
- შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის საკუთარ წარმოებად განიხილება დასაბეგრი პირის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე შენობის/ნაგებობის მშენებლობა საკუთარი ძალებით ან/და სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების შეძენის გზით;
- გ) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის მიწოდება მისი დაქირავებული პირის პირადი სარგებლობისთვის ან მიწოდება/გამოყენება საკუთარი საქმიანობის მიზნისგან განსხვავებული მიზნით, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;
- დ) დასაბეგრი პირის ან მისი უფლებამონაცვლის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემდეგ საქონლის საკუთარ მფლობელობაში დატოვება, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;
- ე) დასაბეგრი პირის დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის გაუქმება, თუ მას დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში ნაშთად დარჩენილ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ვ) საწარმოს ან ამხანაგობის მიერ, შესაბამისად, პარტნიორისთვის ან ამხანაგობის წევრისთვის, წილის სანაცვლოდ საქონლის საკუთრებაში გადაცემა;

ზ) ტურისტული საწარმოს სტატუსის მოქმედების ვადის გასვლა ან ვადაზე ადრე შეწყვეტა; თ) ამ კოდექსით გათვალისწინებული დანაკლისი.

4. უძრავი ნივთის თანამესაკუთრის მიერ თანასაკუთრებაში მისი წილის მიწოდება უძრავი ნივთის მიწოდებად განიხილება.

5. თუ უძრავი ნივთის შემძენზე საკუთრების უფლება მარეგისტრირებელ ორგანოში მშენებარე ობიექტზე დარეგისტრირდა, ამ ნივთის მიწოდებასთან დაკავშირებით მისი მიმწოდებლის მიერ გაწეული სამშენებლო, სამონტაჟო ან/და სარემონტო მომსახურება უძრავი ნივთის მიწოდების ნაწილად განიხილება.

6. მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული შენობის/ნაგებობის ერთობლივად მიწოდება შენობის/ნაგებობის მიწოდებად განიხილება.

7. საქონლის მიწოდებად არ განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ ყველა აქტივის ან მისი ნაწილის (დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედანაყოფის) სხვა დასაბეგრი პირისთვის მიწოდება;

ბ) საწარმოს კაპიტალში ან ამხანაგობაში აქტივის შეტანა;

გ) აქტივის გადაცემა საწარმოს რეორგანიზაციის მხარე პირებს შორის.

შენიშვნა: ამ ნაწილის მიზნისთვის, პირი, რომელმაც აქტივი მიიღო, განიხილება ამ აქტივის მიმწოდებლის უფლებამონაცვლედ.

8. ამ მუხლის მე-7 ნაწილის გამოყენების პირობებსა და წესს, აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ამ ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 160¹. მომსახურების გაწევა

1. მომსახურების გაწევა არის ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც არ არის საქონლის მიწოდება. მომსახურების გაწევად ასევე განიხილება:

ა) არამატერიალური ქონების გადაცემა;

ბ) ქმედებისგან თავის შეკავების ან განსაზღვრული ქმედების/სიტუაციის დაშვების ვალდებულება;

გ) მომსახურების გაწევა სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს გადაწყვეტილების ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში.

2. ანაზღაურების სანაცვლოდ, მომსახურების გაწევად ასევე განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა მისი დაქირავებული პირის პირადი სარგებლობისთვის ან საკუთარი საქმიანობის მიზნისგან განსხვავებული მიზნით;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებული საკუთარი ძირითადი საშუალების (შენობის/ნაგებობის) რემონტი მისი საქმიანობის მიზნისთვის, თუ იგი დღგ-ის ჩათვლას სრულად ვერ მიიღებდა, ამ მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებულად განიხილება ძირითადი საშუალების (შენობის/ნაგებობის) რემონტი, საკუთარი ძალებით ან/და სარემონტო მომსახურების/სამუშაოების იმ პირისგან შეძენის გზით, რომელიც არ არის რეგისტრირებული დღგ-ის გადამხდელად;

გ) საწარმოს ან ამხანაგობის მიერ, შესაბამისად, პარტნიორისთვის ან ამხანაგობის წევრისთვის წილის სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა.

3. პირი, რომელიც თავისი სახელით, მაგრამ სხვა პირის დავალებით მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, განიხილება ამ მომსახურების მიმღებად და მომსახურების გამწევად.

4. მომსახურების გაწევად არ განიხილება:

ა) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციები;

ბ) ფულზე, აგრეთვე კრიპტოგრაფიულ ვალუტაზე (კრიპტოაქტივზე), საკუთრების უფლების გადაცემა.

5. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები, ამავე ნაწილით განსაზღვრულ შემთხვევებში, ვრცელდება მომსახურების მიწოდებაზეც.

მუხლი 160². საქონლის იმპორტი

საქონლის იმპორტი არის საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში მოქცევა.

მუხლი 160³. ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციები

1. საკუთარი სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ ერთჯერადი ვაუჩერის სხვა პირისთვის გადაცემა განიხილება ამ ვაუჩერთან დაკავშირებული საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ერთჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ, საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი მიწოდება არ განიხილება დამოუკიდებელ დასაბეგრ ოპერაციად.

3. სხვა დასაბეგრი პირის სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ ერთჯერადი ვაუჩერის გადაცემა განიხილება იმ დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებულ, ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ საქონლის მიწოდებად/ მომსახურების გაწევად, რომლის სახელითაც ეს პირი მოქმედებს.

4. თუ დასაბეგრი პირი, რომელიც ახორციელებს საქონლის მიწოდებას/მომსახურების გაწევას, არ წარმოადგენს ერთჯერადი ვაუჩერის გამომცემ საკუთარი სახელით მოქმედ დასაბეგრ პირს, მიიჩნევა,

რომ მან მიაწოდა ვაუჩერთან დაკავშირებული საქონელი/მომსახურება ამ ვაუჩერის გამომცემ დასაბეგრ პირს.

5. მიმწოდებლის მიერ მრავალჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი მიწოდება განიხილება დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად. ამასთანავე, ამ მრავალჯერადი ვაუჩერის ყველა წინა გადაცემა დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად არ განიხილება.

6. თუ მრავალჯერადი ვაუჩერის გადაცემას ახორციელებს დასაბეგრი პირი, რომელიც არ არის ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განმახორციელებელი, ნებისმიერი მომსახურების გაწევა, რომელიც შესაძლებელია განისაზღვროს, როგორც საქონლის დისტრიბუციის/გაყიდვების ხელშეწყობის ან მისი მსგავსი მომსახურება, დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად განიხილება.

7. ვაუჩერის სანაცვლოდ, უწყვეტად ან რეგულარულად საქონლის/მომსახურების მიწოდების შემთხვევაში, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება შესაბამისი უწყვეტი/რეგულარული მიწოდების დაბეგვრისთვის, ამ კოდექსის 163-ე მუხლის შესაბამისად განსაზღვრულ მომენტში.

8. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ერთჯერადი ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ცალკეული სახის დასაბეგრი ოპერაციების დაბეგვრის ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებიდან განსხვავებული წესი.

მუხლი 161. უკუდაბეგვრა

1. დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით იბეგრება:

ა) საგადასახადო აგენტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მომსახურების გაწევა დასაბეგრი პირის მიერ, რომელიც არ არის დაფუძნებული ან ჩვეულებრივ არ ცხოვრობს საქართველოში, ან საქართველოში არ გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს ამ მომსახურების გაწევაში;

ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისთვის საკუთრებაში გადაცემა;

გ) საბაჟო საწყობში ამ კოდექსის 164¹ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პირისგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში ექცევა;

დ) ამ კოდექსის 164¹ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში თიზ-ის საწარმოსგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში ექცევა.

2. ამ მუხლის მიზნისთვის საგადასახადო აგენტად განიხილება:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიზნისთვის – ნებისმიერი პირი, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოში (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა და თიზ-ის საწარმოსი) ან საქართველოში აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლის მეშვეობით განხორციელდა ამ მომსახურების შეძენა;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნისთვის – პირი (კრედიტორი), რომელიც სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში საკუთრებაში იღებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგანს (საქონელს);

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტების მიზნისთვის – პირი, რომელიც საქონელს თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში აქცევს.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მომსახურებისთვის გასაცემ თანხაზე;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საკუთრებაში მიღებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) საბაზრო ფასზე, დღგ-ის გარეშე;

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

გ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;

გ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე;

დ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

დ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული – თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;

დ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება – თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე.

4. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტის მიერ საგადასახადო ორგანოში ანგარიშგების წარდგენისა და დარიცხული გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

5. ამ მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – დღგ-ის დარიცხვის

ვალდებულება არ ეკისრება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ ამ საქონელზე მან განახორციელა შესაბამისი ოდენობის დღგ-ის ჩათვლა.

6. დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით არ იბეგრება:

ა) საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის გადაცემა.

მუხლი 161¹. ცალკეულ შემთხვევებში დღგ-ით დაბეგვრა

1. საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით საქონლის აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია (მიწოდება) იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (საქონლის მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდის უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, ამ შემთხვევაში დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;

ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

გ) სეს ესნ-ის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის ან/და სეს ესნ-ის 8711 კოდში აღნიშნული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) მიწოდება;

დ) ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) საკუთრებაში არსებული ქონების მიწოდება.

2. „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სამეურვეო ქონების აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (სამეურვეო ქონების მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდის უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, გარდა სამეურვეო ქონების ერთიანი კომპლექსის სახით რეალიზაციის (მიწოდების) შემთხვევისა, დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) ინდივიდუალური მეწარმის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;

ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

გ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების მიწოდება;

დ) სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მიწოდება.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში:

ა) საქონლის სარეალიზაციო ფასი (მიყიდვლის მიერ გადახდილი/ გადასახდელი ანაზღაურება) მოიცავს დღგ-ის თანხას;

ბ) საქონლის მიწოდების დღგ-ით დაბეგვრისას არ ვრცელდება ამ კოდექსის 170-ე–172-ე მუხლების, ასევე ამ კოდექსით გათვალისწინებული სხვა საკანონმდებლო ნორმების მოქმედება, რომელიც ითვალისწინებს საქონლის მიწოდების დღგ-ისგან გათავისუფლებას.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრისა და დღგ-ის თანხის ბიუჯეტში გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 161². ცალკეული საქონლის მიწოდების დაბეგვრის სპეციალური სქემა

1. მეორადი ნივთის, ხელოვნების ნიმუშის, საკოლექციო ან ანტიკვარული ნივთის მიწოდება შესაძლებელია დღგ-ით დაიბეგროს დაბეგვრის სპეციალური სქემის (შემდგომ – სპეციალური სქემა) მიხედვით.

2. დასაბეგრი დილერის მოგების მარჟა არის სხვაობა საქონლის მიწოდების ფასსა და მის შესყიდვის ფასს შორის.

3. დასაბეგრი დილერის მიერ იმპორტირებული საქონლის შესყიდვის ფასი, რომელიც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მოგების მარჟის გაანგარიშებისას, არის ამ საქონლის იმპორტისას დღგ-ით დასაბეგრი თანხისა და შესაბამისი დღგ-ის თანხის ჯამი.

4. საქონლის მიწოდების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება დასაბეგრი დილერის მიერ მიღებული მოგების მარჟის ოდენობის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

5. დასაბეგრი დილერს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა იმ საქონელზე, რომლის მიწოდება იბეგრება სპეციალური სქემით.

6. დასაბეგრი პირს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა მისთვის დასაბეგრი დილერის მიერ მიწოდებულ ან მისაწოდებელ საქონელთან დაკავშირებით, თუ ამ საქონლის მიწოდება სპეციალური სქემით იბეგრება.

7. დასაბეგრი დილერი ვალდებულია განახორციელოს საგადასახადო ორგანოს ინფორმირება ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური სქემის გამოყენების შესახებ, სადაც მიეთითება ამ სქემის გამოყენების პერიოდი, რომელიც არ შეიძლება იყოს 24 თვეზე ნაკლები. აღნიშნული ვადა აითვლება საგადასახადო ორგანოში ამ ნაწილით გათვალისწინებული ინფორმაციის წარდგენის თვის დასაწყისიდან.

8. ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური სექმის გამოყენების და ამ სექმის გამოყენების შესახებ საგადასახადო ორგანოს ინფორმირების წესს, აგრეთვე ხელოვნების ნიმუშების, საკოლექციო და ანტიკვარული ნივთების სახეებს, რომელთა მიწოდება შესაძლებელია დაიბეგროს სპეციალური სექმის მიხედვით, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

თავი XXIII. დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ადგილი

მუხლი 162. საქონლის მიწოდების ადგილი

1. საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მიწოდების განხორციელების მომენტში, თუ არ ხორციელდება საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება.

2. თუ ხორციელდება საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მისი შემდგომთან გაგზავნის ან ტრანსპორტირების დაწყების მომენტში.

3. გამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის სავაჭრო შუამავლისთვის მიწოდების შემთხვევაში, მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც სავაჭრო შუამავალს დაფუძნებული აქვს თავისი საქმიანობა ან, სადაც მას აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება ამ საქონლის მიწოდება, ხოლო, თუ არ არსებობს საქმიანობის დაფუძნების ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება – ადგილი, სადაც მას აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

4. გამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის მიწოდებისას, თუ ამას არ ითვალისწინებს ამ მუხლის მე-3 ნაწილი, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება მომხმარებლის მიერ ამ საქონლის ფაქტობრივი გამოყენებისა და მოხმარების ადგილი.

5. თუ ფაქტობრივად არ ხორციელდება მომხმარებლის მიერ ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის სრულად ან ნაწილობრივ მოხმარება, საქონელი, რომელიც არ იქნა მოხმარებული, მიიჩნევა გამოყენებულად და მოხმარებულად იმ ადგილზე, სადაც მომხმარებელი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას ან აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება საქონლის მიწოდება. თუ არ არსებობს საქმიანობის ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება, მიიჩნევა, რომ საქონელი გამოყენებული და მოხმარებულია მომხმარებლის მიერ იმ ადგილზე, სადაც მას აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

მუხლი 162¹. მომსახურების გაწევის ადგილი

1. თუ ამ მუხლის შესაბამისად, მომსახურება საქართველოს ტერიტორიაზეა გაწეული, მიიჩნევა, რომ იგი არ გაწეულა სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, ხოლო თუ მომსახურება არ არის გაწეული საქართველოს ტერიტორიაზე, იგი განიხილება სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე გაწეულად.

2. მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნისთვის, პირი (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა) დასაბეგრ პირად განიხილება მისთვის გაწეულ ნებისმიერ მომსახურებასთან დაკავშირებით.

3. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის დადგენილი:

ა) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღები არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების მიმღების ფიქსირებული დაწესებულებისთვის, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების მიმღებია დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღებს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს;

ბ) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევი (დასაბეგრი პირი) არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არ არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების გამწევის ფიქსირებული დაწესებულების მიერ, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების გამწევა დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

4. უძრავ ნივთთან დაკავშირებული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს უძრავი ნივთი, მათ შორის:

ა) უძრავი ნივთის ექსპერტის და აგენტის მომსახურება;

ბ) სამშენებლო სამუშაოების მომზადებისა და კოორდინაციის მომსახურება (სამშენებლო მოედანზე კონტროლის და ზედამხედველობის განხორციელება).

5. სხვა პირის სახელით და დავალებით მოქმედი შუამავლის მიერ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება იმ ოპერაციის განხორციელების ადგილი, რისთვისაც არის გაწეული ეს საშუაველო მომსახურება.

6. არადასაბეგრი პირისთვის, კულტურული, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობი, ფიზიკური კულტურისა და სპორტული ან მსგავსი ღონისძიებების, როგორებიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა, ასევე ამ ღონისძიებების ორგანიზების მომსახურების (მათ შორის, დამხმარე

მომსახურების) გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

7. დასაბეგრი პირისთვის, კულტურულ, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობ, ფიზიკური კულტურისა და სპორტულ ან მსგავს ღონისძიებებზე, როგორებიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა შესვლის/დაშვების უფლების ან/და ასეთ შესვლის/დაშვების უფლებასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

8. მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება მისი ფაქტობრივად განხორციელების ადგილი, თუ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული მომსახურება, რაც მოიცავს ჩატვირთვას, გადმოტვირთვას, გადაფუთვას, დასაწყობებას და საქონლის შენახვას გადაზიდვისას, საქონლის შეფუთვას ტრანსპორტირების მიზნით, დოკუმენტაციის მომზადებას საბაჟო ფორმალობების დასრულებამდე, ინსპექტირებას, შემოწმებასთან დაკავშირებულ მომსახურებას და სხვა მსგავს მომსახურებებს;

ბ) მოძრავი ნივთის შეფასება ან ასეთ ქონებასთან დაკავშირებული სამუშაო/მომსახურება.

9. მგზავრისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

10. არადასაბეგრი პირისთვის საქონლის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

11. სარესტორნე ან/და კვების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს მომსახურება ფაქტობრივად ხორციელდება.

12. სატრანსპორტო საშუალების მოკლევადიანი იჯარის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს სატრანსპორტო საშუალება ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

13. არადასაბეგრი პირზე სატრანსპორტო საშუალების გაქირავების/იჯარის ადგილი, გარდა მოკლევადიანი იჯარისა, არის ადგილი, სადაც მომხმარებელი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს. ამასთანავე, არადასაბეგრი პირზე სასეირნო კატერის გაქირავების (გარდა მოკლევადიანი იჯარისა) ადგილი არის ადგილი, სადაც სასეირნო კატერი ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

14. არადასაბეგრი პირისთვის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც იგი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს, თუ მისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურება;

ბ) რადიო- და ტელესამაუწყებლო მომსახურება;

გ) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება;

დ) საავტორო უფლების, პატენტის, ლიცენზიის, სავაჭრო ნიშნის ან სხვა მსგავსი უფლების გადაცემა ან დათმობა;

ე) სარეკლამო მომსახურება;

ვ) საკონსულტაციო, საინჟინრო, იურიდიული, საბუღალტრო და სხვა მსგავსი მომსახურება, აგრეთვე, მონაცემთა დამუშავება და ინფორმაციის მიწოდების მომსახურება;

ზ) ამ ნაწილით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობის ან უფლების მთლიანად ან ნაწილობრივ მესრულებისგან ან განხორციელებისგან თავის შეკავების ვალდებულება;

თ) საბანკო, ფინანსური და სადაზღვევო ოპერაციები, მათ შორის, გადაზღვევა, გარდა სეიფის იჯარისა;

ი) პერსონალით უზრუნველყოფა;

კ) მოძრავი ნივთის იჯარით გადაცემა, გარდა ნებისმიერი სახის სატრანსპორტო საშუალების იჯარისა.

15. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს შემთხვევები, როდესაც ამ მუხლის მე-3 ნაწილით და მე-12-მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული ცალკეული მომსახურება განიხილება:

ა) სხვა ქვეყანაში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ;

ბ) განიხილება საქართველოში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოში.

თავი XXIII¹ დაბეგვრის დრო

მუხლი 163. დაბეგვრის დრო საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას

1. საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტში, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. თუ თანხა სრულად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებულია საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების

გაწევამდე, ანაზღაურებული თანხის შესაბამისი დღგ-ის გადახდა ხორციელდება ანაზღაურების თანხის გადახდის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით, გარდა ამ მუხლის მე-5 და მე-9 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება დასაბეგრი პირის მიერ მისი წარმოებული შენობის/ნაგებობის (ძირითადი საშუალების) ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების დაწყების მომენტში;

ბ) „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება შესაბამისი პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის/დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

გ) „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება ტურისტული საწარმოს სტატუსის გაუქმების მომენტში;

დ) „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება ამ კოდექსით გათვალისწინებული დანაკლისის გამოვლენის მომენტში.

4. ამ კოდექსის 160¹ მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება შენობის/ნაგებობის (ძირითადი საშუალების) რემონტის დასრულების მომენტში (მომენტში, როდესაც სარემონტო მომსახურების/სამუშაოების გაწევა დღგ-ით დაიბეგრებოდა მისი დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ განხორციელების შემთხვევაში).

5. დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ ტელესაკომუნიკაციო/კავშირგაბმულობის მომსახურების გაწევა ან საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყლის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის) მიწოდება ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად.

6. თუ არ დადგა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება:

ა) არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად, ამ მუხლის მე-5 ნაწილის გათვალისწინებით;

ბ) გარდა ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უძრავი ნივთის მიწოდებისას, საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მარეგისტრირებელ ორგანოში წარსადგენი საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის შედგენის მომენტში, ხოლო, თუ საკუთრების უფლების რეგისტრაცია (გადაცემა) დამოკიდებულია ამ დოკუმენტის მხარის (მხარეების) მიერ გარკვეული ვალდებულების შესრულებაზე ან/და პირობის დადგომაზე – ასეთი ვალდებულების შესრულების/პირობის დადგომის მომენტში;

გ) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – საქონლის ფაქტობრივად გადაცემის მომენტში;

დ) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – უძრავი ნივთის ექსპლუატაციაში მიღების მომენტში.

7. ამ კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, შესაბამისი ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის იმპორტის დღგ-ით დაბეგვრის მომენტში.

8. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თუ დასაბეგრი პირი საქონლის/მომსახურების მიწოდებას აღრიცხავს საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღეს არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/მომსახურების ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საანგარიშო პერიოდში მიწოდებულად მიიჩნევა საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღის მიხედვით აღრიცხული (გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/მომსახურების ოდენობის მიხედვით აღრიცხული) საქონლის/მომსახურების ოდენობა, მიუხედავად საანგარიშო პერიოდში ფაქტობრივად მიწოდებულისა.

9. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ცალკეული დასაბეგრი ოპერაციების შემთხვევები, როდესაც ამ მუხლის მე-2 ნაწილი არ გამოიყენება.

მუხლი 163¹. დაბეგვრის დრო იმპორტისას

საქონლის იმპორტის დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში, ხოლო, თუ საქონელი არ იბეგრება იმპორტის გადასახადით ან გათავისუფლებულია იმპორტის გადასახადისგან – მომენტში, როდესაც ეს საქონელი დაიბეგრებოდა, ამ გადასახადისგან გათავისუფლებული რომ არ ყოფილიყო.

თავი XXIII² დასაბეგრი თანხა

მუხლი 164. დასაბეგრი თანხა საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას

1. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ მიღებული/მისაღები ანაზღაურება დღგ-ის გარეშე, საქონლის/მომსახურების ფასთან პირდაპირ დაკავშირებული სუბსიდიის ჩათვლით. აღნიშნული დებულება გამოიყენება საქონლის/მომსახურების გაცვლის ოპერაციის (ბარტერული ოპერაციის) შემთხვევაშიც.

2. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) „ა“–„ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის შესყიდვის ფასი ამ ან ანალოგიურ საქონელზე, ან თუ ასეთი არ არსებობს – მისი წარმოების ფასი, რომელიც შესაბამის შემთხვევებში დაგინდება საქონლის გამოყენების, გასხვისების, დასაკუთრების (მფლობელობაში დარჩენის) ან დღგ-ის გადახდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

ბ) „ვ“ და „თ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის საბაზრო ფასი, დღგ-ის გარეშე;

გ) „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის სხვაობა ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებულ თანხასა და ტურისტული საწარმოს ან/და სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს (ობიექტის/მისი ნაწილის) ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებულ (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხულ) თანხას შორის.

3. ამ კოდექსის 160¹ მუხლის მე-2 ნაწილის:

ა) „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ყველა დანახარჯის ღირებულება;

ბ) „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის მომსახურების საბაზრო ფასი, დღგ-ის გარეშე.

4. დღგ-ით დასაბეგრი თანხა უნდა მოიცავდეს:

ა) გადასახადებს, მოსაკრებლებს, საფასურებს და გადასახდელებს, გარდა დღგ-ისა;

ბ) თანმდევ ხარჯებს, როგორებიცაა, საკომისიო, შეფუთვის, ტრანსპორტირების, დაზღვევის ხარჯები, რომლებსაც მიმწოდებელი აკისრებს შემძენს.

5. დღგ-ით დასაბეგრ თანხაში არ შეიტანება:

ა) ფასდაკლება წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) საქონლის/მომსახურების შემძენისთვის მინიჭებული და მის მიერ მიწოდების მომენტისთვის მიღებული ფასდაკლება ან სხვა დათმობა;

გ) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის/მომსახურების შემძენისგან მიღებული თანხა, როგორც შემძენის სახელითა და დავალებით გაწეული ხარჯების ანაზღაურება. ამასთანავე, დასაბეგრი პირი ვალდებულია დაასაბუთოს ამ ქვეპუნქტში მითითებული ხარჯების ფაქტობრივი მოცულობა და მას არ აქვს უფლება, ჩათვალოს აღნიშნულთან დაკავშირებით გადახდილი დღგ;

დ) ლიზინგის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სარგებელი – ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის ლიზინგით მიწოდებისას;

ე) სახელშეკრულებო ვალდებულების დარღვევასთან დაკავშირებით მიღებული/მისაღები პირგასამტეხლო ან სხვა სახის ფულადი ანაზღაურება.

6. მრავალჯერადი ვაუჩერით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის ამ ვაუჩერისთვის გადახდილი ანაზღაურება, დღგ-ის გარეშე. ხოლო ანაზღაურების შესახებ ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება მრავალჯერად ვაუჩერში ან მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტაციაში მითითებული ღირებულების 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

7. ურთიერთდამოკიდებულ პირებს შორის განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის დროს დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი, დღგ-ის გარეშე, თუ:

ა) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების შემძენს ამ კოდექსის შესაბამისად, ამ ოპერაციაზე არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება;

ბ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს ამ კოდექსის შესაბამისად, არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება და მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე;

გ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა მაღალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება.

8. მრავალჯერადი (დაბრუნებადი) საქონლის/ტარის ხარჯები არ შეიტანება დღგ-ით დასაბეგრი თანხაში. ამასთანავე, თუ აღნიშნული საქონელი არ დაბრუნდა, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა კორექტირდება. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 164¹. დასაბეგრი თანხა საბაჟო პროცედურების დროს

1. საქონლის იმპორტისას დასაბეგრი თანხა არის საქონლის ღირებულება საბაჟო მიზნებისთვის.

2. თუ დასაბეგრი თანხა არ მოიცავს ქვემოთ ჩამოთვლილ კომპონენტებს, მასში შეიტანება:

ა) საქონლის იმპორტიდან გამომდინარე, უცხო ქვეყანაში ან/და საქართველოში კუთვნილი გადასახადი, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, გარდა დღგ-ისა;

ბ) თანმდევი ხარჯები, როგორებიცაა საკომისიო, შეფუთვის, სატრანსპორტო და სადაზღვევო ხარჯები, რომლებიც გაიწევა საქონლის დანიშნულების პირველ ადგილამდე, აგრეთვე,

ხარჯები, რომლებიც გაიწევა საქართველოს ტერიტორიაზე, დანიშნულების სხვა ადგილზე ტრანსპორტირებისთვის, თუ ეს სხვა ადგილი ცნობილია საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში.

შენიშვნა: ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნისთვის დანიშნულების პირველი ადგილი არის ადგილი, რომელიც მითითებულია იმ დოკუმენტში, რომლითაც ხორციელდება საქონლის იმპორტი. ამასთანავე, თუ შესაბამის დოკუმენტში ეს ადგილი მითითებული არ არის, დანიშნულების პირველ ადგილად განიხილება საქონლის საქართველოს ტერიტორიაზე პირველი ტრანსპორტირების/ გადაცემის ადგილი.

3. დასაბეგრ თანხაში არ შეიტანება:

ა) ფასდაკლება წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) შემძენისთვის მინიჭებული და მის მიერ იმპორტის მომენტისთვის მიღებული ფასდაკლება ან სხვა დათმობა.

4. საბაჟო საწყობში მიწოდებული საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული, იმპორტისას გადასახდელი დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის თანხიდან გამომდინარე, ხოლო იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

გ) საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

5. პირის მიერ, თიზ-ის საწარმოსგან შეძენილი საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული, იმპორტისას გადასახდელი დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის თანხიდან გამომდინარე, ხოლო იმპორტიორის მიერ თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

გ) საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო, თუ საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

შენიშვნა: ამ ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თიზ-ის საწარმოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულებები დღგ-ის ნაწილში, იმპორტიორისთვის საქონლის მიწოდების ოპერაციასთან დაკავშირებით, შესრულებულად მიიჩნევა.

6. საქართველოს საბაჟო კოდექსის 54-ე მუხლის მე-2, მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, იმპორტის თანხა განისაზღვრება იმავე ნაწილით იმპორტის გადასახადის ოდენობის გაანგარიშებისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

7. საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი განხორციელებულად მიიჩნევა, თუ ხდება ამ საქონლის ექსპორტის პროცედურაში დეკლარირება ან მისი რეექსპორტი, რომლის დროსაც, ექსპორტის/ რეექსპორტის თანხა არის საქონლის საბაჟო ღირებულება.

თავი XXIV დასაბეგრი პირის რეგისტრაცია

მუხლი 165. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია

1. დასაბეგრი პირი, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ვალდებულია მის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ოპერაციების ჯამური თანხის 100 000 ლარისთვის გადაჭარბების დღიდან, არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღეში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის მიზნით, მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

2. დასაბეგრი პირს დღგ-ის გამომგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციების ჯამურმა თანხამ 100 000 ლარს გადააჭარბა.

3. დასაბეგრი პირი, რომელიც საქართველოში აწარმოებს აქციზურ საქონელს, ვალდებულია აქციზური საქონლის მიწოდებამდე დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

4. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი, თუ რეორგანიზაციის რომელიმე მხარე დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირია, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული

დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

5. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პარტნიორისგან/წევრისგან შენატანის სახით საქონლის/მომსახურების მიღების შემთხვევაში საწარმო/ამხანაგობა ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

6. პირს შეუძლია დღგ-ის გადამხდელად ნებაყოფლობით დარეგისტრირდეს. ამ შემთხვევაში იგი დღგ-ის გადამხდელად განიხილება საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის დღიდან, მაგრამ არაუგვიანეს საგადასახადო რეგისტრაციისთვის გათვალისწინებული ვადისა.

7. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები, გარდა:

ა) ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ფინანსურ ან უძრავ ნივთთან დაკავშირებული ოპერაციებისა, თუ მათი განხორციელება დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობაა;

ბ) საქონლის ექსპორტის ოპერაციებისა;

გ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა.

8. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირის, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას გაითვალისწინება რეორგანიზაციის მხარეების დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები, ამ მუხლით დადგენილი წესით.

9. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების მოთხოვნების მიუხედავად, დასაბეგრ პირს, რომელსაც აქვს ფიქსირებული დაწესებულება საქართველოში, დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით) და იგი ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს არაუგვიანეს ამ ოპერაციის განხორციელების საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა.

10. დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 165¹. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმება

1. თუ პირის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული ამ კოდექსის 165-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა ოპერაციებისა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ამ კოდექსის 165-ე მუხლის მე-7 ნაწილის გათვალისწინებით) ჯამური თანხა დღგ-ის გარეშე 100 000 ლარს არ აღემატება და მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან 1 წელია გასული, მას შეუძლია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

2. პირის თანხმობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნების მიუხედავად, საკუთარი ინიციატივით გააუქმოს ამ პირის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას – სახელმწიფო/სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების თარიღიდან;

ბ) პირის გარდაცვალებისას – გარდაცვალების თარიღიდან;

გ) დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე პირის განცხადებისას ან თანხმობისას პირის წერილობითი მიმართვის/თანხმობის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან;

დ) „გადახდის უზნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებისას – სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების გამოქვეყნებიდან.

4. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 165². დღგ-ის გადახდაზე ვალდებული პირები

1. დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ ან რეგისტრაციაზე ვალდებულ პირს, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე, დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა:

ა) საქონლის იმპორტის განმახორციელებელ პირს;

ბ) საგადასახადო აგენტს, ოპერაციაზე, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად უკუდაბეგრის წესით იბეგრება;

გ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, ამ საქონლის რეალიზაციისას

საგადასახადო დავალიანების გადახდები უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციისა) გადახდების მიზნით, აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით;

დ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, სამეურვეო ქონების რეალიზაციისას „გადახდისუნარიობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით;

ე) დასაბეგრ პირს, რომელიც არ არის დაფუძნებული ან ჩვეულებრივ არ ცხოვრობს საქართველოში ან საქართველოში არ აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, თუ მის მიერ განხორციელებული მომსახურების გაწევის ადგილი ამ კოდექსის შესაბამისად საქართველოა და ეს ოპერაცია არ იბეგრება უკუდაბეგრის წესით. ამ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ვალდებულების შესრულებისა და დასაბეგრი პირის ინფორმირების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

თავი XXIV¹

დღგ-ის განაკვეთი, საგადასახადო პერიოდი და ანგარიშგება

მუხლი 166. დღგ-ის განაკვეთი

დღგ-ის განაკვეთია 18 პროცენტი.

მუხლი 167. საგადასახადო პერიოდი

დღგ-ის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე.

მუხლი 168. დეკლარირების წესი

1. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს დღგ-ის დეკლარაცია არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა და ამავე ვადაში გადაიხადოს საგადასახადო.

2. საქონლის იმპორტისას დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის გადასახადის გადახდისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3. საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული ნუსხის მიხედვით გათვალისწინებული, სეს ეხნ 8401-9033 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტისას დარიცხული დღგ-ის გადახდა ხორციელდება ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებიდან არაუგვიანეს 45 დღისა.

4. ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, ოპერაციის უკუდაბეგრის წესით დაბეგრისას, საგადასახადო აგენტი (გარდა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირისა) ვალდებულია დარიცხული დღგ-ის თანხა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

5. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია „გადახდისუნარიობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისი წარუდგენელი დეკლარაციები.

თავი XXV

დღგ-ისგან გათავისუფლება

მუხლი 169. ზოგადი დებულებები

1. ეს თავი განსაზღვრავს დასაბეგრი ოპერაციების დღგ-ისგან გათავისუფლების შემთხვევებს.

2. ამ კოდექსის 170-ე და 171-ე მუხლებით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დღგ-ის ჩათვლის უფლების გარეშე, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრ პირებს უფლება არ აქვთ ჩაითვალონ დღგ, ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებით.

3. ამ კოდექსის 172-ე მუხლით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დღგ-ის ჩათვლის უფლებით, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრ პირებს, უფლება აქვთ, ამ კოდექსით დადგენილი წესით ჩაითვალონ ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებული დღგ.

4. ერთობლივად დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა განიხილება დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდების ან/და მომსახურების გაწევის ცალკე ოპერაციებად, გარდა ძირითადი საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან ერთად მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის შემთხვევისა.

5. დასაბეგრ პირს უფლება აქვს არ გამოიყენოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი და დღგ-ით დაბეგროს ამ კოდექსის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციები. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 170. შეღავათები სამედიცინო, განათლების, კულტურის, სპორტისა და სოციალურ სფეროებში

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) სტაციონარული/ამბულატორიული სამედიცინო მომსახურება/ მკურნალობის მომსახურება, აგრეთვე მათთან უშუალოდ დაკავშირებული ან/და დამხმარე მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება იმ პირის მიერ, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს სამედიცინო საქმიანობის უფლება;

ბ) სამედიცინო მომსახურების გაწევა იმ პირის მიერ, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს სამედიცინო ან/და პარასამედიცინო საქმიანობის უფლება;

გ) კბილის ტექნიკოსის მიერ პროფესიული საქმიანობის ფარგლებში მომსახურების გაწევა, აგრეთვე სტომატოლოგის ან/და კბილის ტექნიკოსის მიერ კბილის პროთეზირების მომსახურების გაწევა;

დ) ავადმყოფისთვის ან დამავადებელი პირისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევა სპეციალურად ამ მიზნისთვის შექმნილი სატრანსპორტო საშუალებით;

ე) საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ განათლების მომსახურების გაწევა, აგრეთვე მასთან უშუალოდ დაკავშირებული ან/და დამხმარე მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება;

ვ) კერძო მასწავლებლის მიერ სასკოლო და საუნივერსიტეტო განათლების მომსახურებების გაწევა, რომლებიც საგანმანათლებლო დაწესებულების მეშვეობით ხორციელდება;

ზ) 18 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირისთვის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურების გაწევა, აგრეთვე ორგანიზაციის მიერ სასპორტო ან/და ფიზიკურ აღზრდასთან/განათლებასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირისთვის, რომელიც აღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს;

თ) საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მოსახლეობის სოციალურ უზრუნველყოფასთან, მათ შორის, საადმინისტრაციო დაწესებულებებში ან/და ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა ან/და ავადმყოფთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, 60 წელზე მეტი ასაკის პირთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა და მოხუცებულთა თავშესაფრისთვის საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა;

ი) ბავშვისა და მოზარდის უფლებების დაცვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის მიწოდება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ;

კ) ორგანიზაციის მიერ მისი საქმიანობის მიზნიდან გამომდინარე, საკუთარი წევრებისთვის დადგენილი საწევროების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა და მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდება;

ლ) საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეტანილი, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ან/და საკულტო-რელიგიური დანიშნულების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო, სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება;

მ) რელიგიური ორგანიზაციის მიერ ამნაწილის „ა“, „ე“, „თ“ და „ი“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული რომელიმე საქმიანობის განხორციელების მიზნით პერსონალით უზრუნველყოფის მომსახურების გაწევა;

ნ) იმ ორგანიზაციის მიერ მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება, რომლის საქმიანობა გათავისუფლებულია ამ ნაწილის „ა“, „ე“ და „ზ“-„ლ“ ქვეპუნქტებიდან რომელიმე ქვეპუნქტის საფუძველზე, მხოლოდ საკუთარი საქმიანობის მიზნით სახსრების მოზიდვისთვის ორგანიზებული ღონისძიებების ფარგლებში;

ო) სახელმწიფოს მიერ დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული უნივერსალური საფოსტო მომსახურება, გარდა მგზავრის გადაყვანის/ტრანსპორტირების მომსახურებისა და მასთან დაკავშირებით საქონლის მიწოდებისა. უნივერსალური საფოსტო მომსახურების ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;

პ) სახელმწიფოს დანიშნული საფოსტო ოპერატორის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ეროვნული საფოსტო საგადახდო ნიშნის (საფოსტო მარკის) ნომინალური ღირებულებით მიწოდება;

ჟ) დაკრძალვასთან დაკავშირებული სარიტუალო მომსახურების (მათ შორის, ავტოტრანსპორტით მომსახურების) გაწევა;

რ) დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად;

ს) საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნის მიწოდება, რომლებიც მხოლოდ რელიგიური მიზნით გამოიყენება;

ტ) ტაძრის ან საეკლესიო ნაგებობის რესტავრაცია ან/და მოხატვა.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათების გამოყენების წესი და კრიტერიუმები.

მუხლი 171. ცალკეული კატეგორიის ოპერაციების გათავისუფლება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) ფინანსური ოპერაციები/ფინანსური მომსახურება;

ბ) ლატარეებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა, გარდა ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ს“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურებისა;

- გ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;
- დ) ფიზიკური პირისთვის მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება, თუ მიმწოდებელი ამ ქონებას აწვდის იმ ფიზიკურ პირს ან იმ ფიზიკური პირის პირველი რიგის მემკვიდრეს;
- და) რომლისგანაც ეს ქონება მიიღო მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში;
- დ.ბ) რომლის ქონებაც აუქციონის ან სხვა წესით შეიძინა მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის ფულადი ვალდებულების გადახდევინების მიზნით;
- ე) ელექტრონული მატარებლების (დისკების) საშუალებით სალექციო კურსების მიწოდება, რომლებიც საგანმანათლებლო ხასიათისაა და შეიძლება წიგნის ფორმითაც გამოიცეს;
- ვ) სეს ესნ 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალების, გაზეთების, ნოტების) რეალიზაციის მომსახურების, ბეჭდვის მომსახურების ან/და ჟურნალ-გაზეთების მიერ სარეკლამო მომსახურების გაწევა;
- ზ) სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული ქონების მიწოდება, აგრეთვე „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ქონების ლიზინგით გადაცემა (მიწოდება);
- თ) სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით;
- ი) ამხანაგობის წილის (ქონებაზე წინასწარი რეგისტრაციის უფლების) მიწოდება, თუ ამ წილზე (უფლებაზე) არ არის მიმაგრებული/განპიროვნებული ქონება, გარდა წილის (უფლების) სანაცვლოდ ქონების საკუთრებაში გადაცემის შემთხვევისა;
- კ) იმ საქონლის ლიზინგი, რომლის მიწოდება ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული;
- ლ) რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით საქალაქო და შიგარაიონულ მარშრუტებზე სამგზავრო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) მომსახურების გაწევა;
- მ) მუნიციპალიტეტისთვის დასახლებულ ტერიტორიაზე დაგვა-დასუფთავებისა და ნარჩენების მართვის მომსახურების გაწევა;
- ნ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების მომსახურების გაწევა;
- ო) ფიზიკური პირის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ამ კოდექსის 26¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდება, თუ ახალი მესაკუთრე (ფიზიკური პირი) იკავებს ძველი მესაკუთრის ადგილს ძველ მესაკუთრესა და ტურისტულ საწარმოს შორის არსებულ სახელშეკრულებო ურთიერთობაში;
- პ) ამხანაგობის მიერ თავისი წევრისთვის (თანამფლობელისთვის) ქონების მიწოდება (განაწილება), თუ ამხანაგობის წევრები არიან მხოლოდ ფიზიკური პირები, ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობა არ შეცვლილა ამხანაგობის დაფუძნებიდან ქონების გადაცემის (განაწილების) მომენტამდე და ამხანაგობა განაწილების მომენტისთვის დღგ-ის გადამხდელი არ არის. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის ამხანაგობის წევრის გარდაცვალებისას ამხანაგობის წილის მემკვიდრეზე გადასვლა ან „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ამხანაგობის წევრის წილის რეალიზაცია ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობის ცვლილებად არ განიხილება;
- ჟ) სეს ესნ-ის 4820 20 000 00 კოდში მითითებული საქონლის მიწოდება;
- რ) თიზ-ის საწარმოს მიერ თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის საქონლის მიწოდება;
- ს) თიზ-ის საწარმოს მიერ იმავე თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის მომსახურების გაწევა;
- ტ) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილი ან წარმოებული საქონლის საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიიდან სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირისთვის მიწოდება;
- უ) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული სამშენებლო-სამონტაჟო, სარემონტო, სარესტავრაციო, საცდელ-საკონსტრუქტორო ან/და გეოლოგიურ-სამიეზო მომსახურების გაწევა;
- ფ) მომსახურების გაწევა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელსაც სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით აფინანსებს უცხოური ორგანიზაცია და რომლის მონაწილე მხარეა საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანო;
- ქ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტირებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა;
- ღ) ამ კოდექსის 173-ე მუხლის „ა“-„ო“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება;
- ყ) სერვიტუტის მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია დასაბეგრი პირის მიერ იმ საქონლის მიწოდება, რომელიც მის მიერ გამოყენებულია ამ კოდექსის 170-ე მუხლის პირველი ნაწილის ან ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული რომელიმე საქმიანობისთვის, თუ აღნიშნული საქონლის შემენისას არ წარმოშობილა ან/და არ გამოყენებულა დღგ-ის ჩათვლის უფლება.

მუხლი 172. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლება

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია შემდეგი საქონლის მიწოდება/ მომსახურების გაწევა:

ა) საქონლის მიწოდება ღია ზღვაში ან მგზავრების ფასიანი გადაყვანისთვის ან კომერციული, საწარმოო ან თევზჭერის საქმიანობისთვის, ან სამაშველო ან ზღვაში დახმარების ოპერაციისთვის, ან ნაპირთან თევზაობისთვის განკუთვნილი ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად;

ბ) საქონლის მიწოდება სეს ესნ-ის 8906 10 00 კოდით გათვალისწინებული საბრძოლო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად, რომელიც ტოვებს საქართველოს ტერიტორიას;

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება, ფრახტი ან იჯარა და ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული მოწყობილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

დ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებისთვის;

ე) საჰაერო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მომარაგება;

ვ) საჰაერო ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება ან იჯარა, აგრეთვე ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

ზ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებისთვის;

თ) ექსპორტში, რეექსპორტში, გარე გადამუშავებაში ან ტრანზიტში მოქცეული ან ტრანზიტისთვის განკუთვნილი (რაც დასტურდება საქონლის თანმხლები დოკუმენტებით) საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა. ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურებებია:

თ.ა) გადაზიდვისას ტვირთის ან/და სატრანსპორტო და გადაზიდვის საშუალების გაგზავნასთან/ მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტის, ნავსადგურის, სარკინიგზო ან საავტომობილო სადგურის/ვაგზლის მიერ გაწეული მომსახურება;

თ.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება;

თ.გ) საექსპედიტორო მომსახურება;

თ.დ) ტვირთის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

თ.ე) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება;

ი) მგზავრთა და ბარგის გადაზიდვის მომსახურებისა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ გაგზავნის ან დანიშნულების პუნქტი მდებარეობს საქართველოს ფარგლების გარეთ და ასეთ გადაზიდვაზე გაფორმებულია ერთიანი სატრანსპორტო დოკუმენტი. ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურებებია:

ი.ა) მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/ მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება;

ი.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება, აგრეთვე სააერონავსო მომსახურებაზე ზედამხედველობა;

ი.გ) ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

ი.დ) მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება;

ი.ე) აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში;

ი.ვ) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია მომსახურების გაწევა სხვა პირის სახელით მოქმედი შუამავლის მიერ, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ ოპერაციებში ან საქართველოს ფარგლების გარეთ განხორციელებულ ოპერაციებში მონაწილეობის შემთხვევაში.

3. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ ან მასთან გათანაბრებული წარმომადგენლობის ოფიციალური სარგებლობისთვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობის ან დიპლომატიური მისიის წევრის (მასთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის. ამ ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

4. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით, ასევე გათავისუფლებულია:
 - ა) თბოელექტროსადგურებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდება;
 - ბ) საწარმოს მიერ, რომლის წილის/აქციების 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და მუნიციპალიტეტისთვის აქტივების მიწოდება საწარმოს კაპიტალიდან გატანის გზით;
 - გ) სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტისთვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;
 - დ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გაფორმებული აქვს პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ ხელშეკრულება, ამ პროექტების ფარგლებში საქონლის სხვა პირებისთვის გადაცემა;
 - ე) საქონლის მიწოდება საქართველოს ფარგლების გარეთ (საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი). ამასთანავე, თუ მგზავრის მიერ საქონელი საქართველოს ფარგლების გარეთ პირადი ბარგით უნდა იქნეს გადატანილი, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მგზავრი არ ცხოვრობს საქართველოში (პასპორტში ან საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა პირადობის დამადასტურებელ დოკუმენტში დაფიქსირებული ადგილი არ არის საქართველო), საქონლის საქართველოდან ტრანსპორტირება ხორციელდება მისი მიწოდებიდან 90 დღის განმავლობაში და საქონლის ფასი, დღგ-ის ჩათვლით, აღემატება 600 ლარს.
- შენიშვნა: მგზავრის მიერ საქონლის საქართველოს ფარგლების გარეთ პირადი ბარგით გადატანის შემთხვევაში, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით;
- ვ) საქონლის იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცევამდე საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე პუნქტებს შორის საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;
- ზ) საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანამდე იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან საბაჟო დეკლარაციაში მითითებულ დანიშნულების პუნქტამდე გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;
- თ) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების მიწოდება;
- ი) სატრანსპორტო გადაზიდვისას გამოყენებული ცარიელი სატრანსპორტო საშუალებების (მათ შორის, კონტეინერებისა და ვაგონების) მიმართ გაწეული სატრანსპორტო, დატვირთვის, გადმოტვირთვისა და შენახვის მომსახურების გაწევა;
- კ) საქართველოს ტერიტორიაზე არარეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას არარეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა, გარდა ვაგონის/კონტეინერის საიჯარო ხელშეკრულებით გადაცემის შემთხვევისა;
- ლ) საქართველოს ტერიტორიის ფარგლების გარეთ საქართველოს რეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას საქართველოს რეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა;
- მ) სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირის მიერ საქონლის საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მიწოდება;
- ნ) თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქართველოს საქონლის მიწოდება რეალიზაციისთვის და ამ პუნქტში საქონლის რეალიზაცია ან/და კვების მომსახურების გაწევა;
- ო) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ოქროს მიწოდება;
- პ) ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება;
- ჟ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტვირთის შემოტანისას გემისთვის მომსახურების გაწევა (კერძოდ, პორტის, საზღვაო-სალოცმანო სამსახურისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახურის მიერ მომსახურებების გაწევა);
- რ) საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის მიწოდება, გარდა ამ კოდექსის 164¹ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა;
- ს) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა „ლატარიების, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ ლატარიის ორგანიზატორის მიერ, რომლის წილის 50 პროცენტზე მეტს სახელმწიფო ფლობს;
- ტ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (გარდა ფულისა) სახელმწიფოს,

ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების რეალიზაცია/გადაცემა;

უ) საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის (გარდა სეს ესნ-ის 0407 11 000 00 და 0407 21 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლისა (კვერცხისა) და 0207 11 სუბპოზიციაში მითითებული საქონლისა (შინაური ქათამი აუქნელი, ახალი ან გაცივებული)) მიწოდება მის სამრეწველო გადამამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე);

ფ) საქართველოში მთლიანად წარმოებული საქონლისაგან მიღებული სეს ესნ-ის 0201, 0203 11-0203 19, 0204 10 000 00-0204 23 000 00, 0204 50 110 00-0204 50 390 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (მათ შორის, გატარებული/დაკეპილი ფორმით არსებულის (ფარმის)), საქართველოს ბინადარი ცხოველისგან მიღებული პროდუქტის სამრეწველო გადამამუშავების შედეგად წარმოებული ყველის, აგრეთვე სეს ესნ-ის 0802 22 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის (ნაჭუჭკაცლილი თხილი) მიწოდება;

ქ) ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის სხვა პირის-თვის მიწოდება ამ ქონების უკან მიღების მიზნით. თუ ტურისტული საწარმო სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის სხვა პირისთვის მიწოდებიდან 2 წლის განმავლობაში სასყიდლიანი ხელშეკრულებით უკან მიიღებს იმავე აქტივებს, ოპერაცია ასევე თავისუფლდება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით და ეს არის დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირების საფუძველი. ამ შემთხვევაში ტურისტულ საწარმოს უფლება აქვს, განახორციელოს დასაბეგრი ოპერაციის კორექტირება ამ კოდექსის 179-ე მუხლით დადგენილი წესით;

ღ) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის ან ამ ობიექტის ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის მესაკუთრისთვის კალენდარული წლის განმავლობაში არაუმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმრო მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ გაწევა;

ყ) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურება;

შ) შიდა გადამამუშავების პროცედურაში მოქცეული საქონლის გადამამუშავების მიზნით აღნიშნული პროცედურის განმახორციელებელი პირის მიერ საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის „ც.ა“, „ც.ბ“, „ც.დ“ და „ც.ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მომსახურებების გაწევა (გარდა იმ შემთხვევისა, თუ შემდგომ განხორციელდა გადამამუშავებული საქონლის იმპორტი);

ჩ) ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მიწოდება, გარდა ელექტროენერგიის „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ მომხმარებლისთვის მიწოდებისა, რომელიც ელექტროენერგიას ყიდულობს საკუთარი მოხმარებისთვის, აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების გაწევა;

ც) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვის და საავიაციო სამუშაოების მომსახურების გაწევა;

ძ) შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის და შავი ან/და ფერადი ლითონების ნარჩენების მიწოდება, თუ შესაძლებელია საქონლის მიმღები მხარის იდენტიფიცირება. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ საქონლის მიწოდების საანგარიშო პერიოდის მიხედვით საქონლის მიმღებმა პირმა შესაბამისი საქონელზე მიიღო დღგ-ის ჩათვლა.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტში მითითებული საქონელი არ მოიცავს შავი ლითონის სხმულებს, ზოდებს, ნაგლისს, სხვა პირველადი გადამამუშავების ნედლეულს და ნახევარფაბრიკატებს, რომლებიც კლასიფიცირებულია სეს ესნ-ის 7201, 7202, 7203, 7205, 7206, 7207 სასაქონლო პოზიციებსა და 7204 50 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციაში;

წ) სეს ესნ-ის 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) ან ელექტრონული წიგნის მიწოდება, აგრეთვე ამ საქონლის რეალიზაციისა და ბეჭდვის მომსახურებების გაწევა;

ჭ) სეს ესნ-ის 8702 90 90 კოდში მითითებული ელექტრომრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტრომრავიანი მიკროავტობუსის) მიწოდება;

ხ) იმპორტირებულ საქონელთან დაკავშირებით გაწეული მომსახურება, თუ ამ მომსახურების ღირებულებას მოიცავს ამ კოდექსის 164¹ მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული დასაბეგრი თანხა;

ჯ) საქართველოში წარმოებული სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის ან ფარმაცევტული საწარმოს მიერ, მისივე წარმოებული ფარმაცევტული პროდუქციის მიწოდება. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლისა და ფარმაცევტული პროდუქციის ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით.

5. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში და ამ ხელშეკრულებების შესაბამისად ასეთი საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან.

- მუხლი 173. საქონლის იმპორტის დღგ-ისგან გათავისუფლება
დღგ-ისგან გათავისუფლებულია:
- ა) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით:
 - ა.ა) სამკურნალო/ფარმაცევტული მიზნისთვის განკუთვნილი სეს ესნ-ის 28-ე და 29-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული ნედლეულის ან/და სუბსტანციების იმპორტი;
 - ა.ბ) სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;
 - ა.გ) ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის გადაადგილებისთვის აუცილებელი საქონლის იმპორტი;
 - ა.დ) ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის იმპორტი;
 - ა.ე) სეს ესნ-ის 9619 00 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ბ) სეს ესნ-ის 30-ე ჯგუფით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - გ) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული სეს ესნ-ის 2844 კოდით გათვალისწინებული რადიოფარმპრეპარატების, სეს ესნ-ის 8419 20 000 00, 9001 30 000 00, 9001 40 და 9001 50 კოდებით, სეს ესნ-ის 9018–9022 კოდებით (გარდა 9022 29 000 00 კოდისა), 9025 11 200 00 და 9402 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის, სეს ესნ-ის 8713 და 8714 20 000 00 კოდებით გათვალისწინებული ეტლებისა და მათი ნაწილების და საკუთონების, სამედიცინო დანიშნულების რენტგენის ფირების, სამედიცინო დანიშნულების სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების, გლუკომეტრების (რომელთა ტესტ-სისტემები საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერაა რეგისტრირებული) იმპორტი;
 - დ) სეს ესნ-ის 4801, 4802 55, 4802 61 100 00 და 4810 22 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ე) სეს ესნ-ის 1211 90 980 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციით გათვალისწინებული ძირტკბილას ფესვების, 1211 20 000 00, 1301 20 000 00 და 1301 90 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციებით გათვალისწინებული ბუნებრივი გაუსუფთავებელი შელაქის, სეს ესნ-ის 1504 20, 1515 30, 1520 00 000 00, 1702 11 000 00, 3912 12 000 00, 3912 31 000 00, 7010 10 000 00, 7010 90 790 00 და 9602 00 000 00 (ქელატინის კაფსულები) კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ვ) სეს ესნ-ის 0102 21, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101 00 000, 3103–3105 (გარდა მექანიკური ნარევებისა), 3808 91, 3808 92 და 3808 93 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ზ) სეს ესნ-ის 8703 კოდით გათვალისწინებული მსუბუქი ავტომობილის ან/და 8711 კოდით გათვალისწინებული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) იმპორტი;
 - თ) სეს ესნ-ის 8903 სასაქონლო პოზიციით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ი) შემოსავლების სამსახურის ან/და შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური მარკების იმპორტი;
 - კ) განმეულობის ან/და სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული მოძრავი ნივთის იმპორტი;
 - ლ) დიაბეტური პურის იმპორტი, რომელიც მარკირებულია ასეთად;
 - მ) სეს ესნ-ის 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალები, გაზეთები, ნოტები) იმპორტი;
 - ნ) სეს ესნ-ის 8703 10 110 00 კოდით გათვალისწინებული სატრანსპორტო საშუალების იმპორტი;
 - ო) ფულის (გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმისმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე ფასიანი ქაღალდების იმპორტი;
 - პ) სეს ესნ-ის 8701 90 110 00 – 8701 90 500 00 კოდებში აღნიშნული ტრაქტორებისთვის განკუთვნილი, სეს ესნ-ის 8706 00 190 00, 8706 00 990 00, 8707 90 100 00, 8707 90 900 00, 8708 10 900 00, 8708 29 100 00 – 8708 40 900 00, 8708 50 900 00 – 8708 70 100 00, 8708 80, 8708 91, 8708 92, 8708 93, 8708 94 და 8708 99 კოდებში აღნიშნული შასის, ძარის, ნაწილებისა და მოწყობილობების, აგრეთვე სეს ესნ-ის 8432 90 000 00 და 8433 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;
 - ჟ) ელექტროენერგიის წარმოებისთვის (თბოელექტროსადგურებისთვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი;
 - რ) საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დამტკიცებული ნუსხის მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების სათესი და სარგავი მასალების იმპორტი;
 - ს) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავის კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად დაკავშირებულ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავის იმპორტი;
 - ტ) სეს ესნ-ის 8802 11 100 00, 8802 12 100 00, 8802 20 100 00, 8802 30 100 00 და 8802 40 100 00 შესაბამისი კოდებით გათვალისწინებული საქონლის ან/და სეს ესნ-ით მისთვის (სამოქალაქო ავიაციისთვის) განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;
 - უ) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის გადასაცემი ოქროს იმპორტი;
 - ფ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის 107-ე მუხლით გათვალისწინებული დაბრუნებული საქონლის იმპორტი, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;
 - ქ) სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული

დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისთვის გადასაცემი საქონლის იმპორტი;

ღ) საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობის ან საკონსულო დაწესებულებების ქონების იმპორტი;

ყ) საქონლის იმპორტი დიპლომატიური და საკონსულო შეთანხმების (საერთაშორისო) შესაბამისად, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;

შ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-10 წიგნის შესაბამისად იმპორტის გადასახადისაგან გათავისუფლებული საქონლის იმპორტი, გარდა თიზ-იდან საქონლის იმპორტისა;

ჩ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების განსახორციელებლად;

ც) გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ;

ძ) პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის;

წ) იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიური ან მასთან გათანაბრებული წარმომადგენლობის ოფიციალური სარგებლობისთვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობის დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო;

ჭ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტირებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის იმპორტი;

ხ) საქონლის იმპორტი შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ აღიარებული საერთაშორისო წარმომადგენლობის მიერ საერთაშორისო კონვენციით გათვალისწინებული პირობებით და ლიმიტის ფარგლებში;

ჯ) თევზჭერის განმახორციელებელი პირის მიერ დაჭერილი იმ საქონლის პორტში იმპორტი, რომელიც არ არის დამუშავებული ან გაყიდვის წინ დამუშავდა;

3) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვარეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი;

3¹) სეს ესნ-ის 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) იმპორტი;

3²) სეს ესნ-ის 8702 90 90 კოდით გათვალისწინებული ელექტრომრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტრომრავიანი მიკროავტობუსის) იმპორტი;

3³) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად უცხო სახელმწიფოს ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული საქონლის იმპორტი.

თავი XXVI

დღგ-ის ჩათვლა, კორექტირება და დაბრუნება

მუხლი 174. ზოგადი დებულებები

1. დღგ-ის ჩათვლა არის დასაბეგრი პირის უფლება, შეიმციროს გადასახდელი დღგ-ის თანხა საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

2. დღგ-ის ჩათვლის უფლება წარმოიშობა ჩასათვლელი დღგ-ის თანხის დარიცხვის ვალდებულების წარმოშობის (შესაბამისი ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრის) მომენტიდან.

3. დღგ-ის ჩათვლის უფლება აქვს მხოლოდ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ დასაბეგრ პირს.

4. დღგ-ის ჩათვლის მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 175. დღგ-ის ჩათვლის უფლება

1. თუ საქონელი/მომსახურება გამოიწვევს ან გამოიყენება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისთვის, დასაბეგრი პირს უფლება აქვს ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე სხვა დასაბეგრი პირისგან ამ საქონლის/მომსახურების შეძენისთვის გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

ბ) ამ კარის შესაბამისად საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად განხილულ ოპერაციებთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ;

გ) საქონლის იმპორტისას გადახდილი/გადასახდელი დღგ;
 დ) უკუდაბეგვრის წესით დაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული დღგ.
 2. დასაბეგრ პირს, გარდა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, უფლება აქვს ჩაითვალოს საქონლის/მომსახურების შეძენისთვის გაწეულ ხარჯთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხა, თუ საქონელი ან მომსახურება გამოიყენება:

ა) საქართველოს ტერიტორიის გარეთ მომსახურების გაწევისთვის/ საქონლის მიწოდებისთვის;
 ბ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის შესაბამისად, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ოპერაციებში;

გ) ფინანსური მომსახურებისთვის/ოპერაციისთვის, თუ მომხმარებელი საქართველოს ფარგლებს გარეთაა დაფუძნებული ან თუ ეს ოპერაციები უშუალოდ არის დაკავშირებული საქონელთან, რომელიც საქართველოდან უნდა იქნეს ექსპორტირებული.

მუხლი 176. დღგ-ის ჩათვლით სარგებლობის წესი

1. დღგ-ის ჩათვლის მიღების საფუძველია:

ა) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებითა და მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – საქონლის/მომსახურების შეძენასთან დაკავშირებით ამ კოდექსით დადგენილი წესით გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;

ბ) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საქონლის იმპორტთან დაკავშირებით, იმპორტის დეკლარაცია;

გ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ უკუდაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული უკუდაბეგვრის დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია;

დ) ამ კოდექსის 161¹ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მყიდველის მიერ საქონლის შეძენის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს საქონლის შესაძენად გადახდილი თანხის (მათ შორის, დღგ-ის თანხის) ოდენობა;

ე) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე საქონლის იმპორტთან დაკავშირებით დღგ-ის დარიცხვისას – დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ცალკეული შემთხვევები, როდესაც დღგ-ის ჩათვლა შესაძლებელია განხორციელდეს ამ მუხლის პირველი ნაწილისგან განსხვავებული საფუძველით.

მუხლი 177. დღგ-ის პროპორციული ჩათვლა

1. თუ დასაბეგრი პირი საქონელს ან მომსახურებას იყენებს, ისეთი ოპერაციებისთვის რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ასევე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს, ხორციელდება დღგ-ის თანხის მხოლოდ იმ ნაწილის ჩათვლა, რომელიც მიეკუთვნება ოპერაციებს, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

2. დღგ-ის ჩასათვლელი ნაწილი გამოითვლება წილადის მიხედვით და ფიქსირდება პროცენტად, სადაც:

ა) მრიცხველი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელთან დაკავშირებითაც დღგ ექვემდებარება ჩათვლას ამ კოდექსის 175-ე მუხლის შესაბამისად;

ბ) მნიშვნელი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელიც მრიცხველშია ასახული და ოპერაციებისა, რომელზეც დღგ არ ექვემდებარება ჩათვლას.

3. დღგ-ის ჩათვლისადმი დაქვემდებარებული პროპორციული წილის გამოთვლისას არ გაითვალისწინება ბრუნვის თანხა, რომელიც უკავშირდება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი საქმიანობისთვის გამოყენებული ძირითადი საშუალების მიწოდებას;

ბ) უძრავ ნივთთან დაკავშირებულ ან ფინანსურ ოპერაციებს, თუ ეს ოპერაციები არ არის დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობა.

4. საანგარიშო პერიოდის მიხედვით ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება:

ა) წინა საგადასახადო წელს ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, ამავე წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში, ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული თვის პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში, წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, თუ წინა საგადასახადო წლის შესაბამისი წლიური პროცენტული მაჩვენებელი დაფიქსირებული არ არის.

5. თუ ძირითადი საშუალება დასაბეგრი პირის მიერ გამოიყენება ან გამიზნულია გამოსაყენებლად ისეთი ოპერაციებისთვის, რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ასევე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს და ამ ოპერაციების გამოიყენება შეუძლებელია, დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) თუ დასაბეგრი პირის მიერ წინა საგადასახადო წლის მიხედვით ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, საერთო ბრუნვის (საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის) ჯამური თანხა, დღგ-ის გარეშე) 20 პროცენტზე ნაკლებია, პირს უფლება აქვს, ძირითად

საშუალებაზე პირველივე საანგარიშო პერიოდში სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა, ამასთანავე, ყოველი კალენდარული წლის ბოლოს გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განსაზღვროს კალენდარული წლის საერთო ბრუნვის თანხაში იმ დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება;

ბ) დასაბეგრ პირს, გარდა ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უფლება აქვს ძირითად საშუალებაზე მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა მხოლოდ ყოველი კალენდარული წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვაში იმ დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილის მიზნებისთვის ყოველწლიურად გასაუქმებელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) ან ჩასათვლელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) დღგ-ის თანხა გაინაგარიშება:

ა) უძრავ ნივთზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეათედის ოდენობით;

ბ) სხვა ძირითად საშუალებებზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.

7. ამ მუხლის პირველი-მე-6 ნაწილები არ გამოიყენება, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში გაუმიჯნავ ოპერაციებში (ოპერაციებში, რომელზეც პირს აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება და ოპერაციებში, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს და ამ ოპერაციების გამიჯვნა შეუძლებელია) ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, საერთო ბრუნვის თანხის 5 პროცენტზე ნაკლებია. ასეთ შემთხვევაში დასაბეგრ პირს უფლება აქვს სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა.

8. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და 1601 მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული დებულებები ვრცელდება იმ ფარგლებში, როგორც ის გავრცელდებოდა შესაბამისად, შერობის/ნაგებობის ან სარემონტო მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.

9. ამ მუხლით გათვალისწინებულ დღგ-ის ბრუნვის თანხაში შეიტანება ამ კოდექსის 163-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დღგ-ით დაბეგრული თანხა.

10. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის/რეგისტრაციის გაუქმების ან ძირითადი საშუალებების მიწოდების დროს, ძირითად საშუალებებზე ჩასათვლელი/გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება საგადასახადო წლების მიხედვით ამ ძირითადი საშუალებების დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოყენების პროპორციულად. ამ ნაწილის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 178. შეზღუდვები დღგ-ის ჩათვლის უფლებაზე

დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება:

ა) სოციალური მიზნით ან გასართობ ღონისძიებებზე გაწეული ხარჯის ან წარმომადგენლობითი ხარჯის ღირებულებისათვის მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელებული საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა იზეგრება დღგ-ით;

ბ) ამ კოდექსის 174-ე-177-ე მუხლების გათვალისწინებით, იმ დასაბეგრ ოპერაციაში გამოყენებულ ან გამოსაყენებლად გამოხსნულ საქონელზე/მომსახურებაზე გაწეული ხარჯის ღირებულებისათვის მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხებზე, რომელზეც პირს დღგ-ის ჩათვლის უფლება არ აქვს;

გ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას ან არ არის გამოწერილი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

დ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელშიც ასახული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების კალენდარული წლის დასრულებიდან 3 წელია გასული. თუ დღგ-ის ჩათვლა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან მე-3 წელს განხორციელდა, დასაბეგრ ოპერაციაში მონაწილე მხარეების მიმართ (ამ ოპერაციის ფარგლებში) ამ კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი, მე-3 და მე-5 ნაწილებით განსაზღვრული ხანდაზმულობის ვადა 1 წლით გრძელდება. ამასთანავე, დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება არაუგვიანეს ამ უფლების წარმოშობის წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის შესაბამისი დეკლარაციით (მათ შორის, შესწორებული დეკლარაციით);

ე) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელიც ფიქტიურ გარიგებას ან უსაქონლო ოპერაციას ასახავს.

მუხლი 179. დღგ-ის თანხის კორექტირება

1. დღგ-ით დასაბეგრი თანხა და, შესაბამისად, დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა კორექტირდება, თუ შეიცვალა ის გარემოებები/ფაქტორები, რომელთა საფუძველზეც დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს განისაზღვრა დღგ-ით დასაბეგრი თანხა.

2. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირება ხორციელდება კორექტირების გამომწვევი გარემოების დადგომის საანგარიშო პერიოდში.

3. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა არ უქმდება და არ კორექტირდება ამ კოდექსით დადგენილი წესით სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ჩამოწერის ან საქონლის დანაკარგის არსებობის შემთხვევაში.

4. დღგ-ით დასაბეგრი თანხის კორექტირების შემთხვევებს, აგრეთვე დოკუმენტის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 180. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

1. თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არის დადგენილი, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ სხვა დასაბეგრი პირისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, გამოიწერება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში შესაძლებელია გამოიწეროს გამარტივებული ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

2. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ საბოლოო მომხმარებლისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევისას, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება მომხმარებლის მოთხოვნის შემთხვევაში.

4. თუ პირი მომსახურების გაწევას ან საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყლის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის) მიწოდებას აღრიცხავს ციკლური დარიცხვებით, როდესაც მომხმარებელთან ანგარიშსწორება ხორციელდება არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს, როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს ასეთი პერიოდის (ციკლის) მიხედვით.

5. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, გამარტივებული ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) ფორმებს, რეკვიზიტებს, მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების (მათ შორის, გამოყენებაზე შეზღუდვის) წესებს, ასევე ცალკეულ შემთხვევებს, როდესაც საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის შემთხვევაში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არ გამოიწერება, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 181. დღგ-ის თანხის დაბრუნება

1. დასაბეგრი პირს წარმოეშობა დღგ-ის თანხის დაბრუნების უფლება, თუ საანგარიშო პერიოდში დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა დღგ-ის დასარიცხ თანხას აღემატება.

2. გრანტის მიმღებ პირს, რომელმაც გრანტის ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძინა საქონელი ან/და მომსახურება, უფლება აქვს ჩათვალოს ან დაიბრუნოს ამ საქონლისთვის/მომსახურებისთვის გადახდილი დღგ, საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ან უკუდაბეგვრისას ბიუჯეტში დღგ-ის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის საფუძველზე.

3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება, თუ გრანტის მიმღებმა პირმა შესაბამისი დოკუმენტი საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების თვის დასრულებიდან 3 თვის ვადაში.

4. ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება ამ კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით.

5. უცხო ქვეყნის მოქალაქეს საქართველოში შეძენილი საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანისას უფლება აქვს, დაიბრუნოს ამ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხა.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება:

ა) საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველის მიერ გამოწერილი სპეციალური ქვითრის საფუძველზე;

ბ) თუ საქართველოს ტერიტორიიდან საქონლის გატანა ხდება მისი შეძენიდან 3 თვის განმავლობაში და შეძენილი საქონლის ღირებულება ერთი ქვითრის მიხედვით აღემატება 200 ლარს (დღგ-ის გარეშე).

7. დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესს, კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველი, აგრეთვე იმ საქონლის ნუსხას, რომელზედაც არ ვრცელდება ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილები, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი 181¹. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირისთვის

1. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირს უფლება აქვს დაიბრუნოს საქართველოში საქონლის (გარდა უძრავი ნივთისა)/მომსახურების შეძენისას ან საქონლის იმპორტისას გადახდილი დღგ-ის თანხა, თუ აღნიშნული პირი აკმაყოფილებს ყველა შემდეგ პირობას:

ა) პირს საქართველოში არ აქვს ფიქსირებული დაწესებულება ან მისი საქმიანობის ან/და მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი საქართველოში არ არის;

ბ) პირის მიერ საქართველოში შეძენილი საქონელი/მომსახურება ან იმპორტირებული საქონელი დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებში გამოიყენება;

გ) მსგავსი ოპერაციის განხორციელების შემთხვევაში საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი, ამ კოდექსის შესაბამისად, უფლებამოსილი იქნებოდა, ჩათვალოა გადახდილი დღგ.

2. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირი ვალდებულია დღგ-ის თანხის დაბრუნების მიზნით, დანიშნოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც ამ მუხლით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების ფარგლებში ეკისრება საგადასახადო გადამხდელისთვის ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულებები.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების

წესსა და პირობებს, აგრეთვე კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.“.

42. 185-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 1¹ ნაწილი:

„1¹. საქართველოს საბაჟო კოდექსის 54-ე მუხლის მე-2, მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, აქციზური საქონლის იმპორტის თანხა განისაზღვრება იმავე ნაწილით იმპორტის გადასახადის ოდენობის გაანგარიშებისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.“.

43. 192-ე მუხლის:

ა) 3¹ ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3¹. აქციზური მარკა შესაძლებელია იყოს მატერიალური ან არამატერიალური ფორმის. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილ შემთხვევებში აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდების მომსახურებას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით შერჩეული პირი.“;

ბ) მე-5 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„5. საგადასახადო/საბაჟო ორგანოები დადგენილი წესით ახორციელებენ აქციზური მარკის გარეშე, წესების დარღვევით შემოტანილი ან გასაყიდად მიღებული აქციზური მარკებით სავალდებულო ნიშანდებისადმი დაქვემდებარებული საქონლის ჩამორთმევას. ჩამორთმევის მომენტიდან საქონელი სახელმწიფო საკუთრებად ითვლება და მისი რეალიზაცია ან განადგურება ახორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.“.

44. 192¹ მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. მატერიალური და არამატერიალური ფორმით სავალდებულო მარკირების მომსახურებას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით შერჩეული პირი.“.

45. 193-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 193. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადამხდელი ვალდებულია საქონლის მიმღებს, მოთხოვნის შემთხვევაში, გამოუწეროს და გადასცეს ამ კოდექსის 180-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.“.

46. 199-ე მუხლის „კ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„კ) ამ კოდექსის 173-ე მუხლის „ღ“ და „წ“-„ჯ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნების შესაბამისად საქონლის იმპორტი;“.

47. 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) რეზიდენტი საწარმო/ორგანიზაცია:

„ა.ა) მის ბალანსზე ძირითად საშუალებად ან/და საინვესტიციო ქონებად აღრიცხულ აქტივებზე, დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე, დაუმთავრებელ მშენებლობაზე, აგრეთვე მის მიერ ლიზინგით გაცემულ ქონებაზე;

ა.ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მიღებულ (დასაკუთრებულ) უძრავ ქონებაზე, იახტაზე (კატარაზე), შვეულმფრენზე, თვითმფრინავსა და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე;

ა.გ) ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების ფარგლებში აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით შეძენილ უძრავ ქონებაზე, იახტაზე (კატარაზე), შვეულმფრენზე, თვითმფრინავზე და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე;“.

48. 202-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-9 ნაწილი:

„9. დასაბეგრ ქონებაზე ფიზიკური პირის ქონების გადასახადის გაანგარიშება ახორციელდება საგადასახადო პერიოდის განმავლობაში ამ ქონების მის საკუთრებაში არსებობის დროის პროპორციულად.“.

49. 206-ე მუხლის პირველი ნაწილის:

ა) „ტ“ ქვეპუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ტ¹“ ქვეპუნქტი:

„ტ¹) 2011 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით იმულებით გადაადგილებული ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული 5 ჰექტარამდე ფართობის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი;“;

ბ) „ქ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ქ) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირის საკუთრებაში არსებული, მაღალმთიანი დასახლების ტერიტორიაზე მდებარე მიწის ნაკვეთი;“.

50. 238-ე მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 11¹ ნაწილი:

„11¹. თუ პირს სურს დაფაროს აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხა (იმ ოდენობით, რა ფარგლებშიც მის ქონებაზე ვრცელდება საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა), რომლის გადახდევინების უზრუნველსაყოფადაც ამ კოდექსის 239-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე მისი ქონების მიმართ გავრცელებულია საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა, შესაძლებელია, ამ მუხლის მე-8-მე-10 ნაწილებით დადგენილი წესითა და პირობებით, მას გაუფორმდეს ხელშეკრულება (გრაფიკი) აღნიშნულ საგადასახადო დავალიანებაზე. ამ შემთხვევაში, აღნიშნულ ქონებაზე ამ კოდექსის 241-ე და 242-ე მუხლებით გათვალისწინებული ღონისძიებები შეიძლება გაუქმდეს საგადასახადო ორგანოს უფროსის გადაწყვეტილებით.“.

51. 240-ე მუხლის დამატოს შემდეგი შინაარსის 3¹ ნაწილი:
 „3¹. საგადასახადო ორგანო ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, უფლებამოსილია განახორციელოს ამ კოდექსის 238-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“-„ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ღონისძიებები ამ კოდექსის 161¹ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირის მიმართ, თუ ეს პირი არ შეასრულებს იმავე მუხლით გათვალისწინებულ დღის თანხის ბიუჯეტში გადახდის ვალდებულებას.“.

52. 269-ე მუხლის მე-11 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„11. საგადასახადო შემოწმების შედეგად დარიცხული ჯარიმების თანხების 50 პროცენტი უქმდება, თუ გადასახადის გადამხდელს ამ საგადასახადო შემოწმების შედეგად გამოცემული საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარებიდან 30 დღის ვადაში ბიუჯეტში სრულად აქვს გადახდილი საგადასახადო მოთხოვნით გათვალისწინებული გადასახადების, აგრეთვე ჯარიმების 50 პროცენტის ტოლფასი თანხა და პირის მიერ ამავე ვადაში აღიარებულია შესაბამისი საგადასახადო მოთხოვნით გათვალისწინებული თანხა.“.

53. 279-ე მუხლის მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. საგადასახადო ორგანოსათვის არასწორი ინფორმაციის მიწოდება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ჩამოწერის თაობაზე – იწვევს დაჯარიმებას წარდგენილი ინფორმაციის შედეგად დაუდასტურებელი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის სააღრიცხვო ღირებულებით.“.

54. კოდექსს დამატოს შემდეგი შინაარსის 279¹ მუხლი:

„მუხლი 279¹. მულტინაციონალური საწარმოს მიერ ანგარიშგების წარდგენის ვადის დარღვევა ან არასრულყოფილი ანგარიშის წარდგენა

ამ კოდექსის 70¹ მუხლით გათვალისწინებული ანგარიშგების საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენის დადგენილი ვადის დარღვევა ან არასრულყოფილი ანგარიშის წარდგენა, – იწვევს დაჯარიმებას 5 000 ლარის ოდენობით.“.

55. 282-ე მუხლის მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ჯარიმის გამოყენების შემთხვევაში, დღის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობის საანგარიშო პერიოდზე (პერიოდებზე), დღის დეკლარაციასთან მიმართებით, ამ კოდექსის 274-ე და 275-ე მუხლებით გათვალისწინებული ჯარიმები არ გამოიყენება.“.

56. 286-ე მუხლის:

ა) პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. სამეწარმეო საქმიანობისათვის საქონლის სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება, მყიდველის მოთხოვნისას სასაქონლო ზედნადების გაუცემლობა ან საქონლის შეძენისას სასაქონლო ზედნადების მიღებაზე უარის თქმა, –

იწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.“;

ბ) 3¹ ნაწილი ამოღებულ იქნეს.

57. 299-ე მუხლის მე-9 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„9. საჩივარი დავის განმხილველ ორგანოს, როგორც წესი, ელექტრონული ფორმით წარედგინება. საჩივრის ფორმა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული რეგლამენტით.“.

58. მე-300 მუხლის პირველ ნაწილს დამატოს შემდეგი შინაარსის „ი“ ქვეპუნქტი:

ი) საჩივარი წარმომადგენლის მიერ არის წარდგენილი და მას არ ერთვის წარმომადგენლობის უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტი.“.

59. 301-ე მუხლის:

ა) „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) არ არსებობს დავის საგანი;“;

ბ) „თ“ ქვეპუნქტი ამოღებულ იქნეს.

60. 304-ე მუხლის:

ა) პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტი ამოღებულ იქნეს;

ბ) მე-2 ნაწილის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის 2¹ ნაწილი:

„2¹. თუ გასაჩივრებული გადაწყვეტილება/საგადასახადო მოთხოვნა გამოცემულია დავის განმხილველი ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, დავის განმხილველი ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ. აღნიშნულ საკითხს იხილავს ის ორგანო, რომლის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების მიხედვითაც იქნა გამოცემული გასაჩივრებული გადაწყვეტილება/საგადასახადო მოთხოვნა.“;

გ) მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება მხარეებს, როგორც წესი, ელექტრონულად ეგზავნებათ.“.

61. 309-ე მუხლის:

ა) მე-12 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„12. 2009 წლის 7 აგვისტომდე შექმნილი ამხანაგობის მიერ საკუთარი წევრისთვის წილის სანაცვლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა დღე-ითა და მოგების გადასახადით არ იბეგრება.“;

ბ) 23-ე ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

გ) 36-ე ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

დ) 37-ე ნაწილის:

და) „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) აღიარებული, 2013 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი და ჩამოწერის მომენტისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანება და მასზე დარიცხული საურავი, თუ პირს 2013 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისათვის (თანხის ჩამოწერამდე) საგადასახადო ორგანოსთვის არ წარუდგენია საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილის ან 309-ე მუხლის 58-ე და 59-ე ნაწილების მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა ან/და დარიცხვისა) ან საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილის ან 309-ე მუხლის 58-ე და 59-ე ნაწილების მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა ან/და დარიცხვისა) საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით ერთობლივი შემოსავლის თანხა ნულზე მეტია ან/და ჩასათვლედი თანხა დარიცხულ თანხას აღემატება); საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული წესი გამოიყენება 2021 წლის 1 იანვრამდე“;

დბ) „ა“ ქვეპუნქტის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის „ა¹“ ქვეპუნქტი:

„ა¹) აღიარებული, 2013 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი და ჩამოწერის მომენტისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანება და მასზე დარიცხული საურავი, თუ პირს 2013 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისათვის (თანხის ჩამოწერამდე) საგადასახადო ორგანოსთვის არ წარუდგენია საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 161¹ მუხლის პირველი ნაწილის ან 309-ე მუხლის 58-ე და 59-ე ნაწილების მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა ან/და დარიცხვისა) ან საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 161¹ მუხლის პირველი ნაწილის ან 309-ე მუხლის 58-ე და 59-ე ნაწილების მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა ან/და დარიცხვისა) საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით ერთობლივი შემოსავლის თანხა ნულზე მეტია ან/და ჩასათვლედი თანხა დარიცხულ თანხას აღემატება);“;

ე) 44-ე ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

ვ) 57-ე ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„57. ამ კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „3“ და „3¹“ ქვეპუნქტების, 99-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ფ“ ქვეპუნქტის, 153-ე მუხლის 5¹ ნაწილის, 161¹ მუხლის მე-2 ნაწილის, 165¹ მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის, 165² მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის, 168-ე მუხლის მე-5 ნაწილის, 205-ე მუხლის 10¹ ნაწილის, 206-ე მუხლის პირველი ნაწილის „3⁴“ ქვეპუნქტისა და 272-ე მუხლის 3¹ ნაწილის მოქმედება არ ვრცელდება იმ პირებზე, რომლებიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ახორციელებენ ელექტროენერგიის განაწილების საქმიანობას.“;

ზ) 63-ე ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

თ) 68-ე–78-ე ნაწილები ამოღებულ იქნეს;

ი) 79-ე ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„79. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით თავისუფლდება უძრავი ქონების მიწოდება, აგრეთვე უძრავი ქონების მიმწოდებლის მიერ მიწოდებულ ქონებასთან დაკავშირებული სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების გაწევა, თუ მესრულებულია ყველა შემდეგი პირობა:

ა) უძრავი ქონების მიწოდება და მასთან დაკავშირებული სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების გაწევა 2015 წლის 1 იანვრიდან 2026 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში განხორციელდა;

ბ) მიწოდებული უძრავი ქონება გათავსებულია 2008 წლის 8 აგვისტოსთვის ძალაში მყოფი მშენებლობის ნებართვით გათვალისწინებულ ობიექტში ან იმ ობიექტში, რომელზედაც 2008 წლის 8 აგვისტოს მდგომარეობით საპროექტო დოკუმენტაცია (არქიტექტურული პროექტი) უფლებამოსილ ორგანოსთან შეთანხმებული იყო, მშენებლობის ნებართვა კი შემდგომ გაიცა;

გ) უძრავი ქონების მიმწოდებელი ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ობიექტზე გაცემული მშენებლობის ნებართვის მფლობელია (იგი შეიძლება არ იყოს ამ ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მშენებლობის ნებართვის/საპროექტო დოკუმენტაციის (არქიტექტურული პროექტის) მფლობელი);

დ) იმ ობიექტის ექსპლუატაციაში მისაღებად, სადაც განთავსებულია მიწოდებული უძრავი ქონება, უფლებამოსილი ორგანო ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს 2026 წლის 1 იანვრამდე გამოსცემს;

ე) ობიექტი, სადაც განთავსებულია მიწოდებული უძრავი ქონება, მთლიანად ან ნაწილობრივ საცხოვრებლადაა განკუთვნილი;

ვ) ობიექტი, სადაც განთავსებულია მიწოდებული უძრავი ქონება, ამ მუხლის 81-ე ნაწილით გათვალისწინებულ ნუსხაშია შეტანილი.

შენიშვნა: ამ ნაწილის მიზნისთვის, თუ 2008 წლის 8 აგვისტოდან 2015 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში ამ მუხლის 81-ე ნაწილით გათვალისწინებულ ნუსხაში შეტანილ ობიექტში განთავსებულ უძრავ

ქონებაზე, როგორც მშენებარე ობიექტზე, საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში დარეგისტრირდა შემდეგნაირად, ამ ქონების მიწოდებასთან დაკავშირებით ქონების მიწოდებლის მიერ გაწეული სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურება მიიჩნევა უძრავი ქონების მიწოდების ნაწილად, ხოლო მიწოდების დროდ სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების დასრულების მომენტი ჩაითვლება.“;

კ) 81² ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„81². ამ მუხლის 79-ე და მე-80 ნაწილებით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათების საფუძველზე 2015 წლის 1 იანვრიდან 2023 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდებში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის ამ კოდექსის მე-4 მუხლით გათვალისწინებული ხანდაზმულობის ვადა შეადგენს:

ა) 2015 წლის 1 იანვრიდან 2016 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 11 წელს;

ბ) 2016 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 10 წელს;

გ) 2017 წლის 1 იანვრიდან 2018 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 9 წელს;

დ) 2018 წლის 1 იანვრიდან 2019 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 8 წელს;

ე) 2019 წლის 1 იანვრიდან 2020 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 7 წელს;

ვ) 2020 წლის 1 იანვრიდან 2021 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 6 წელს;

ზ) 2021 წლის 1 იანვრიდან 2022 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 5 წელს;

თ) 2022 წლის 1 იანვრიდან 2023 წლის 1 იანვრამდე საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ – 4 წელს.“;

ლ) 96-ე ნაწილი ამოღებულ იქნეს;

მ) 98-ე ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„98. 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში მიწოდებულ საქონელზე/გაწეულ მომსახურებაზე, რომელზედაც ანაზღაურება/ ანაზღაურების ნაწილი 2017 წლის 1 იანვრამდე (საქონლის მიწოდებამდე/ მომსახურების გაწევამდე) იქნა გადახდილი, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ მიიჩნევა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტი. ამასთანავე, 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში იმავე ოპერაციაზე საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე გადახდილი ანაზღაურება/ანაზღაურების ნაწილი დღე-ით იზეგრება ამ კოდექსის 163-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად.“;

ნ) 115-ე ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„115. ქონების გადასახადისგან, რომლის დეკლარირება ამ კოდექსით 2020 წელსაა გათვალისწინებული, გათავისუფლებულია „ეკონომიკური საქმიანობის სახეების საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორის“ (სკე 006-2016):

ა) 55.1 კოდით (სასტუმროები და განთავსების მსგავსი საშუალებები) ან/და 55.2 კოდით (დასასვენებელი და სხვა მოკლევადიანი განთავსების საშუალებები) გათვალისწინებულ საქმიანობაში გამოყენებული ქონება;

ბ) 56.1 კოდით (რესტორნები და საკვებით მომსახურების საქმიანობები) გათვალისწინებულ საქმიანობაში გამოყენებული ქონება;

გ) 56.3 კოდით (სასმელებით მომსახურების საქმიანობები) გათვალისწინებულ საქმიანობაში გამოყენებული ქონება;

დ) 79 კოდით (ტურისტული სააგენტოები, ტურ-ოპერატორები და სხვა დაჯავშნის მომსახურება და მათთან დაკავშირებული საქმიანობები) გათვალისწინებულ საქმიანობაში გამოყენებული ქონება.

შენიშვნა: ამ ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი ვრცელდება იჯარით, ლიზინგით ან სხვა ამგვარი ფორმით გადაცემულ ქონებაზედაც, თუ ეს ქონება ამავე ნაწილით განსაზღვრულ რომელიმე საქმიანობაში გამოიყენება.“;

ო) 116-ე ნაწილის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის 117-ე-129-ე ნაწილები:

„117. თუ ლიზინგის ხელშეკრულება 2022 წლის 1 იანვრამდეა გაფორმებული, ქონების ლიზინგით გაცემის ოპერაციის დღე-ით დასაბეგრი თანხა არის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სალიზინგო გადასახდელების სრული თანხა (ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სარგებლის ჩათვლით), ხოლო დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება გადასახდელი თანხის პროპორციულად, ეტაპობრივად, იმ საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, რომელშიც გათვალისწინებულია შესაბამისი თანხის გადახდა. ამასთანავე, თუ თანხა, სრულად ან ნაწილობრივ, ხელშეკრულებით გათვალისწინებულზე ადრეა გადახდილი, ანაზღაურებული თანხის შესაბამისი დღე-ის გადახდა ხორციელდება ამ თანხის გადახდის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით.

118. საწარმო, რომელმაც მიიღო ამ მუხლის 94-ე ნაწილით გათვალისწინებული პირის სტატუსი (დადგინდა, რომ იგი არის ამ მუხლის 94-ე ნაწილით გათვალისწინებული პირი):

ა) ვალდებულია 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის მიღებამდე იმ საანგარიშო პერიოდებში მიღებული წმინდა მოგებიდან, როდესაც პირი მოგების გადასახადით იზეგრებოდა ამ კოდექსის

97-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტების მიხედვით, შესაბამისი სტატუსის მიღების შემდგომ საანგარიშო პერიოდებში დივიდენდის განაწილება დაბეგვრის მოგების გადასახადით საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით;

ბ) უფლებამოსილია სტატუსის მიღების შემდგომ საანგარიშო პერიოდებში, ან კოდექსის 98² და 98³ მუხლების დებულებების შესაბამისად, ჩაითვალოს და ამავე კოდექსით დადგენილი წესით დაიბრუნოს 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის მიღებამდე იმ საანგარიშო პერიოდების მიხედვით გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა, როდესაც პირი მოგების გადასახადით იბეგრებოდა ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტების მიხედვით. მოგების გადასახადის თანხის ჩათვლისა და დაბრუნების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

119. თუ საწარმო, რომელმაც დაკარგა ამ მუხლის 94-ე ნაწილით გათვალისწინებული პირის სტატუსი (დადგინდა, რომ იგი აღარ არის ამ მუხლის 94-ე ნაწილით გათვალისწინებული პირი), სტატუსის დაკარგვის შემდგომ საანგარიშო პერიოდებში გაანაწილებს დივიდენდს 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის დაკარგვამდე იმ საანგარიშო პერიოდებში მიღებული წმინდა მოგებიდან, როდესაც პირი მოგების გადასახადით იბეგრებოდა ამ მუხლის 95-ე ნაწილით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით, მას უფლება აქვს, ჩაითვალოს ამ პერიოდების მიხედვით დარიცხული და გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა, მაგრამ არაუმეტეს ამ კოდექსის 98¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით გადასახდელი თანხისა.

120. ამ მუხლის 118-ე ნაწილით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის ჩასათვლელი თანხა იმ საანგარიშო პერიოდებში მიღებული წმინდა მოგებიდან, როდესაც პირი მოგების გადასახადით იბეგრებოდა ამ მუხლის 95-ე ნაწილით გათვალისწინებული დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით, გამოიანგარიშება შემდეგი ფორმულით – $A \times B / (C - D)$, სადა: A არის დივიდენდის სახით გასანაწილებელი თანხის ოდენობა, B – 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის დაკარგვამდე საანგარიშო პერიოდების მიხედვით დარიცხული და გადახდილი მოგების გადასახადის თანხა; C – 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის დაკარგვამდე საანგარიშო პერიოდებში მიღებული წმინდა მოგების ოდენობა; D არის 2017 წლის 1 იანვრიდან სტატუსის დაკარგვამდე საანგარიშო პერიოდებში მიღებული წმინდა მოგების ხარჯზე დივიდენდის სანაცვლოდ საწარმოს მიერ პარტნიორისთვის გადაცემული ამ საწარმოს აქციების/წილის ღირებულება.

121. საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას საქართველოს საბაჟო კოდექსის 163-ე მუხლის მე-9 ნაწილის მიზნებისათვის მხედველობაში მიიღება 2019 წლის 1 სექტემბრამდე ამ კოდექსის 277-ე, 279-ე, 289-ე და 290-ე მუხლების საფუძველზე გამოვლენილი საგადასახადო სამართალდარღვევები.

122. თუ გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩამოეწერა საგადასახადო დავალიანება, ხოლო საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერამდე აღნიშნული გადასახადისა და სანქციის თანხის გადახდა, მათ შორის, ზიანის ანაზღაურების სახით, სასამართლოს გადაწყვეტილებით დაკისრებული აქვს ამავე გადასახადის გადამხდელს ან/და ამ გადასახადის გადამხდელის ხელმძღვანელობაზე/წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილ პირს ან/და დამფუძნებელს სახელმწიფოს/სახელმწიფო ბიუჯეტის/საგადასახადო ორგანოს სასარგებლოდ, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შემდეგ გაუქმებულად მიიჩნევა სასამართლოს გადაწყვეტილებით დაკისრებული და შეუსრულებელი ვალდებულება და წყდება მის საფუძველზე დაწყებული სააღსრულებო წარმოება.

123. 2021 წლის 1 იანვრამდე შეძენილი ძირითადი საშუალების 2021 წლის შემდგომ პერიოდში მიწოდების შემთხვევაზე ვრცელდება 2021 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი ამ კოდექსის 174-ე მუხლის 9¹ ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები.

124. 2021 წლის 1 იანვრამდე, ამ კოდექსის 61-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული საფუძვლების გარდა, ასევე გადასახადის დარიცხვის საფუძველია ამ კოდექსის 176¹ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის რეალიზაციის დღ-ით დაბეგვრის შესახებ ინფორმაცია.

125. საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს 2021 წლის 1 იანვრამდე განსაზღვროს ცალკეული შემთხვევები, რომელთა დროსაც საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გააუქმოს პირის დღ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია. ამ შემთხვევაში დღ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება საგადასახადო ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების თარიღიდან.

126. 2021 წლის 1 იანვრამდე საქართველოს საბაჟო კოდექსის 54-ე მუხლის მე-2, მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, იმპორტის თანხა განისაზღვრება იმავე ნაწილით იმპორტის გადასახადის ოდენობის გაანგარიშებისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

127. 2021 წლის 1 იანვრამდე დღ-ისაგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია:

ა) ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მიწოდება, გარდა ელექტროენერგიის „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ მომხმარებლისთვის მიწოდებისა, რომელიც ელექტროენერგიას საკუთარი მოხმარებისთვის ყიდულობს, აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება;

ბ) საქართველოში წარმოებული სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის მიწოდება. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის,

ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით.

128. 2021 წლის 1 იანვრამდე, ამ კოდექსის 174-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“-„ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება ამ კოდექსის 173-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ჩათვლის დოკუმენტებით, რომლებიც გადასახადის გადამხდელის (მყიდველის/ჩათვლის მიმღების) მიერ ასახული არ არის დასაბეგრი ოპერაციის საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს დასაბეგრი ოპერაციის კალენდარული წლის დეკემბრის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით წარმოდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში ან არაუგვიანეს 3 კალენდარული წლის განმავლობაში, ამავე პერიოდის დაზუსტებულ დეკლარაციაში.

129. 2021 წლის 1 იანვრამდე, ამ კოდექსის 240-ე მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია, განახორციელოს ამ კოდექსის 238-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „გ“-„ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ღონისძიებები ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირის მიმართ, თუ ეს პირი არ შეასრულებს იმავე მუხლით გათვალისწინებულ დღგ-ის თანხის ბიუჯეტში გადახდის ვალდებულებას.“.

მუხლი 2

1. ეს კანონი, გარდა ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2, მე-4-მე-6 და მე-8 ნაწილებისა, მე-14 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 61-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტისა, მე-15, მე-20, 25-ე, 36-ე, 41-ე, 45-ე, 46-ე და 51-ე ნაწილებისა, 61-ე ნაწილის „ა“-„გ“, „დ.ბ“, „ე“-„თ“ და „მ“ ქვეპუნქტებისა და ამავე ნაწილის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 309-ე მუხლის 117-ე და 123-ე ნაწილებისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ამ კანონის პირველი მუხლის მე-2, მე-4-მე-6 და მე-8 ნაწილები, მე-14 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 61-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტი, მე-15, მე-20, 25-ე, 36-ე, 41-ე, 45-ე, 46-ე და 51-ე ნაწილები, 61-ე ნაწილის „ა“-„გ“, „დ.ბ“, „ე“-„თ“ და „მ“ ქვეპუნქტები და ამავე ნაწილის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 309-ე მუხლის 117-ე და 123-ე ნაწილები, ამოქმედდეს 2021 წლის 1 იანვრიდან.

3. ამ კანონის პირველი მუხლის 47-ე ნაწილით გათვალისწინებული 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2020 წლიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

4. ამ კანონის პირველი მუხლის 49-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 206-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ტ1“ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2013 წლიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

5. ამ კანონის პირველი მუხლის 61-ე ნაწილის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 309-ე მუხლის 127-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2019 წლის 27 დეკემბრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

6. ამ კანონის პირველი მუხლის 61-ე ნაწილის „ო“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული 309-ე მუხლის 127-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2020 წლის 1 მარტიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,
14 ივლისი 2020 წ.
N6817-რს

ვებგვერდი, 22/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
230000000.05.001.019972

საქართველოს კანონი

საქართველოს საბაჟო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საბაჟო კოდექსის (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე (www.matsne.gov.ge), 04.07.2019, სარეგისტრაციო კოდი: 230000000.05.001.019529) 44-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) საქართველოს ფარგლების გარეთ შესრულებული ინჟინერია, დამუშავება, საკონსტრუქტორო და სამხატვრო-დიზაინერული საქმიანობა, მხაზველობითი სამუშაოები, პროექტები, სქემები, ესკიზები და სხვა სამუშაოები (მომსახურება საქართველოს ფარგლების გარეთ გაწეულად მიიჩნევა, თუ მომსახურების გაწევის ადგილად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 162¹ მუხლის საფუძველზე არ მიიჩნევა საქართველო და ოპერაცია არ ექვემდებარება დამატებული ღირებულების გადასახადით უკუდაბეგვრას).“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2021 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

14 ივლისი 2020 წ.

N6818-რს

ვებგვერდი, 28/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.020010

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„3. მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს უფლება აქვს, შემოიღოს მხოლოდ ამ კოდექსით დაწესებული ადგილობრივი გადასახადი.“.

2. მე-6 მუხლის მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. ადგილობრივი გადასახადია ამ კოდექსით დაწესებული და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს ნორმატიული აქტით შემოღებული გადასახადი (ზღვრული განაკვეთების ფარგლებში), რომლის გადახდაც სავალდებულოა შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში.“.

3. მე-7 მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 7. ადგილობრივი გადასახადის დაწესება, შემოღება, მისი გადახდის პირობების შეცვლა და გადასახადის გაუქმება“

1. მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანო უფლებამოსილია შემოიღოს ამ კოდექსით დაწესებული ადგილობრივი გადასახადი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში ერთიანი განაკვეთის სახით ან/და ამ მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში ცალკეული დარგების ან/და საქმიანობის სახეების მიხედვით, ამავე კოდექსით დადგენილი ზღვრული განაკვეთის ფარგლებში.

2. მუნიციპალიტეტი ვალდებულია ადგილობრივი გადასახადის შემოღების, მისი გადახდის პირობების შეცვლის ან შემოღებული ადგილობრივი გადასახადის გაუქმების შესახებ ინფორმაცია და სათანადო ნორმატიული აქტის ასლი მისი გამოქვეყნებისთანავე გაუზიაროს შემოსავლების სამსახურსა და შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს.“.

4. მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) სახელმწიფო ხელისუფლების, ეროვნული მარეგულირებელი და მუნიციპალიტეტის

ორგანიზაციის საქმიანობა, რომელიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მათთვის საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული ფუნქციების შესრულებასთან, გარდა ხელშეკრულების საფუძველზე ფასიანი მომსახურების გაწევისა;“.

5. მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) განხორციელებული სახელმწიფო ხელისუფლების და მუნიციპალიტეტის ორგანოთა მიერ;“.

6. 26¹ მუხლის მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. ტურისტული საწარმოს სტატუსის პირისათვის მინიჭების, ტურისტული საწარმოს ფუნქციონირებისა და გაუქმების წესს, აგრეთვე შენობის მთლიანი ფართობიდან სასტუმრო ნომრებად/ აპარტამენტებად გამოსაყენებელი მინიმალური ფართობის ოდენობას მუნიციპალიტეტების მიხედვით ადგენს საქართველოს მთავრობა.“.

7. 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ლ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ლ) სამსახურებრივი მიზნებისათვის სახელმწიფო და მუნიციპალიტეტის ორგანოებისგან უსასყიდლოდ მიიღონ მონაცემები, ცნობები, დოკუმენტები და სხვა საჭირო ინფორმაცია. საჭიროების შემთხვევაში სახელმწიფო ორგანოებს შორის ინფორმაციის გაცვლის წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;“.

8. 53-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. საგადასახადო ვალდებულებად ითვლება პირის ვალდებულება, გადაიხადოს ამ კოდექსით დაწესებული, აგრეთვე ამ კოდექსით დაწესებული და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ შემოღებული გადასახადი.“.

9. 82-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„გ) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირის მიერ მაღალმთიან დასახლებაში საქმიანობით კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული 6 000 ლარამდე დასაბეგრი შემოსავალი, გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციიდან და სახელმწიფოს მიერ ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული სამედიცინო დაწესებულებიდან ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლისა.“.

10. 95³ მუხლის მე-2 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„2. ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთს საქმიანობის სახეების მიხედვით განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა აღნიშნული ქვეპუნქტით დადგენილი ოდენობის ფარგლებში. ამასთანავე, საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი ერთი და იმავე საქმიანობის სახისათვის მუნიციპალიტეტების მიხედვით განსაზღვროს განსხვავებული ფიქსირებული გადასახადის განაკვეთი.“.

11. მე-100 მუხლის მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტებისათვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;“.

12. 106-ე მუხლის „ა.ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა.ბ) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ სახელმწიფოსათვის ან/და მუნიციპალიტეტისათვის საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდების ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევის შემთხვევისა;“.

13. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) დღგ-ით შეძენილი საქონლის/მომსახურების გამოყენება არაეკონომიკური საქმიანობისათვის (გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ სახელმწიფოსათვის ან/და მუნიციპალიტეტისათვის საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდების ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევის შემთხვევისა), თუ ამ საქონელზე/მომსახურებაზე გადამხდელმა მიიღო დღგ-ის ჩათვლა, რომლის დროსაც:

ბ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე;

ბ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება საქონლის/მომსახურების გამოყენების დაწყების მომენტი;“.

14. 168-ე მუხლის:

ა) მე-2 ნაწილის „ჟ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ჟ) მუნიციპალიტეტისათვის დასახლებულ ტერიტორიაზე დაგვა-დასუფთავებისა და ნარჩენების მართვის მომსახურების გაწევა;“;

ბ) მე-4 ნაწილის:

ბ.ა) „თ“ და „ი“ ქვეპუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„თ) სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტისათვის აქტივების გამოტანა იმ საწარმოს კაპიტალიდან, რომლის წილის/აქციების 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და მუნიციპალიტეტის/ მუნიციპალიტეტების საკუთრებაშია;

ი) სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტისათვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;“;

ბ.ბ) „უ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„უ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების

უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (გარდა ფულისა) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების რეალიზაცია/გადაცემა;“.

15. 174-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა.დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა.დ) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ სახელმწიფოსათვის ან/და მუნიციპალიტეტისთვის საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდებისათვის ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევისათვის;“.

16. 194-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„გ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (აქციური საქონლის) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების (აქციური საქონლის) რეალიზაცია/გადაცემა;“.

17. მე-200 მუხლის მე-7 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„7. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწა – სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული მიწა.“.

18. 204-ე მუხლის:

ა) პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს გადაწყვეტილებით განისაზღვრება გადასახადის განაკვეთი, რომლის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ამ ნაწილით დადგენილი წლიური საბაზისო განაკვეთის 150 პროცენტს.“;

ბ) მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს გადაწყვეტილებით, შესაბამისი საბაზისო განაკვეთი მრავლდება ტერიტორიულ კოეფიციენტზე. ამასთანავე, ტერიტორიული კოეფიციენტი არ შეიძლება იყოს 1,5-ზე მეტი.“;

გ) მე-5 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„5. ქონების გადასახადით დაბეგრის მიზნებისათვის საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს, სხვა მარეგისტრირებელი ორგანოების, აგრეთვე მუნიციპალიტეტების მიერ საგადასახადო ორგანოში წარსადგენი ინფორმაციის ჩამონათვალს და ამ ინფორმაციის საგადასახადო ორგანოში წარდგენის წესს ადგენს საქართველოს მთავრობა.“.

19. 206-ე მუხლის პირველი ნაწილის:

ა) „ნ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ნ) სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომლის ნაყოფიერი ფენაც სანახევროდ ან მეტადაა დაზიანებული სტიქიის (ქარიშხლის, სეტყვის, გვალვის, წყალდიდობის, მეწყრის და სხვა) შედეგად, რაც დასტურდება მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ გაცემული ცნობით;“;

ბ) „ო¹“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ო¹) პირის მფლობელობაში/საკუთრებაში არსებული მიწა, რომელიც მდებარეობს „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ტერიტორიების მიმდებარედ, რის გამოც პირი ვერ სარგებლობს მოცემული მიწის ნაკვეთით, რაც დასტურდება მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს ან მის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გაცემული ცნობით;“;

გ) „შ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„შ) სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელზედაც მისაღები მოსავლის ნახევარზე მეტი განადგურდა სტიქიის (ქარიშხლის, სეტყვის, გვალვის, წყალდიდობის, მეწყრის და სხვა) ან სხვა ფორსმაჟორული გარემოების შედეგად, რაც დასტურდება მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს მიერ უფლებამოსილი პირის (პირების) მიერ გაცემული ცნობით;“;

დ) „ჰ²“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ჰ²) მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში მდებარე საცხოვრებელ სახლებზე ან/და ავტოფარეხებზე მიმაგრებული მიწის ნაკვეთები მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს მიერ დადგენილი ფართობის ზღვრული ოდენობის ფარგლებში;“;

ე) „ჰ³“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ჰ³) სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების საკუთრებაში არსებული სახელმწიფო ორგანოს ან/და მუნიციპალიტეტის მიერ უსასყიდლოდ გადაცემული უძრავი ქონება, რომელიც გამოიყენება საგანმანათლებლო საქმიანობაში;“.

20. 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„გ) მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირი, გარდა საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული ცალკეული საქმიანობის განმახორციელებელი ან ცალკეული მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში საქმიანობის განმახორციელებელი მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე ფიზიკური პირებისა;“.

21. 272-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) საქონლის/მომსახურების მიმწოდებლებს – საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის

შესახებ შესაბამისი წლის საქართველოს კანონით და მუნიციპალიტეტების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების საფუძველზე მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ღირებულების შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ აღნაზღაურებლობის გამო წარმოქმნილ საბიუჯეტო ვალდებულებებზე, მათი ღირებულების ფაქტობრივი დაფინანსების ოდენობისა და მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საერთო მოცულობაში ხვედრითი წილის პროპორციულად;“.

22. 281-ე მუხლის მე-11 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„11. საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში ამ მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო სამართალდარღვევის ჩადენისათვის დაადგინოს ჯარიმის განსხვავებული ოდენობები, მაგრამ არანაკლებ ამ მუხლის პირველი-მე-10 ნაწილებით დადგენილი ჯარიმების 5 პროცენტისა.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,
15 ივლისი 2020 წ.
N6942-რს

ვებგვერდი, 14/07/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017341

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №160
2020 წლის 13 ივლისი ქ. თბილისი

**„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს
ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებაში
ცვლილების შეტანის თაობაზე**

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (სსმ, ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, 200090000.22.033.016112) დამტკიცებული ინსტრუქციის 6¹ მუხლის მე-7 პუნქტის „გ“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტები ამოღებულ იქნეს.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს 2020 წლის 14 ივლისიდან.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ივანე მაჭავარიანი

ვებგვერდი, 05/06/2020
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017327

**საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №124
2020 წლის 4 ივნისი ქ. თბილისი
„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე**

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (სსმ, ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნას შემდეგი ცვლილება:

1. დანართი №II-06-ის („გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადის დეკლარაცია“):

ა) ნაწილი III ჩამოყალიბდეს თანდართული რედაქციით;

ბ) „დეკლარაციის დანართი „ა“ ჩამოყალიბდეს თანდართული რედაქციით.

2. 38-ე მუხლის:

ა) მე-6 პუნქტის „ჟ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ჟ) 57-ე უჯრაში – სულ საწარმოში პერიოდში ბიუჯეტში გადასახდელი წყაროსთან დაკავებული გადასახადების ჯამი შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადის გათვალისწინებით (39-ე, 56-ე, 56 5 უჯრებში და „დეკლარაციის დანართი „დ“-ს მე-6 სვეტში ასახული თანხების ჯამს გამოკლებული „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში ასახული თანხების ჯამი);“;

ბ) მე-7 პუნქტის:

ბ.ა) „თ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„თ) მე-11 სვეტის ჯამს გამოკლებული მე-14 სვეტის ჯამი უნდა შეესაბამებოდეს დეკლარაციის III ნაწილის 57-ე უჯრაში ასახულ თანხას;“;

ბ.ბ) „კ“ ქვეპუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ლ“ ქვეპუნქტი:

„ლ) მე-14 სვეტში აისახება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 112-ე ნაწილის საფუძველზე შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადის თანხა, რომელიც უნდა იყოს დაქირავებულისათვის ხელფასიდან დაკავებულ საშემოსავლო გადასახადის თანხას (სვ. 11) და 150 ლარს შორის უმცირესი.

მაგალითი 1.

საწარმოს მიერ 2020 წლის მაისის თვეში დაქირავებულზე დარიცხული ხელფასი (დასაქმებულის სახელით საპენსიო ანგარიშზე განხორციელებული საპენსიო შენატანის ჩათვლით) შეადგენს 1500 ლარს, რომელიც გაიცა იმავე თვეში. დაქირავებული არ სარგებლობს საგადასახადო შეღავათით.

მოცემულ შემთხვევაში:

ვინაიდან დაქირავებულის ხელფასი არ აღემატება 1500 ლარს, ხოლო საშემოსავლო გადასახადით დაბეგრული ხელფასი აღემატება 750 ლარს, საწარმო უფლებამოსილია, „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში („შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადი“) ასახოს 150 ლარი (750 ლარის ოდენობით გაცემული ხელფასის შესაბამისი საშემოსავლო გადასახადი).

მაგალითი 2.

საწარმოს მიერ 2020 წლის მაისის თვეში დაქირავებულზე დარიცხული ხელფასი შეადგენს 700 ლარს, რომელიც გაიცა იმავე თვეში. დაქირავებული არ სარგებლობს საპენსიო სქემით და საგადასახადო შეღავათით.

მოცემულ შემთხვევაში:

საწარმო უფლებამოსილია, „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში („შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადი“) ასახოს 140 ლარი (700 ლარის ოდენობით გაცემული ხელფასის შესაბამისი საშემოსავლო გადასახადი). შესაბამისად, ამ შემთხვევაში ბიუჯეტში გადასახდელი საშემოსავლო გადასახადი არ წარმოიქმნება.

მაგალითი 3.

საწარმოს მიერ 2020 წლის მაისის თვეში დაქირავებულზე დარიცხული ხელფასი შეადგენს 1 700 ლარს, რომელიც გაიცა იმავე თვეში. დაქირავებული სარგებლობს საპენსიო სქემით და საგადასახადო შეღავათით. შეღავათების გათვალისწინებით, სამემოსავლო გადასახადით დასაბეგრი ხელფასის თანხამ შეადგინა 1 400 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

საწარმოს სამემოსავლო გადასახადის შესამცირებელი თანხა არ წარმოექმნება - საწარმო არ არის უფლებამოსილი „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში („შესამცირებელი სამემოსავლო გადასახადი“) ასახოს რაიმე თანხა, რადგან ხელფასის ოდენობა აღემატება 1500 ლარს.“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ივანე მაჭავარიანი

ნაწილი III

განაცემის დასახელება				
დაქირავებით მომუშავე ფიზიკურ პირებზე ხელფასის/სარგებლოს (ფულადი, ნატურალური) სახით გაცემული ანაზღაურება (გარდა 56 ³ გრაფაში ასახული განაცემისა). მათ შორის:			16	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)			17	
რეზიდენტი ფიზიკური პირისთვის გადახდილი როიალტი			18	
ფიზიკურ პირებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები (გარდა პროცენტებისა):	რომელიც იბეგრება 20%-ით		19	
	რომელიც იბეგრება 5%-ით		20	
ფიზიკური პირის მიერ საქონლის მიწოდებით მიღებული შემოსავალი, რომელიც საქონლის შემძენი პირის მიერ სსკ-ის 133 ³ მუხლის შესაბამისად იბეგრება გადახდის წყაროსთან 3-პროცენტიანი განაკვეთით			20 ¹	
არადაქირავებულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული თანხები, რომელიც არ უკავშირდება მომსახურების ანაზღაურებას და ამასთან, ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავებას (გარდა დივიდენდებისა და ანაზღვრებზე გაცემული პროცენტებისა)			21	
ფიზიკურ პირებზე გაცემული დივიდენდები, მათ შორის:			22	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)			23	
ფიზიკურ პირებზე გაცემული პროცენტები, მათ შორის:			24	
ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (შელავათების გამოკლებით)			25	
ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მესაკუთრე ფიზიკურ პირზე შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ანაზღაურება			26	
მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ ფიზიკურ პირებზე გაწეული მომსახურებისათვის გაცემული ანაზღაურება (გარდა პროცენტებისა და დივიდენდისა), მათ შორის:			27	
საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ ¹ “ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	28	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	29	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	30	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	31	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		32	
მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ ფიზიკურ პირებზე გაწეული მომსახურებისათვის გაცემული ანაზღაურება (შელავათების გამოკლებით), რომელიც ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას (გარდა პროცენტებისა და დივიდენდისა), მათ შორის:			33	
საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ ¹ “ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	34	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	35	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	36	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	37	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		38	

ბიუჯეტში გადასახდელი წყაროსთან დაკავებული სამშემოსავლო გადასახადი (მე-17-მე-20, 20 ¹ , 21-ე, 23-ე, 25-ე, 26-ე, 34-ე-38-ე უჯრებში ასახული თანხების შესაბამის საგადასახადო განაკვეთებზე ნამრავლის ჯამი)			39	
ორგანიზაციებზე და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ საწარმოებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები, მათ შორის:			40	
ა) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ ¹ “ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	41	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	42	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	43	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	44	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		45	
ბ) დივიდენდები (განაკვეთი 5%)			46	
გ) პროცენტები (განაკვეთი 5%)			47	
ორგანიზაციებზე და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტ საწარმოებზე გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას დაქვემდებარებული განაცემები (შელავთების გამოკლებით), მათ შორის:			48	
ა) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის:	პირველი ნაწილის:	„ბ ¹ “ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 5 %)	49	
		„გ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	50	
		„დ“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 4 %)	51	
		„ე“ ქვეპუნქტით (განაკვეთი 10 %)	52	
	1 ¹ ნაწილით (განაკვეთი 15%)		53	
ბ) დივიდენდები (განაკვეთი 5%)			54	
გ) პროცენტები (განაკვეთი 5%)			55	
გადახდის წყაროსთან ორგანიზაციებისთვის და საქართველოში მუდმივი დაწესებულების არმქონე არარეზიდენტი საწარმოებისათვის დაკავებული ბიუჯეტში გადასახდელი გადასახადი (49-ე-55-ე უჯრებში ასახული თანხების შესაბამის საგადასახადო განაკვეთებზე ნამრავლის ჯამი)			56	
2008 წლის პირველ იანვრამდე პერიოდებზე გაუცემელი ანაზღაურებები, რომლებზეც დარიცხულია სოციალური გადასახადი			56 ¹	
2008 წლის პირველ იანვრამდე გაუცემელი ანაზღაურებებიდან მის შემდეგ პერიოდებში გაცემულია:			56 ²	
მათ შორის, საანგარიშო თვეში			56 ³	
სოციალური გადასახადი საანგარიშო თვეში გაცემულ ანაზღაურებაზე (56 ³ უჯრაში ასახული თანხის შესაბამის გადასახადის განაკვეთზე ნამრავლი)			56 ⁴	
გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადი საანგარიშო თვეში გაცემულ ანაზღაურებაზე (56 ³ უჯრაში ასახული თანხის შესაბამის საგადასახადო განაკვეთზე ნამრავლი)			56 ⁵	
სულ ბიუჯეტში გადასახდელი წყაროსთან დაკავებული გადასახადების ჯამი შესამცირებელი სამშემოსავლო გადასახადის გათვალისწინებით (39-ე, 56-ე, 56 ⁵ უჯრებში და „დეკლარაციის დანართი „დ“-ს მე-6 სვეტში ასახული თანხების ჯამს გამოკლებული „დეკლარაციის დანართი „ა“-ს მე-14 სვეტში ასახული თანხების ჯამი) მათ შორის:			57	
აჭარის ა.რ. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კუთვნილი სამშემოსავლო გადასახადი			57 ¹	
აფხაზეთის ა.რ. რესპუბლიკური ბიუჯეტის კუთვნილი სამშემოსავლო გადასახადი			57 ²	
ინფორმაციისათვის				
მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ღირებულება			58	
სამეურნეო ოპერაციის განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯი			59	
საგადასახადო ორგანოს მიერ ინვენტარიზაციის შედეგად გამოვლენილი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების დანაკლისის ოდენობა			60	
ფიზიკურ პირთა რიცხოვნება, რომლებზეც გაცემულია მე-16 უჯრაში ასახული თანხა			61	
არადაქირავებულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული თანხები, რომელიც არ უკავშირდება მომსახურების ანაზღაურებას და არ ექვემდებარება გადახდის წყაროსთან დაბეგვრას			62	
ნაღდი ანგარიშსწორებით განხორციელებული ბრუნვა. მათ შორის:			63	
საკონტროლო-საღარი აპარატების საშუალებით			64	

მაქსიმალური ხელფასი	65	
მინიმალური ხელფასი	66	
ნაღდი ფულის ნაშთი თვის ბოლოსათვის	67	
საქვეანგარიშოდ გაცემული თანხა	68	
პირთა რაოდენობა, რომლებზეც გაცემულია 68-ე უჯრაში ასახული თანხა	69	

დეკლარაციის დანართი „ა“

ინფორმაცია
საანგარიშო თვეში განხორციელებული განაცემებისა
და დაკავებული გადასახადის შესახებ

განაცემის მიმღების საიდენტიფიკაციო ნომერი (პირადი ნომერი)	განაცემის მიმღების დასახელება	მისამართი	პირის რეზიდენტობა (ქვეყანა)	შემოსავლების მიმღებ პირთა კატეგორია	განაცემი				წყაროსთან დასაკავებელი გადასახადის განაკვეთი	წყაროსთან დაკავებული გადასახადი (ლარი)	სოციალური გადასახადი	საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე გათვალისწინებული ან შემცირებას დაქვემდებარებული გადასახადის თანხა	შესამცირებელი საშემოსავლო გადასახადი
					სახე	თანხა (ლარი)	შელავა-თის ოდენობა	გაცემის თარიღი					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

რედაქციაში შემოსულ კითხვებზე პასუხები მოამზადა
ბაგის საბაღასაშალო კომიტეტმა

კითხვა:

საქართველოში რეგისტრირებულმა შპს-მ საბუღალტრო მომსახურების პროგრამის („ეგ-ზაგტი“) ლიცენზია, რომელსაც აქვს არამატერიალური სახე, ვიყიდე ნიდერლანდე-ბიდან (ორმაგი დაბეგვრის რეჟიმში ჩართულია ეს ქვეყანა) და ვყიდი ისევ ნიდერლანდებში, ორივე მხარე იურიდიული პირია. რა გადასახადების გადახდა მიწევს საქართველოში?

პასუხი:

1. ლიცენზიის შეძენისას გადახდილი როიალტი თქვენ უნდა დაგებებრათ დღგ-ით (უკუდაბეგვრის წესით), ხოლო არარეზიდენტს საშემოსავლოს არ დაუკავებდით ე.წ. „რეზიდენტობის ცნობის“ (არსებობის შემთხვევაში) საფუძველზე.
2. საქართველოს ფარგლებს გარეთ მომსახურების გაწევისას (ანუ არამატერიალური აქტივის გაყიდვისას) დღგ საქართველოში არ წარმოიშობა, ხოლო ყიდვა-გაყიდვით მიღებული მოგება მოგების გადასახადით მაშინ დაიბეგრება, როცა იგი დივიდენდად განაწილდება.

კითხვა:

სამეურნეო საქმიანობის პირობებში, შპს-ის სახელზე გამოწერილი ავტომანქანის პატრულის ჯარიმები საწარმოს მხრიდან დასაბეგრია თუ არა მოგების გადასახადით, თუ ეს ჯარიმები ეხება მძღოლს და უნდა განვიხილოთ მძღოლის გადასახადებად (მისი პირადი ხარჯების კომპენსაციით) და, შესაბამისად, დავბეგროთ საშემოსავლო გადასახადით?

პასუხი:

ჯარიმა ტექდათვალიერების გავლის პირობების დარღვევისთვის არის საწარმოს მიერ ჩადენილი დარღვევა, ხოლო მოძრაობის წესების დარღვევა – მძღოლის მიერ ჩადენილი.

პირველ შემთხვევაში გადახდილი ჯარიმა მოგების გადასახადით არ დაიბეგრება, ხოლო მეორე შემთხვევაში – ჩაითვლება მძღოლის მიერ ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავლად (თუ მისი გადახდა თანამშრომლისთვის მოხდა დამქირავებლის მიერ) და დაიბეგრება საშემოსავლო გადასახადით, ხოლო მოგების გადასახადით აღარ დაიბეგრება.

კითხვა:

იბეგრება თუ არა დღგ-ით ფიზიკური პირის მიერ ისეთი კომერციული შენობის რეალიზაცია, რომლის გამოყენება ფიზიკური პირის მიერ ეკონომიკურ საქმიანობაში 2 წელზე მეტი ვადით არ მომხდარა და მისი სარეალიზაციო ფასი 200 000 ლარი და მეტია? აგრეთვე, ასეთი ოპერაცია რა გადასახადების წინაშე შეიძლება დადგეს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით?

პასუხი:

დღგ-ის გადამხდელად არარეგისტრირებული ფიზიკური პირის მიერ არასაცხოვრებელი ფართობის მიწოდება დაექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას, თუ ოპერაციის ღირებულება აჭარბებს 100'000 ლარს. ამასთან, დღგ-ით დაიბეგრება ოპერაციის მთლიანი თანხა (და არა 100'000-ის გამოკლებით).

რაც შეეხება საშემოსავლო გადასახადს, საგადასახადო კოდექსის 82.1-ე მუხლის „ვ.გ.“ ქვეპუნქტის თანახმად, საშემოსავლო გადასახადისგან თავისუფლდება „2 წელზე მეტი

ვადით საკუთრებაში არსებული აქტივების მიწოდებით მიღებული ნამეტი, გარდა გამსხვიებლის მიერ აქტივების მიწოდებამდე ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების ან/და ამ ქვეპუნქტის „ვ.ა“ და „ვ.ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ამასთანავე, აქტივების ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებად არ ითვლება მათი 2 წლის შემდეგ მიწოდება ან/და ფასიანი ქაღალდების/წილის მხოლოდ ფლობა დივიდენდებისა და პროცენტების მიღების მიზნით“.

აქედან გამომდინარე, თუ ამ არასაცხოვრებელ ფართობს თქვენ ფლობდით 2 წელზე მეტ ხანს და ბოლო 2 წელი არ იყენებდით ეკონომიკურ საქმიანობაში, საშემოსავლო გადასახადის გადახდა არ მოგიწევთ.

კითხვა:

მალაზიის ინვენტარიზაციის დროს გამოვლენილი დანაკლისი, რომლის ნაწილიც თანამშრომელს უკავდება ხელფასიდან და ნაწილი ჰაერში რჩება (კომპანიის ზარალია), რა სახის გადასახადებით უნდა დაიბეგროს და რა სახის ჯარიმები დაგვერიცხება?

პასუხი:

ინვენტარიზაციით გამოვლენილი დანაკლისი ჯარიმდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი ჩატარებულია საგადასახადო ორგანოს მიერ (ამ დროს ჯარიმა შეადგენს დანაკლისის საბაზრო ღირებულების 10 %-ს და საქონელი ითვლება უსასყიდლო მიწოდებად). სხვა შემთხვევაში, შპს-ს მიერ დანაკლისი განიხილება მისი აღმოჩენის მომენტში საბაზრო ფასით განხორციელებულ მიწოდებად და გადასახადებით იბეგრება საერთო წესით, კერძოდ დღგ-ით და მოგების ან საშემოსავლო გადასახადით (იმისდა მიხედვით, იკვეთება თუ არა თანამშრომლების მიერ აღნიშნული საქონლის მითვისებისა და სარგებლის მიღების ფაქტი).

კითხვა:

ფიზიკურმა პირმა საცხოვრებელი ბინა რომ გააქირაოს ფიზიკურ პირზე და შემდეგ რამდენიმე თვეში 150 000 ლარად გაყიდოს, გადაიხდის თუ არა დღგ-ის და რა შემთხვევაში ექნება სხვა სახის გადასახადები?

პასუხი:

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანების 49-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ეკონომიკურ საქმიანობას არ განეკუთვნება „ფიზიკური პირის მიერ ყოველი უწყვეტი 48 თვის განმავლობაში მის საკუთრებაში არსებული 4 საცხოვრებელი ბინის (სახლის) (მათ შორის, მშენებარე) მასზე დამაგრებული მიწით რეალიზაცია“.

აქედან გამომდინარე, საცხოვრებელი ბინის მიწოდება (თუ გაქირავების მომენტში იგი გამოიყენებოდა როგორც ბინა ე.წ. შინაარსის ფორმაზე აღმატებულობის პრინციპის შესაბამისად, იგი ფაქტობრივად არ წარმოადგენდა კომერციულ ფართობს) დღგ-ით არ იბეგრება, თუ იგი აკმაყოფილებს ზემოთ აღნიშნულ პირობას (4 ბინა 48 თვეში).

რაც შეეხება საშემოსავლო გადასახადს, ისიც არ წარმოიშობა, თუ ფიზიკური პირი ამ ბინას ფლობდა 2 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში (მიუხედავად მისი ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებისა). სხვა შემთხვევაში (თუ ბინა საკუთრებაში გააჩნდა 2 წელზე ნაკლები დროის განმავლობაში), ბინის რეალიზაციიდან მიღებული ნამეტი (ასეთი არსებობის შემთხვევაში) დაიბეგრება საშემოსავლო გადასახადის 5%-იანი განაკვეთით.

კითხვა:

ფიზიკური პირი აქირავებს ბინას (გამგეობა ქირობს და ზარალებული ოჯახისთვის). რა ევალება ფიზიკურ პირს, გადასახადებს უნდა იხდიდეს გამგეობა, თუ ის ფიზიკური პირი ვინც გააქირავა საცხოვრებელი ფართობი?

პასუხი:

თუ ფიზიკური პირი ინდივიდუალურ მენარმედ და/ან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული არ არის, მაშინ მისთვის საშემოსავლო გადასახადის დაკავება ევალება გადახდის წყაროს (გამგეობას).

კითხვა:

ფიზიკური პირი აქირავებდა ბინას იურიდიულ პირზე და, შესაბამისად, იხდიდა საშემოსავლოს. ახლა სურს ბინის გაყიდვა ფიზიკურ პირზე. რა გადასახადი უნდა გადაიხადოს, თუ ქონებას ფლობს 20 წელია და სხვა ასეთი სახის გაყიდვები არ ჰქონია?

პასუხი:

თუ გაქირავების მომენტში იგი გამოიყენებოდა როგორც ბინა და ე.წ. შინაარსის ფორმაზე აღმატებული პრინციპის შესაბამისად, იგი ფაქტობრივად არ წარმოადგენდა კომერციულ ფართობს დღგ-ს ნაწილში ფიზიკურ პირს საცხოვრებელი ბინის გაყიდვისას საგადასახადო ვალდებულებები არ წარმოეშობა.

რაც შეეხება საშემოსავლო გადასახადს, ისიც არ წარმოიშობა, რადგან ფიზიკური პირი ამ ბინას ფლობდა 2 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში (მიუხედავად მისი ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებისა).

კითხვა:

საქართველოში რეგისტრირებულმა შვილობილმა შპს-მ, ბანკიდან აიღო სესხი 8 %-ში და მივასესხე დაკავშირებულ პირს (დედა კომპანიას) 6%-ში. მომიწევს თუ არა 2 % (სხვაობის) დაბეგვრა მოგების გადასახადით და რა დროს უნდა დავბეგრო სესხის გაცემისას, ყოველთვიურად თუ დაფარვის დროს?

პასუხი:

თუ „დედა-კომპანია“ საქართველოს რეზიდენტი კომპანიაა და იგი არ არის გათავისუფლებული მოგების გადასახადისგან და ამავდროულად გადასულია ე.წ. ესტონურ მოდელზე, მაშინ ამ ოპერაციაზე მოგების გადასახადი არ წარმოიშობა.

ამასთან, თუ „დედა-კომპანია“ არარეზიდენტია, მაშინ ეს ოპერაცია საერთაშორისო კონტროლირებული ოპერაციაა და იგი დაიბეგრება საბაზრო პრინციპების შესაბამისად, რომლებიც აღწერილია საგადასახადო კოდექსის XVII თავში.

კითხვა:

ინდივიდუალურმა მენარმემ უპროცენტო სესხი აიღო სხვა ფიზიკური პირისგან, რომელიც არ არის რეგისტრირებული გადამხდელად. გვავინტერესებს, რა საგადასახადო ვალდებულებები წარმოექმნებათ ორივე მხარეს და ვისი რა სახის გადასახადით იბეგრება?

პასუხი:

თუ სესხის მიმღები აღნიშნულ სესხს გამოიყენებს ეკონომიკურ საქმიანობაში ამ შემთხვევაში ი/მ-ის მიერ მიღებული სარგებელი ამავდროულად გამოიქვითება სსკ-ის 105-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით (იგულისხმება, რომ ი/მ არ არის მცირე მენარმე) და, შესაბამისად, ი/მ-ს საგადასახადო ვალდებულებები არ წარმოეშობა. სესხის გამცემ არარეგისტრირებულ ფიზიკურ პირს ასევე არ წარმოეშობა ვალდებულებები სსკ-ის მე-9 მუხლის შესაბამისად.

კითხვა:

შპს-ს შემოსავლები 2019 წლის 1 მაისიდან 2020 წლის 1 მაისამდე იყო 98.000 ლარი და მიმდინარე წლის 2 მაისს ჩაერიცხა 2200 ლარი. ეკუთვნის თუ არა შპს-ს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია და რა თანხიდან გადაიხდის დღგ-ს?

პასუხი:

თუ 2019 წლის 1 მაისიდან 2020 წლის 30 აპრილის ჩათვლით 18%-იანი დღგ-ით დაბეგვრას დაქვემდებარებული ბრუნვა იყო 98.000 ლარი, მაშინ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება არ გაქვთ. 2 მაისის ბრუნვა შევა შემდეგ უწყვეტ 12-თვიან პერიოდში (2019 წლის 1 ივნისიდან 2020 წლის 31 მაისის ჩათვლით და თუ ამ პერიოდში დღგ-ის დასაბეგრი ოპერაციები (161-ე მუხლით განსაზღვრული 7 ოპერაციის თანხები) 100 000 ლარს გასცდება, იძულებული გახდებით სავალდებულო წესით დარეგისტრირდეთ დღგ-ის გადამხდელად, ხოლო თუ ბრუნვები ასევე ნაკლები იქნება 100 000 ლარზე ამ მეორე უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაშიც არ მოგიწევთ სავალდებულო რეგისტრაცია და ა.შ. უნდა გააგრძელოთ და ითვალთ მომდევნო უწყვეტ 12 კალენდარულთვიან პერიოდებში 100 000 ლარის თანხები.

კითხვა:

საწარმოს ძირითადი საშუალებები, რომლებიც თითქმის სრულადაა უკვე განულებული ცვეთის დარიცხვით, მაგრამ რეალურად კვლავ მოხმარებაშია, ხელახლა უნდა ავაფასოთ თუ არა და რა თანხით? ასევე, ეს აფასების თანხა მოგებას გაგვიზრდის და უნდა დაებეგროთ თუ არა მოგების გადასახადით?

პასუხი:

განაწილებული მოგების გადასახადი(ე.წ. ესტონური მოდელი) ამ მოგების დივიდენდად განაწილებისას წარმოიშობა, შესაბამისად გადაფასება ამ სახეობის მოგების გადასახადით დაბეგვრას არ წარმოშობს.

დანარჩენი – ბუღალტრული აღრიცხვის საკითხებია და საგადასახადო დაბეგვრის თემებს არ განეკუთვნება.

კითხვა:

მენარმეს კომერციული ფართობი აღებული აქვს თავისივე ძმისგან. საჭიროა თუ არა იჯარის ხელშეკრულება, როცა ქირას არ იხდის, ანუ არარეალური შემოსავლებიდან აქვს თუ არა რამე საგადასახადო ვალდებულება?

პასუხი:

სამწუხაროდ თქვენი კითხვა არ შეიცავს დასმულ კითხვაზე პასუხის ამომწურავად გასაცემად საჭირო ინფორმაციას, მაგალითად არ არის მითითებული ეს მენარმე შპს-ის სახით არის რეგისტრირებული (ანუ იბეგრება ე.წ. ესტონური მოდელის მოგების გადასახადით), თუ წარმოადგენს ი/მ-ს და ეხება წლიური საშემოსავლო ან თუნდაც მცირე მენარმის 1%-იანი გადასახადი. ამიტომაც ზუსტი და ამომწურავი პასუხის გაცემა გაგვიჭირდება. ზოგადად, არარსებული შემოსავლებიდან საგადასახადო ვალდებულებები არ წარმოიშობა.

ინფორმაცია პირუბიდას

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლარის გაცვლითი კურსები უცხოური ვალუტების მიმართ 2020 წლის ივლისში

თარიღი	ბულგარული ლემი	დანიური კრონა	ევრო	ფუნტი სტირლინგი	ისლანდიური კრონა	სერბული დინარი	ნორვეგიული კრონა	პოლეთური გლთი	რუმინული ლეი	უნგრული ფორინტი	შვედური კრონა	შვეიცარიული ფრანკი	ჩეხური კრონა	ამერიკული დოლარი
	1	10	1	1	100	100	10	10	10	100	10	1	10	1
01.07.20	1,7526	4,6002	3,4282	3,7541	2,2060	2,9153	3,1431	7,6837	7,0804	0,9613	3,2653	3,2150	1,2789	3,0568
02.07.20	1,7511	4,5958	3,4247	3,7928	2,2010	2,9132	3,1881	7,6844	7,0819	0,9667	3,2680	3,2264	1,2851	3,0567
03.07.20	1,7578	4,6148	3,4381	3,8124	2,2012	2,9234	3,2176	7,6966	7,1147	0,9769	3,2879	3,2294	1,2904	3,0463
04.07.20	1,7496	4,5925	3,4221	3,7947	2,1894	2,9099	3,2015	7,6576	7,0737	0,9722	3,2718	3,2187	1,2838	3,0465
05.07.20	1,7496	4,5925	3,4221	3,7947	2,1894	2,9099	3,2015	7,6576	7,0737	0,9722	3,2718	3,2187	1,2838	3,0465
06.07.20	1,7496	4,5925	3,4221	3,7947	2,1894	2,9099	3,2015	7,6576	7,0737	0,9722	3,2718	3,2187	1,2838	3,0465
07.07.20	1,7615	4,6266	3,4477	3,8144	2,1931	2,9303	3,2418	7,7105	7,1286	0,9769	3,2848	3,2412	1,2910	3,0532
08.07.20	1,7625	4,6247	3,4463	3,8159	2,1951	2,9305	3,2325	7,7085	7,1207	0,9740	3,2957	3,2354	1,2906	3,0552
09.07.20	1,7645	4,6316	3,4507	3,8350	2,1950	2,9337	3,2284	7,7090	7,1285	0,9706	3,3062	3,2492	1,2897	3,0594
10.07.20	1,7731	4,6515	3,4655	3,8681	2,1835	2,9457	3,2622	7,7592	7,1582	0,9779	3,3330	3,2602	1,3011	3,0600
11.07.20	1,7679	4,6437	3,4593	3,8617	2,1762	2,9400	3,2305	7,7324	7,1438	0,9788	3,3286	3,2530	1,2962	3,0624
12.07.20	1,7679	4,6437	3,4593	3,8617	2,1762	2,9400	3,2305	7,7324	7,1438	0,9788	3,3286	3,2530	1,2962	3,0624
13.07.20	1,7679	4,6437	3,4593	3,8617	2,1762	2,9400	3,2305	7,7324	7,1438	0,9788	3,3286	3,2530	1,2962	3,0624
14.07.20	1,7729	4,6567	3,4673	3,8568	2,1778	2,9483	3,2482	7,7455	7,1573	0,9799	3,3397	3,2502	1,3011	3,0614
15.07.20	1,7802	4,6776	3,4817	3,8349	2,1815	2,9604	3,2468	7,7585	7,1888	0,9799	3,3486	3,2592	1,3045	3,0633
16.07.20	1,7912	4,7068	3,5049	3,8715	2,1906	2,9795	3,2877	7,8401	7,2355	0,9924	3,3858	3,2597	1,3169	3,0651
17.07.20	1,7855	4,6912	3,4925	3,8431	2,1829	2,9689	3,2868	7,7793	7,2112	0,9863	3,3758	3,2405	1,3082	3,0652
18.07.20	1,7899	4,7022	3,5010	3,8461	2,1853	2,9768	3,3026	7,8120	7,2295	0,9893	3,3892	3,2566	1,3117	3,0651
19.07.20	1,7899	4,7022	3,5010	3,8461	2,1853	2,9768	3,3026	7,8120	7,2295	0,9893	3,3892	3,2566	1,3117	3,0651
20.07.20	1,7899	4,7022	3,5010	3,8461	2,1853	2,9768	3,3026	7,8120	7,2295	0,9893	3,3892	3,2566	1,3117	3,0651
21.07.20	1,7968	4,7178	3,5138	3,8656	2,1937	2,9874	3,3140	7,8723	7,2569	0,9968	3,4077	3,2675	1,3208	3,0672
22.07.20	1,7974	4,7237	3,5165	3,9006	2,2033	2,9893	3,3511	7,9226	7,2634	1,0013	3,4345	3,2762	1,3282	3,0701
23.07.20	1,8100	4,7561	3,5404	3,8800	2,2436	3,0097	3,3525	7,9827	7,3134	1,0126	3,4520	3,2817	1,3411	3,0592
24.07.20	1,8162	4,7718	3,5518	3,8994	2,2508	3,0194	3,3477	8,0410	7,3454	1,0231	3,4611	3,3063	1,3487	3,0653
25.07.20	1,8199	4,7832	3,5605	3,9133	2,2563	3,0269	3,3267	8,0771	7,3671	1,0258	3,4653	3,3226	1,3553	3,0731
26.07.20	1,8199	4,7832	3,5605	3,9133	2,2563	3,0269	3,3267	8,0771	7,3671	1,0258	3,4653	3,3226	1,3553	3,0731
27.07.20	1,8199	4,7832	3,5605	3,9133	2,2563	3,0269	3,3267	8,0771	7,3671	1,0258	3,4653	3,3226	1,3553	3,0731
28.07.20	1,8424	4,8410	3,6034	3,9549	2,2778	3,0631	3,3826	8,1860	7,4631	1,0417	3,5118	3,3421	1,3755	3,0727
29.07.20	1,8457	4,8536	3,6125	3,9662	2,2779	3,0719	3,3762	8,1983	7,4706	1,0441	3,5107	3,3521	1,3770	3,0779
30.07.20	1,8486	4,8579	3,6156	3,9922	2,2766	3,0742	3,3931	8,1809	7,4765	1,0411	3,5163	3,3567	1,3767	3,0771
31.07.20	1,8453	4,8489	3,6086	3,9944	2,2698	3,0685	3,3683	8,1828	7,4669	1,0441	3,4989	3,3595	1,3749	3,0719

თარიღი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი	განადგური დოლარი
	1	1	10	1	100	10	10000	10	1	1	10	10	100	1
01.07.20	2,2347	2,0939	1,8906	0,4460	2,8375	8,3224	0,7278	8,8242	2,1881	9,9311	4,3217	3,9442	4,0483	1,9579
02.07.20	2,2512	2,1070	1,8898	0,4459	2,8426	8,3221	0,7278	8,8510	2,1912	9,9308	4,3263	3,9439	4,0433	1,9734
03.07.20	2,2414	2,1093	1,8892	0,4444	2,8343	8,2938	0,7253	8,8375	2,1862	9,8970	4,3102	3,9306	4,0610	1,9847
04.07.20	2,2450	2,1124	1,8897	0,4444	2,8334	8,2943	0,7254	8,8662	2,1847	9,8977	4,3111	3,9309	4,0815	1,9875
05.07.20	2,2450	2,1124	1,8897	0,4444	2,8334	8,2943	0,7254	8,8662	2,1847	9,8977	4,3111	3,9309	4,0815	1,9875
06.07.20	2,2450	2,1124	1,8897	0,4444	2,8334	8,2943	0,7254	8,8662	2,1847	9,8977	4,3111	3,9309	4,0815	1,9875
07.07.20	2,2520	2,1229	1,9043	0,4448	2,8383	8,3126	0,7270	8,8689	2,1923	9,9227	4,3456	3,9396	4,0881	1,9950
08.07.20	2,2518	2,1182	1,9114	0,4450	2,8370	8,3180	0,7274	8,8347	2,1887	9,9130	4,3503	3,9422	4,0771	1,9954
09.07.20	2,2506	2,1248	1,9123	0,4457	2,8441	8,3294	0,7284	8,8499	2,1928	9,9235	4,3621	3,9476	4,0780	2,0018
10.07.20	2,2663	2,1359	1,9122	0,4456	2,8500	8,3311	0,7286	8,8845	2,1986	9,9480	4,3813	3,9483	4,0803	2,0123
11.07.20	2,2511	2,1305	1,9154	0,4460	2,8677	8,3376	0,7291	8,8701	2,2011	9,9461	4,3748	3,9512	4,0721	2,0132
12.07.20	2,2511	2,1305	1,9154	0,4460	2,8677	8,3376	0,7291	8,8701	2,2011	9,9461	4,3748	3,9512	4,0721	2,0132
13.07.20	2,2511	2,1305	1,9154	0,4460	2,8677	8,3376	0,7291	8,8701	2,2011	9,9461	4,3748	3,9512	4,0721	2,0132
14.07.20	2,2545	2,1332	1,9185	0,4459	2,8590	8,3349	0,7289	8,8862	2,2023	9,9493	4,3722	3,9498	4,0713	2,0104
15.07.20	2,2478	2,1296	1,9174	0,4461	2,8525	8,3400	0,7294	8,9031	2,1983	9,9587	4,3653	3,9521	4,0613	1,9994
16.07.20	2,2572	2,1489	1,9193	0,4465	2,8673	8,3449	0,7298	8,9302	2,2072	9,9613	4,3859	3,9539	4,0788	2,0135
17.07.20	2,2651	2,1380	1,9214	0,4470	2,8607	8,3452	0,7298	8,9435	2,2000	9,9649	4,3798	3,9528	4,0765	2,0046
18.07.20	2,2571	2,1416	1,9208	0,4468	2,8611	8,3449	0,7298	8,9244	2,2049	9,9613	4,3795	3,9530	4,0855	2,0070
19.07.20	2,2571	2,1416	1,9208	0,4468	2,8611	8,3449	0,7298	8,9244	2,2049	9,9613	4,3795	3,9530	4,0855	2,0070
20.07.20	2,2571	2,1416	1,9208	0,4468	2,8611	8,3449	0,7298	8,9244	2,2049	9,9613	4,3795	3,9530	4,0855	2,0070
21.07.20	2,2614	2,1461	1,9174	0,4473	2,8615	8,3507	0,7303	8,9293	2,2068	9,9779	4,3887	3,9565	4,0942	2,0133
22.07.20	2,2785	2,1742	1,9217	0,4479	2,8628	8,3586	0,7310	8,9801	2,2106	9,9906	4,3926	3,9604	4,1074	2,0281
23.07.20	2,2750	2,1892	1,9147	0,4469	2,8607	8,3289	0,7284	8,9351	2,2104	9,9583	4,3720	3,9469	4,0920	2,0396
24.07.20	2,2892	2,1834	1,9162	0,4476	2,8602	8,3457	0,7298	8,9618	2,2134	9,9912	4,3794	3,9545	4,1003	2,0415
25.07.20	2,2876	2,1724	1,9224	0,4488	2,8883	8,3667	0,7317	8,9912	2,2161	10,0232	4,3806	3,9646	4,1068	2,0341
26.07.20	2,2876	2,1724	1,9224	0,4488	2,8883	8,3667	0,7317	8,9912	2,2161	10,0232	4,3806	3,9646	4,1068	2,0341
27.07.20	2,2876	2,1724	1,9224	0,4488	2,8883	8,3667	0,7317	8,9912	2,2161	10,0232	4,3806	3,9646	4,1068	2,0341
28.07.20	2,2973	2,1939	1,9190	0,4486	2,9192	8,3659	0,7316	9,0127	2,2282	10,0382	4,3872	3,9642	4,1058	2,0523
29.07.20	2,2990	2,1992	1,9300	0,4447	2,9255	8,3800	0,7328	9,0192	2,2315	10,0552	4,3957	3,9713	4,1127	2,0471
30.07.20	2,3048	2,2087	1,9262	0,4420	2,9309	8,3778	0,7326	9,0296	2,2372	10,0592	4,3972	3,9704	4,1138	2,0493
31.07.20	2,2899	2,1946	1,9239	0,4399	2,9239	8,3637	0,7314	9,0196	2,2333	10,0455	4,3863	3,9636	4,1041	2,0357

თარიღი	რუსული რუბლი	ამერიკიანული მანეთი	ბელორუსული რუბლი	თურქმენული მანეთი	მთლდამური ლმი	სომხური დრამი	თაჯიკური სომონი	უზბეკური სუმი	უკრაინული გრივნა	ყაზახური თენგე	ყირგიზული სომი	სამხრეთ აფრიკული რანდი	ბრაზილიური რიალი
	100	1	10000	10	10	1000	10	1000	10	100	100	10	1
01.07.20	4,3126	1,7981	1,2735	8,7337	1,7834	6,3567	2,9653	0,3001	1,1454	0,7544	4,0213	1,7647	0,5656
02.07.20	4,3017	1,7981	1,2599	8,7334	1,7808	6,3532	2,9652	0,3001	1,1406	0,7530	4,0211	1,7731	0,5592
03.07.20	4,3310	1,7919	1,2573	8,7037	1,7737	6,3264	2,9551	0,2992	1,1205	0,7496	4,0083	1,7995	0,5726
04.07.20	4,2811	1,7921	1,2587	8,7043	1,7630	6,2887	2,9552	0,2995	1,1241	0,7491	4,0086	1,7896	0,5682
05.07.20	4,2811	1,7921	1,2587	8,7043	1,7630	6,2887	2,9552	0,2995	1,1241	0,7491	4,0086	1,7896	0,5682
06.07.20	4,2811	1,7921	1,2587	8,7043	1,7630	6,2887	2,9552	0,2995	1,1241	0,7491	4,0086	1,7896	0,5682
07.07.20	4,2454	1,7960	1,2615	8,7234	1,7628	6,3083	2,9617	0,3001	1,1287	0,7504	4,0174	1,7902	0,5746
08.07.20	4,2402	1,7972	1,2539	8,7291	1,7675	6,2904	2,9636	0,3000	1,1355	0,7450	3,8797	1,7835	0,5705
09.07.20	4,3040	1,7996	1,2532	8,7411	1,7761	6,2872	2,9676	0,3004	1,1337	0,7455	3,8968	1,7962	0,5684
10.07.20	4,3263	1,8000	1,2539	8,7429	1,7848	6,3011	2,9681	0,3000	1,1358	0,7446	3,8842	1,8153	0,5731
11.07.20	4,3016	1,8014	1,2605	8,7497	1,7935	6,3256	2,9704	0,3002	1,1359	0,7427	3,8873	1,8071	0,5730
12.07.20	4,3016	1,8014	1,2605	8,7497	1,7935	6,3256	2,9704	0,3002	1,1359	0,7427	3,8873	1,8071	0,5730
13.07.20	4,3016	1,8014	1,2605	8,7497	1,7935	6,3256	2,9704	0,3002	1,1359	0,7427	3,8873	1,8071	0,5730
14.07.20	4,3180	1,8008	1,2623	8,7469	1,7903	6,3235	2,9694	0,3003	1,1296	0,7423	3,9336	1,8260	0,5748
15.07.20	4,3094	1,8019	1,2669	8,7523	1,7967	6,2904	2,9713	0,3005	1,1290	0,7423	3,9410	1,8210	0,5668
16.07.20	4,3127	1,8030	1,2683	8,7574	1,7951	6,2954	2,9730	0,3003	1,1295	0,7423	3,9531	1,8476	0,5711
17.07.20	4,3036	1,8031	1,2777	8,7577	1,7936	6,3255	2,9731	0,3007	1,1249	0,7419	3,9476	1,8383	0,5706
18.07.20	4,2744	1,8030	1,2787	8,7574	1,8004	6,3326	2,9730	0,3006	1,1186	0,7410	3,9563	1,8390	0,5748
19.07.20	4,2744	1,8030	1,2787	8,7574	1,8004	6,3326	2,9730	0,3006	1,1186	0,7410	3,9563	1,8390	0,5748
20.07.20	4,2744	1,8030	1,2787	8,7574	1,8004	6,3326	2,9730	0,3006	1,1186	0,7410	3,9563	1,8390	0,5748
21.07.20	4,2867	1,8042	1,2790	8,7634	1,8096	6,3414	2,9751	0,3008	1,1113	0,7390	3,9537	1,8389	0,5694
22.07.20	4,3433	1,8059	1,2821	8,7717	1,8086	6,3533	2,9778	0,3011	1,1110	0,7414	3,9481	1,8625	0,5758
23.07.20	4,3153	1,7995	1,2841	8,7406	1,8118	6,3216	2,9673	0,2998	1,1007	0,7405	3,9434	1,8596	0,5913
24.07.20	4,2990	1,8031	1,2865	8,7580	1,8165	6,3327	2,9732	0,3000	1,1025	0,7413	3,9513	1,8491	0,5989
25.07.20	4,2835	1,8077	1,2880	8,7803	1,8330	6,3470	2,9808	0,3010	1,1053	0,7419	3,9613	1,8321	0,5894
26.07.20	4,2835	1,8077	1,2880	8,7803	1,8330	6,3470	2,9808	0,3010	1,1053	0,7419	3,9613	1,8321	0,5894
27.07.20	4,2835	1,8077	1,2880	8,7803	1,8330	6,3470	2,9808	0,3010	1,1053	0,7419	3,9613	1,8321	0,5894
28.07.20	4,2999	1,8075	1,2859	8,7791	1,8290	6,3162	2,9803	0,3009	1,1080	0,7411	3,9627	1,8681	0,5873
29.07.20	4,2625	1,8105	1,2750	8,7940	1,8381	6,3347	2,9853	0,3017	1,1114	0,7413	3,9694	1,8630	0,5976
30.07.20	4,2455	1,8101	1,2719	8,7917	1,8360	6,3435	2,9844	0,3015	1,1145	0,7381	3,9684	1,8699	0,5966
31.07.20	4,1728	1,8070	1,2601	8,7769	1,8389	6,3360	2,9793	0,3007	1,1096	0,7284	3,9617	1,8271	0,5941

ფინანსური მართვა აუდიტი და მარცხუნეველი მომსახურება საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება

ბიზნესში დასაქმებული პროფესიონალი ბუღალტერი, რომელიც პასუხისმგებელია დამყარებული ორგანიზაციის საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე ან დამტკიცებაზე, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება წარდგენილია ფინანსური ანგარიშგების წარდგენისთვის დადგენილი სათანადო საფუძვლების შესაბამისად.

პროფესიონალმა ბუღალტერმა არ უნდა დაუშვას, რომ ინტერესთა კონფლიქტმა გამოიწვიოს მისი პროფესიული ან საქმიანი გადწყვეტილებების კომპრომენტირება.

